

สรุปผลการดำเนินงาน รอบ ๙ เดือน
(ตุลาคม ๒๕๖๒ – มิถุนายน ๒๕๖๓)

ของ

คณะกรรมการการอุดมศึกษา
วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม วุฒิสภา

สำนักกรรมการ ๑
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

(สำเนา) บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะกรรมการการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม วุฒิสภา โทร. ๙๑๕๙...

ที่ สว.(กมธ.๑)๐๐๐๙/(ร.๖)..... วันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๖๓

เรื่อง รายงานสรุปผลการดำเนินงาน รอบ ๙ เดือน ของคณะกรรมการ.....

กราบเรียน ประธานวุฒิสภา

ตามที่ที่ประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๑๗ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันอังคารที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๒ ได้พิจารณาตั้งคณะกรรมการการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๗๘ วรรคสอง (๑๖) มีหน้าที่และอำนาจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ กระทำกิจการ พิจารณาขอโทษเท็จจริงหรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการศึกษา ความเป็นอิสระ ทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษา การบริหาร การส่งเสริม การสนับสนุน และการพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี การวิจัยและการสร้างสรรค์นวัตกรรม พิจารณาศึกษา ติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัด การปฏิรูปประเทศ และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจ และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งปัจจุบันคณะกรรมการคณะนี้ ประกอบด้วย

๑. พลอากาศเอก ประจิน จั่นตอง	ประธานคณะกรรมการ
๒. พลเอก ประสาท สุขเกษตร	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายวิระศักดิ์ ฟุตระกูล	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. หม่อมหลวงปนัดดา ดิศกุล	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
๕. ศาสตราจารย์เกียรติคุณไกรสิทธิ์ ตันติศิรินทร์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สี่
๖. นายประดิษฐ์ เหลืองอร่าม	เลขานุการคณะกรรมการ
๗. รองศาสตราจารย์ประเสริฐ ปินปฐมรัฐ	รองเลขานุการคณะกรรมการ
และโฆษกคณะกรรมการ
๘. รองศาสตราจารย์ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร	รองโฆษกคณะกรรมการ
๙. นายสมเดช นิลพันธุ์	รองโฆษกคณะกรรมการ
๑๐. นายสถิตย์ ลิ่มพงศ์พันธุ์	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๑. พลเรือเอก พะจุมณ์ ตามประทีป	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์เฉลิมชัย บุญยะลีพรรณ	
๑๓. รองศาสตราจารย์ พลเอก ไตรโรจน์ ครุฑเวช	
๑๔. นางศรินา ปวโรฬารวิทยา	
๑๕. นายสวัสดิ์ สมัครพงศ์	
๑๖. นายอภิชาติ ไตติลภเวชช์	

บัดนี้ ...

บัดนี้ คณะกรรมการได้พิจารณาผลการดำเนินงานของคณะกรรมการ และได้จัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงานของคณะกรรมการ รอบ ๙ เดือน (ตุลาคม ๒๕๖๒ – มิถุนายน ๒๕๖๓) เสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงขอรายงานผลการดำเนินงานดังกล่าวต่อวุฒิสภา ตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๙๘

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอรายงานของคณะกรรมการการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม ต่อที่ประชุมวุฒิสภาเพื่อพิจารณาต่อไป

(ลงชื่อ) พลอากาศเอก ประจิน จั่นตอง
(ประจิน จั่นตอง)

ประธานคณะกรรมการการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์
วิจัย และนวัตกรรม วุฒิสภา

สำเนาถูกต้อง

(นายพีรพล ยวงนาค)

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงาน

ปฏิบัติหน้าที่ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ

สำนักกรรมการ ๑

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการ

โทรศัพท์ ๐ ๒๘๓๑ ๙๑๕๘ - ๙

โทรสาร ๐ ๒๘๓๑ ๙๑๕๙

ปัทมาภรณ์ พิมพ์
วรวิทย์/โฆษณีย์ ทาน

คณะกรรมการการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
วุฒิสภา

พลอากาศเอก ประจิน จั่นตอง
ประธานคณะกรรมการ

พลเอก ประสาท สุขเกษตร
รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง

นายวีระศักดิ์ พุทธะกุล
รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง

หม่อมหลวงปนัดดา ดิศกุล
รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม

ศาสตราจารย์เกียรติคุณไกรสิทธิ์ ตันติศิรินทร์
รองประธานคณะกรรมการ คนที่สี่

นายประดิษฐ์ เหลืองอร่าม
เลขานุการคณะกรรมการ

รองศาสตราจารย์ประเสริฐ ปิ่นปฐมรัฐ
รองเลขานุการคณะกรรมการและโฆษกคณะกรรมการ

รองศาสตราจารย์ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร
รองโฆษกคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง

นายสมเดช นิลพันธุ์
รองโฆษกคณะกรรมการ คนที่สอง

พลเรือเอก พระจุนด์น์ ตามประทีป
ที่ปรึกษาคณะกรรมการ

นายสถิตย์ ลิ้มพงศ์พันธุ์
ที่ปรึกษาคณะกรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์เฉลิมชัย บุญยะลีพรรณ
กรรมการ

พลเอก เขวงศักดิ์ ทองสลวย
กรรมการ

รองศาสตราจารย์ พลเอก ไตรโรจน์ ครุฑเวช
กรรมการ

นางศิรินา ปวโรฬารวิทยา
กรรมการ

นายสวัสดิ์ สัมครพงศ์
กรรมการ

นายอภิชาติ ไตติลกเวช
กรรมการ

บทสรุปผู้บริหาร

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๗๙ บัญญัติให้รัฐสภาประกอบด้วยสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา โดยในส่วนของวุฒิสภา ได้มีประกาศแต่งตั้งสมาชิกวุฒิสภาตามมาตรา ๒๖๙ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖ ตอนพิเศษ ๑๒๑ ง ลงวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๖๒ ทั้งนี้ บทบัญญัติที่ใช้แก่สภาทั้งสอง ในมาตรา ๑๒๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ บัญญัติให้สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภามีอำนาจตราข้อบังคับการประชุมเกี่ยวกับเรื่องหรือกิจการอันเป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการการสามัญแต่ละชุด โดยวุฒิสภาได้ตราข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ขึ้นใช้บังคับ โดยมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๖๒ ซึ่งเป็นวันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา (ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖ ตอนพิเศษ ๒๑๙ ง ลงวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๖๒)

ข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๗๘ กำหนดให้มีคณะกรรมการการสามัญประจำวุฒิสภา จำนวน ๒๖ คณะ โดยคณะกรรมการการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม วุฒิสภา เป็นหนึ่งในคณะกรรมการการสามัญประจำวุฒิสภาดังกล่าว ซึ่งที่ประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๑๗ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันอังคารที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๒ ได้มีมติตั้งคณะกรรมการการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม วุฒิสภา ขึ้นตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๗๘ วรรคสอง (๑๖) ได้กำหนดให้คณะกรรมการการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม วุฒิสภา มีหน้าที่และอำนาจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ กระทำกิจการ พิเคราะห์ข้อเท็จจริงหรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการอุดมศึกษา ความเป็นอิสระทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษา การบริหาร การส่งเสริม การสนับสนุน และการพัฒนา ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การวิจัยและการสร้างสรรค์นวัตกรรม พิจารณาศึกษา ติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจ และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ดังนั้น คณะกรรมการการจึงเป็นกลไกสำคัญร่วมดำเนินการพิจารณาข้อเท็จจริง ข้อเสนอแนะ ที่จะประโยชน์ตามเจตนารมณ์ของคณะกรรมการการเพื่อการพัฒนางานนิติบัญญัติสรรสร้างประโยชน์สุขให้กับประชาชนในฐานะของผู้แทนปวงชนชาวไทย

ทั้งนี้ คณะกรรมการการการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม วุฒิสภา ได้รายงานสรุปผลการดำเนินงานไตรมาสที่ ๑ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ (ตุลาคม – ธันวาคม ๒๕๖๒) ต่อที่ประชุมวุฒิสภา เมื่อวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ ที่ผ่านมา จึงขอรายงานสรุปผลการดำเนินงาน รอบ ๙ เดือน (ตุลาคม ๒๕๖๒ – มิถุนายน ๒๕๖๓) ของคณะกรรมการการการอุดมศึกษา เพื่อให้ที่ประชุมวุฒิสภาพิจารณา

๑. การดำเนินงานตามหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการการ

คณะกรรมการการการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม วุฒิสภา ได้ประชุมคณะกรรมการการเป็นครั้งแรกในวันอังคารที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๒ โดยได้กำหนดกรอบแผนการดำเนินงานตามหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการการ ซึ่งคณะกรรมการการได้แต่งตั้งบุคคลเพื่อดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ นักวิชาการและเลขานุการประจำคณะกรรมการการ เพื่อปฏิบัติหน้าที่อันจะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการการ พร้อมทั้งได้ตั้งคณะอนุกรรมการขึ้น จำนวน ๔ คณะ เพื่อปฏิบัติหน้าที่ในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องตามภารกิจของคณะกรรมการการ ได้แก่ ๑) คณะอนุกรรมการการการอุดมศึกษา ๒) คณะอนุกรรมการการวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัยและนวัตกรรม ๓) คณะอนุกรรมการการ

บูรณาการแบบมีส่วนร่วมและมุ่งผลสัมฤทธิ์ และ ๔) คณะอนุกรรมการติดตาม เสนอแนะ เร่งรัด การปฏิรูป ด้านการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม นอกจากนี้ คณะกรรมการยังได้ตั้ง คณะทำงานขึ้นเพื่อรวบรวมข้อมูลสนับสนุนการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมการในด้านต่าง ๆ รวมถึง การพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ในส่วนที่ เกี่ยวข้องกับการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

ที่ผ่านมาคณะกรรมการได้ดำเนินงานอันอยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งถือเป็นหน้าที่ในการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน และปฏิบัติงานเพื่อประโยชน์ของประชาชน โดยคณะกรรมการได้ดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งในส่วนของการประชุมร่วมกับรัฐมนตรีกระทรวงที่เกี่ยวข้อง การเชิญบุคคลมาให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง การพิจารณาตรวจสอบข้อเท็จจริง การจัดสัมมนาระดมความคิดเห็น และการเดินทางไปร่วมประชุมกับ หัวหน้าส่วนราชการ ผู้บริหารมหาวิทยาลัย หน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ใน ๖ ภูมิภาค รวมถึงในพื้นที่กรุงเทพมหานคร โดยคณะกรรมการได้ดำเนินการเปิดเผยข้อมูล ให้ประชาชนทราบอย่างต่อเนื่อง

จากการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจดังกล่าว คณะกรรมการการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม วุฒิสภา ได้ดำเนินการกิจตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๗๘ วรรคสอง (๑๖) กำหนดไว้ ซึ่งสามารถแบ่งหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการออกเป็น ๕ ประการ ดังนี้

๑.๑ พิจารณากฎหมาย กฎหมายลำดับรอง และร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้อง

๑.๑.๑ การพิจารณาข้อมูลด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม เช่น พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๒ พระราชบัญญัติสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ และกฎหมายลำดับรอง ได้แก่ กฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ ซึ่งยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จ ส่งผลให้เกิด ความสับสนในแนวทางปฏิบัติ รวมถึงพระราชบัญญัติที่บังคับใช้อยู่เดิมกับฉบับใหม่ยังมีนัยที่ไม่สอดคล้องกับ บริบทและเทคโนโลยีในปัจจุบัน

๑.๑.๒ การพิจารณาศึกษาพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งเป็นกฎหมาย ที่เป็นหลักการจัดการอุดมศึกษา วัตถุประสงค์การจัดการศึกษา เพื่อให้การพัฒนาประเทศเป็นไปในแนวทาง เดียวกัน โดยวัตถุประสงค์ในการจัดการอุดมศึกษาซึ่งตอบสนองต่อยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท แผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติ แผนอุดมศึกษา และต้องเชื่อมโยงกับการศึกษา ในระดับที่ต่ำกว่าระดับอุดมศึกษา เพื่อเตรียมความพร้อมไปสู่ระดับอุดมศึกษา

๑.๑.๓ การพิจารณาศึกษาพระราชบัญญัติส่งเสริมวิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ ในส่วนของการ บริหารจัดการด้านการวิจัย ได้มีการจัดสรรงบประมาณด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมเพื่อบูรณาการ และขับเคลื่อนระบบวิจัยและนวัตกรรมทางด้านนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผน บุคลากร งบประมาณ และกฎหมาย ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

๑.๑.๔ พิจารณาข้อมูลด้านกฎหมายและกฎหมายลำดับรองที่เกี่ยวข้องให้เป็นไปตาม ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนปฏิรูปประเทศ ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการบูรณาการระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคอุตสาหกรรม

ทั้งนี้ คณะกรรมการธิการได้จัดสัมมนาเพื่อรวบรวมข้อมูล ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ในประเด็นปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมาย กฎกระทรวง ประกาศ หรือข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับ ด้านการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม แล้วนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปผลปัญหา และข้อเสนอแนะที่ชัดเจน จากนั้นจะได้จัดทำเป็นรายงานข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อเสนอต่อรัฐบาลต่อไป

๑.๒ กระทำกิจการ พิจารณาสอบหาข้อเท็จจริงหรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการอุดมศึกษา ความเป็นอิสระทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษา

๑.๒.๑ เร่งรัด ติดตามการพัฒนาในด้านการอุดมศึกษาของประเทศไทยให้สอดคล้องกับ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) แผนแม่บทภายใต้ ยุทธศาสตร์ชาติ แผนปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ฉบับที่ ๑๒ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๗๙) และแผนอุดมศึกษาระยะยาว ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) โดยการดำเนินการในไตรมาส ๑ ได้แบ่งการทำงานออกเป็น ๔ ด้าน ได้แก่ (๑) ด้านการสร้างบัณฑิต ให้มีคุณภาพสูง มีความรู้ ความสามารถ ทักษะและสมรรถนะในการคิดและวิเคราะห์ ปฏิบัติงานได้จริง ซึ่งโครงการบัณฑิตพันธุ์ใหม่สามารถตอบโจทย์ความต้องการของตลาดแรงงานที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว (๒) ด้านธรรมาภิบาล เพื่อให้เป็นกลไกสำหรับส่งเสริมการพัฒนาระบบการศึกษาในภาพรวม ลดความขัดแย้ง และสภาพปัญหาอุปสรรคจากปัญหาการร้องเรียนต่าง ๆ (๓) ด้านมหาวิทยาลัยดำเนินการตามพันธกิจ โดยการส่งเสริม สนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยดำเนินการตามพันธกิจของมหาวิทยาลัยในแต่ละด้าน ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ และ (๔) ด้านการเป็นศูนย์กลางด้านการศึกษา ของภูมิภาค (education hub) เพื่อศึกษากลไกการกำหนดมาตรฐานหลักสูตรนานาชาติที่มีคุณภาพ ตามมาตรฐานสากล เพื่อรองรับกลุ่มประเทศอาเซียนและเอเชียใต้ ซึ่งเป็นการยกระดับการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมโดยรวมของประเทศที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติต่อไป

๑.๒.๒ ศึกษาหาแนวทางการบูรณาการด้านการจัดการศึกษาในระบบอุดมศึกษา โดยมีเป้าหมาย เพื่อยกระดับมาตรฐานและเพิ่มศักยภาพกำลังแรงงานทั้งระบบ โดยเฉพาะการพัฒนากำลังแรงงานในพื้นที่ ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ในส่วนของความต้องการกำลังคน แนวทางการผลิตบัณฑิต และแนวทางการแสวงหาความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาที่อยู่นอกเขตพื้นที่ (EEC) เพื่อผลิตบัณฑิตให้ตรงกับความต้องการและเพียงพอ

๑.๒.๓ พิจารณาศึกษาถึงความสำคัญของการมีธรรมาภิบาลในภาคส่วนต่าง ๆ ซึ่งเป็นกลไก สำคัญที่จะลดความขัดแย้งในสถาบันอุดมศึกษา เพื่อส่งผลให้การพัฒนาประเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล เนื่องจากสถาบันอุดมศึกษาเป็นองค์กรหลักในการสร้างบุคลากรเพื่อรองรับการพัฒนา ประเทศในด้านต่าง ๆ ดังนั้น การบังคับใช้พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ หมวด ๒ ว่าด้วย หลักการของการจัดการอุดมศึกษา ส่วนที่ ๖ ว่าด้วยธรรมาภิบาล จะเป็นกลไกสำคัญสำหรับหน่วยงานกำกับ ดูแลและสถาบันอุดมศึกษาที่จะนำมาใช้ในการบริหารจัดการแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๑.๓ พิจารณาศึกษาเกี่ยวกับการบริหาร การส่งเสริม การสนับสนุน และการพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี การวิจัยและการสร้างสรรค์นวัตกรรม

๑.๓.๑ พิจารณาศึกษานโยบายด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัยและนวัตกรรม และติดตาม เร่งรัดการดำเนินการพัฒนาด้านการวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัยและนวัตกรรม เพื่อให้เห็นผลสัมฤทธิ์ และมีประสิทธิภาพในทุกมิติ พร้อมทั้งศึกษาหาแนวทางแก้ไขปัญหาอุปสรรคของหน่วยงานด้านการวิทยาศาสตร์

เทคโนโลยี วิจัยและนวัตกรรม เพื่อส่งเสริม สนับสนุน ผลักดันให้เกิดการขับเคลื่อนตามแผนแม่บทภายใต้ ยุทธศาสตร์ชาติ

๑.๓.๒ พิจารณาหาแนวทางสนับสนุนการจัดสรรงบประมาณของภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อส่งเสริมการวิจัยและสร้างนวัตกรรมด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทั้งนี้ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถ ในการแข่งขันของประเทศ รวมทั้งยกระดับคุณภาพชีวิตของคนไทยให้ดีขึ้น โดยมีมาตรการสร้างแรงจูงใจ ให้ภาคเอกชนทั้งขนาดกลางและขนาดใหญ่ลงทุนวิจัยมากขึ้น

๑.๓.๓ พิจารณาศึกษาการสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐ และภาคส่วนต่าง ๆ และส่งเสริมให้เกิดการบูรณาการระหว่างการศึกษาภาคอุดมศึกษากับภาคอุตสาหกรรม ให้มีการนำผลงานวิจัย ไปใช้ประโยชน์ในทุกภาคส่วน รวมถึงนำผลงานวิจัยไปช่วยผลักดันงานเชิงพาณิชย์และวิสาหกิจชุมชน

๑.๓.๔ พิจารณาศึกษาเกี่ยวกับการบูรณาการด้านบริหารงานวิจัยที่ตอบโจทย์ประเทศ และการยกระดับการบริหารงานวิจัยเชิงบูรณาการ เพื่อส่งเสริมการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ ต่อยอดเชิงพาณิชย์ รวมถึงการสร้างความร่วมมือกับบริษัทขนาดใหญ่ของไทยและต่างชาติ

๑.๓.๕ พิจารณาศึกษามาตรการเพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมจากผลกระทบจากการแพร่ ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) ทั้งในภาวะวิกฤติและหลังภาวะวิกฤติ โดยเฉพาะในเรื่อง ของงานวิจัยเพื่อป้องกันและบรรเทาการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) ทั้งในด้าน การแพทย์ การสาธารณสุข การศึกษา และการสื่อสาร เพื่อช่วยให้เกิดการฟื้นตัวโดยเร็วและสร้างภูมิคุ้มกัน ให้กับระบบเศรษฐกิจและสังคมให้มีความเข้มแข็งเพื่อรับมือกับภาวะวิกฤติในอนาคต

๑.๔ พิจารณาศึกษา ติดตาม เสนอแนะ เร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และแผนแม่บทภายใต้ ยุทธศาสตร์ชาติ

๑.๔.๑ รวบรวมข้อมูลการปฏิรูปประเทศในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม โดยดำเนินการทั้งในมิติข้อมูลเดิมที่เคยมีการจัดทำและรวบรวมไว้แล้ว และในมิติ ของการรับฟังความเห็นตลอดจนรวบรวมข้อมูลใหม่ที่ทันสมัยและเป็นปัจจุบัน

๑.๔.๒ ศึกษาผลการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศของคณะรัฐมนตรีที่แจ้งความคืบหน้า ต่อรัฐสภาเพื่อทราบทุก ๓ เดือน เพื่อให้เกิดความพร้อมต่อคณะกรรมการการอุดมศึกษาฯ ในการอภิปราย การติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศด้านการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

๑.๔.๓ พิจารณาผลการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศของคณะรัฐมนตรี ร่วมกับ คณะอนุกรรมการติดตาม เสนอแนะและเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ ในคณะกรรมการสามัญชุดต่าง ๆ ของวุฒิสภา และกำหนดแนวทางร่วมกันในคณะกรรมการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูป ประเทศ และการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อใช้ประกอบการอภิปรายในที่ประชุมวุฒิสภา

๑.๔.๔ พิจารณาโครงการสำคัญที่มีผลต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของแผนการปฏิรูปประเทศ หรือยุทธศาสตร์ชาติ โดยคำนึงสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบัน โดยเฉพาะปัญหาจากการแพร่ระบาดของ เชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) ในด้านการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม โดยคณะกรรมการได้พิจารณาแผนการปฏิรูปประเทศในด้านการศึกษา ในประเด็นการปฏิรูปที่สำคัญ (big rock) จำนวน ๓ เรื่อง ได้แก่

(๑) โครงการพัฒนาดิจิทัลแพลตฟอร์มเพื่อการเรียนรู้แห่งชาติ (national digital learning platform) ตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ ๑๒ การพัฒนาการเรียนรู้ เพื่อพิจารณาเร่งรัดจัดทำ “ดิจิทัลแพลตฟอร์มเพื่อการเรียนรู้แห่งชาติ”

สำหรับเป็นโครงข่ายทางการศึกษา โดยใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีในการนำองค์ความรู้และวิธีการเรียนรู้ไปสู่สถาบันการศึกษาในทุกๆระดับโดยทั่วถึง

(๒) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม ตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ ๒๓ ซึ่งนอกจากการเน้นการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเพื่อตอบโจทย์การแก้ไขปัญหาสถานการณ์การระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) แล้ว ยังเป็นการให้ความสำคัญต่อการวิจัยและนวัตกรรมเชิงสังคมเพิ่มมากขึ้น อันเนื่องมาจากผลกระทบในด้านเศรษฐกิจและสังคมจากสถานการณ์การระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19)

(๓) การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมเชิงพื้นที่ โดยให้สถาบันอุดมศึกษาเป็นแกนหลักในการนำองค์ความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมไปสู่ชุมชน/พื้นที่ ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมจากภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งนักศึกษา บัณฑิต อาจารย์ ประชาชน หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน ตลอดจนผู้ประกอบการในพื้นที่เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน

๑.๔.๕ พิจารณาเสนอชื่อจังหวัดที่มีประสิทธิภาพสูง (high performance) /พื้นที่ในลักษณะพิเศษหรือส่วนราชการที่เห็นสมควรลงพื้นที่ในด้านการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เพื่อที่คณะกรรมการติดตาม เสนอแนะและเร่งรัดการปฏิรูปประเทศและการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ วุฒิสภา จะได้นำข้อมูลที่ได้รับมาจัดลำดับในการลงพื้นที่

๑.๔.๖ รวบรวมกฎหมาย กฎ ระเบียบ เอกสารวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับด้านการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม รวมถึง พิจารณาศึกษารายงานของคณะกรรมการการศึกษาและการกีฬา สถานิติบัญญัติแห่งชาติ ที่เกี่ยวข้องการอุดมศึกษา จำนวน ๔ เรื่อง

๑.๕ พิจารณางานด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

๑.๕.๑ การพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว โดยมีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในประเด็นต่าง ๆ เช่น ๑) โครงการบัณฑิตพันธุ์ใหม่ ๒) การเสริมสร้างศักยภาพของกำลังคนในวัยทำงานและผู้สูงวัย ๓) การส่งเสริมให้มหาวิทยาลัยที่มีความเชี่ยวชาญหรือจุดแข็งต่างกันมาทำหลักสูตรร่วมกันโดยบูรณาการกับจังหวัดหรือกลุ่มจังหวัด ภาคเอกชน ภาคอุตสาหกรรม และภาคประชาสังคม ๔) การส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการศึกษาระดับภูมิภาค (international higher education hub) ๕) การพัฒนากำลังคนด้านการวิจัยและนวัตกรรม เพื่อรองรับโครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (eastern economic corridor: EEC) และ ๖) การจัดสรรงบประมาณเพื่อส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม ตลอดจนงบประมาณด้านบูรณาการ รวมถึงงบประมาณด้านการวิจัยและนวัตกรรมของมหาวิทยาลัย

๑.๕.๒ การพิจารณาศึกษาข้อมูลจากการเข้าร่วมประชุมและสัมมนาทางวิชาการของหน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับด้านการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ในหัวข้อต่าง ๆ เช่น ๑) UNESCO's plastic initiative awareness raising event ๒) นโยบายการสนับสนุนสตาร์ทอัพของภาครัฐกับการขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทย และ ๓) การนำเข้าเนื้อสุกรที่ไม่ปลอดสารเร่งเนื้อแดงจากสหรัฐอเมริกา?: ผลกระทบทางเศรษฐกิจและความปลอดภัยของผู้บริโภค เป็นต้น โดยคณะกรรมการจะนำข้อมูลที่ได้รับไปประกอบการพิจารณาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการต่อไป

๑.๕.๓ การพิจารณาเรื่องร้องเรียนต่าง ๆ จำนวน ๑๐ เรื่อง ได้แก่ ๑) ขอให้ตรวจสอบพฤติกรรมอธิการบดีกระทำผิดวินัยร้ายแรงและฝ่าฝืนระเบียบกฎหมาย ๒) ขอความเป็นธรรมในการจัดสรรเงินเดือนพนักงานมหาวิทยาลัยให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๒ และการพิจารณาเยียวยาแก้ไขความเหลื่อมล้ำเงินเดือนข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา ๓) ขอให้ตรวจสอบพฤติการณ์ของผู้บริหารมหาวิทยาลัย เนื่องจากมีหลักฐานการบริหารงานไม่โปร่งใส และขาดธรรมาภิบาล ๔) ขอยกระดับจากมหาวิทยาลัยขอนแก่น วิทยาเขตหนองคาย เป็นมหาวิทยาลัยหนองคาย ๕) เรื่องร้องเรียนคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) เพิกเฉยไม่ดำเนินการกับมหาวิทยาลัยเถื่อน ๖) การใช้อำนาจโดยมิชอบของผู้อำนวยการศูนย์การแพทย์ต่อพนักงานมหาวิทยาลัย ๗) เรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการเป็นสมาชิกทันตแพทยสภาเพื่อมีสิทธิสอบใบประกอบวิชาชีพทันตกรรม และการได้รับความคุ้มครองตามมาตรา ๗๑ แห่งพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ ๘) เรื่องร้องเรียนสภามหาวิทยาลัยราชภัฏขาดธรรมาภิบาล กระทำผิดกฎหมาย ขัดข้อบังคับของมหาวิทยาลัย ๙) เรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการขาดธรรมาภิบาลของนายกสภามหาวิทยาลัยราชภัฏ และอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏ และ ๑๐) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดตั้งสถาบันการศึกษาในจังหวัดมุกดาหาร โดยขอให้มีการจัดตั้งมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตมุกดาหาร

๑.๕.๔ การพิจารณาศึกษาและรวบรวมข้อมูลจำนวนนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาที่อาจว่างงานจากผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) โดยศึกษาแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง มหาวิทยาลัยในแต่ละพื้นที่ดำเนินการบูรณาการความช่วยเหลือ ส่งเสริมและสนับสนุนนักศึกษาที่อาจได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ดังกล่าว ร่วมกับจังหวัด และชุมชนท้องถิ่น ในการเพิ่มทักษะและการเรียนรู้ในการประกอบอาชีพ การดำรงชีพ และการสำรวจ เพื่อให้ความช่วยเหลือชุมชนท้องถิ่น

๒. ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

คณะกรรมการธิการได้เห็นถึงปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานด้านการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้อง จึงได้มีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาแก้ไขปัญหายุ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งออกเป็น ๖ ด้าน ดังนี้

๒.๑ ด้านการดำเนินนโยบายของกระทรวง

จากปัญหาความไม่ชัดเจนของนโยบายด้านการอุดมศึกษาของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม รวมถึงความไม่ชัดเจนด้านโครงสร้าง หน่วยงานภายใน และบุคลากร ส่งผลต่อความเชื่อมั่นในกำหนดทิศทางการทำงานของมหาวิทยาลัย กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ควรประชาสัมพันธ์ สื่อสาร และทำความเข้าใจกับมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายด้านการอุดมศึกษาที่ชัดเจน โดยส่งเสริมให้มหาวิทยาลัยดำเนินการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งจะช่วยให้มหาวิทยาลัยได้รับงบประมาณสนับสนุนตามนโยบายของรัฐบาล ส่งผลให้สถานประกอบการเกิดความเชื่อมั่นในคุณภาพการจัดการศึกษา และบัณฑิตที่จบก็จะจะมีงานทำอีกด้วย

๒.๒ ด้านกฎหมาย

คณะกรรมการธิการได้มีข้อเสนอแนะที่จะช่วยแก้ไขปัญหากฎหมาย กฎ และระเบียบต่าง ๆ ที่เป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการบริหารงานและการดำเนินการตามพันธกิจของมหาวิทยาลัย กฎระเบียบที่ไม่เอื้อต่อการพัฒนาหลักสูตรและอาจารย์ เช่น การสร้างความรู้และความเข้าใจให้กับสถาบันอุดมศึกษา

ตามโครงสร้างของระบบกฎหมายด้านการอุดมศึกษา ได้แก่ ๑) พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ ๒) พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ ๓) พระราชบัญญัติสถานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ และ ๔) พระราชบัญญัติการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ การวิจัย และนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ หรือสภาพปัญหาด้านสวัสดิการและความมั่นคงในอาชีพของพนักงานมหาวิทยาลัยในสถาบันอุดมศึกษา ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ตลอดจนกฎระเบียบเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและอาจารย์ที่หลายกรณีมีความแตกต่างกันทั้งบริบทเชิงพื้นที่และความจำเพาะของแต่ละหลักสูตรที่ต้องอาศัยความชำนาญและประสบการณ์เฉพาะด้านของอาจารย์ผู้สอนที่มีคุณวุฒิไม่ตรงตามกฎระเบียบที่กำหนด เป็นต้น รวมถึงปรับปรุงกฎหมายที่ส่งเสริมให้มหาวิทยาลัยนอกพื้นที่โครงการระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) เข้าไปมีส่วนร่วมในการผลิตบัณฑิตรองรับ EEC และกฎระเบียบที่ช่วยส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางด้านการศึกษาและวิจัยในระดับอุดมศึกษา (international higher education hub) เป็นต้น

๒.๓ ด้านการจัดสรรงบประมาณและการสนับสนุนการลงทุน: มีข้อเสนอในการจัดสรรงบประมาณด้านการวิจัยของภาครัฐ โดยเสนอให้รัฐจัดสรรงบประมาณสำหรับการวิจัยและนวัตกรรมให้มากขึ้น และเพิ่มมากขึ้น โดยในปี ๒๕๖๐ รัฐได้จัดสรรงบประมาณเพื่อการวิจัยของประเทศไทยประมาณร้อยละ ๑ ของ GDP ดังนั้น ในปี ๒๕๖๕ รัฐควรจัดสรรงบประมาณด้านการวิจัยโดยรวมของประเทศให้อยู่ที่ร้อยละ ๑.๕ ของ GDP เพื่อตอบโจทก์การวิจัยของประเทศ

นอกจากการจัดสรรงบประมาณด้านการวิจัยและพัฒนาแล้ว รัฐควรหามาตรการสร้างแรงจูงใจในการเพิ่มสัดส่วนการลงทุนด้านการวิจัยและนวัตกรรมของภาคเอกชน เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน รวมถึงช่วยให้คุณภาพชีวิตของประชาชนดีขึ้น เช่น มาตรการทางภาษี และสิทธิประโยชน์ เป็นต้น

นอกจากนั้น คณะกรรมาธิการได้เห็นถึงความสำคัญของการบูรณาการฐานข้อมูลงบประมาณ/กองทุนด้านการวิจัยและนวัตกรรมต่าง ๆ โดยเสนอให้มีหน่วยงานกลางในการประสานความร่วมมือและจัดทำฐานข้อมูลกลางในการพิจารณาจัดสรรงบประมาณการวิจัยของกองทุนเพื่อการวิจัยที่มีอยู่ในกระทรวงต่าง ๆ ให้กับมหาวิทยาลัย เพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อน และเพื่อให้ผู้สนใจ ตลอดจนสาธารณชนได้สามารถเข้าถึงงบประมาณ/กองทุนด้านการวิจัยและนวัตกรรมได้อย่างสะดวก

๒.๔ ด้านการบูรณาการด้านการจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มศักยภาพกำลังแรงงาน

เนื่องจากยังคงพบปัญหาแรงงานในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) มีจำนวนที่ไม่เพียงพอและไม่มีความสามารถและศักยภาพรองรับอุตสาหกรรมในรูปแบบใหม่ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องบูรณาการด้านการจัดการศึกษาในระบบอุดมศึกษา โดยตั้งเป้าหมายในการยกระดับมาตรฐานและเพิ่มศักยภาพกำลังแรงงานทั้งระบบ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ควรพัฒนาหลักสูตรระยะสั้น และการฝึกอบรมทักษะเฉพาะทาง เพื่อเสริมสร้างทักษะและความสามารถให้กับแรงงานและผู้ประกอบการรุ่นใหม่เพื่อยกระดับการศึกษาโดยการพัฒนาหลักสูตรเป็นแบบ MOOCs (massive open online coursewares) ผ่านช่องทางออนไลน์ รวมถึงการพัฒนาระบบเทียบโอนหน่วยกิต พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้มหาวิทยาลัยนอกพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษที่มีความสามารถและประสิทธิภาพได้เข้าร่วมในการผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ ความสามารถในโครงการ EEC ในส่วนของกระทรวงแรงงาน ควรกำหนดมาตรฐาน

ทางวิชาชีพและคุณภาพของบุคลากรเพื่อให้บุคลากรมีสมรรถนะตรงตามมาตรฐานวิชาชีพตามความต้องการของผู้ประกอบการและรองรับเทคโนโลยีขั้นสูงในเขตพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ

๒.๕ ด้านธรรมาภิบาลในสถาบันอุดมศึกษา

ปัญหาธรรมาภิบาลที่เกิดขึ้นในวงการอุดมศึกษาไทยในปัจจุบัน อันได้แก่ การร้องเรียนเกี่ยวกับความไม่โปร่งใสในบริหารจัดการ การได้มาซึ่งผู้บริหารระดับสูงของสถาบันอุดมศึกษา ได้แก่ การสรรหาอธิการบดี และการได้มาขององค์ประกอบของสภา หรือปัญหาเกิดจากโครงสร้างของฝ่ายบริหารและสภามหาวิทยาลัยตามกฎหมาย รวมทั้งขาดผู้รับผิดชอบหลักในการกำกับธรรมาภิบาลของสถาบันอุดมศึกษา สิ่งเหล่านี้คือเครื่องสะท้อนถึงการกำกับดูแลที่ไม่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของสภามหาวิทยาลัยและการบริหารมหาวิทยาลัย ย่อมส่งผลถึงภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยและวงการอุดมศึกษาไทย

คณะกรรมการธิการเห็นว่า การให้ความสำคัญกับการมีธรรมาภิบาลในภาคส่วนต่าง ๆ เป็นกลไกสำคัญที่จะนำมาซึ่งการลดการขัดแย้งและส่งผลให้การพัฒนาประเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ดังนั้น การบังคับใช้พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ หมวด ๒ ว่าด้วยหลักการของการจัดการอุดมศึกษา ส่วนที่ ๖ ว่าด้วยธรรมาภิบาล จะเป็นกลไกสำคัญสำหรับหน่วยงานกำกับดูแลและสถาบันอุดมศึกษาที่จะนำมาใช้ในการบริหารจัดการแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยคณะกรรมการมีข้อเสนอเชิงนโยบายในการส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งต้องจัดให้มีประมวลจริยธรรมของนายกสภาสถาบันอุดมศึกษา กรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษา ผู้บริหารและบุคลากรของสถาบันอุดมศึกษา และผู้เรียน โดยมีกลไกการส่งเสริม ตรวจสอบ และบังคับใช้ที่มีประสิทธิภาพ ตามมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยคณะกรรมการการอุดมศึกษา ควรเร่งรัดให้มีการดำเนินการให้แล้วเสร็จโดยเร็วและอยู่ในบรรทัดฐานเดียวกัน เพื่อป้องกันการใช้ดุลยพินิจที่ไม่ถูกต้องเหมาะสมต่อการบริหารงานบุคคล

๒.๖ ด้านผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19)

ในช่วงที่ประเทศไทยอยู่ในการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) ธุรกิจส่วนใหญ่ไม่สามารถทำงานได้แบบเดิม พนักงานไม่สามารถออกไปทำงานได้ ทำให้มีการพึ่งพาเทคโนโลยีดิจิทัลในการทำงาน ทั้งในการทำงานจากที่บ้าน (work from home) รวมถึงการนำมาสร้างธุรกิจใหม่ ๆ เพื่อความอยู่รอดจากรูปแบบเดิม ๆ จึงจำเป็นต้องหาแนวทางในการทำธุรกิจใหม่ผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล อีกทั้งการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) ทำให้ต้องมีการเว้นระยะห่างทางสังคม (social distancing) ผู้คนไม่สามารถออกมาพบปะสังสรรค์กันแบบเดิมได้ จากวิกฤตินี้เป็นการบังคับให้คนต้องหันมาใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างจริงจัง สุดท้ายแล้วผู้คนจะคุ้นเคยกับการใช้ชีวิตรูปแบบใหม่ (new normal) ตั้งแต่การทำงานจากที่บ้าน การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลต่าง ๆ การประชุมออนไลน์ การลงเวลาทำงานออนไลน์ การเรียนหนังสือทางไกล การสั่งอาหารออนไลน์ การชำระเงินออนไลน์ การอ่านหนังสือพิมพ์ออนไลน์ และพฤติกรรมอื่น ๆ

จากปัญหาการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) คณะกรรมการธิการได้มีข้อสังเกตและข้อเสนอแนะให้หน่วยงานภาครัฐ โดยเฉพาะหน่วยงานภายใต้กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ดำเนินการวิจัยและสร้างนวัตกรรมในการป้องกัน การวินิจฉัย และการรักษาเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) ทั้งในระยะเร่งด่วน และวางแผนสำหรับระยะกลางและระยะยาว โดยเฉพาะการฟื้นฟูทางเศรษฐกิจภายหลังวิกฤติ โดยควรมีมาตรการต่าง ๆ เพื่อช่วยเหลือจากปัญหาดังกล่าว ได้แก่ มาตรการในการจัดสรรงบประมาณช่วยเหลือของรัฐบาล มาตรการในการแก้ไขปัญหากรณี

นักศึกษาว่างงาน มาตรการช่วยเหลือมหาวิทยาลัยการแก้ไขปัญหานักศึกษาว่างงาน และมาตรการในการสนับสนุนงานวิจัยในการผลิตวัคซีนเพื่อป้องกันเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) การสนับสนุนเรื่องระบบสิทธิบัตรจากผลการวิจัยดังกล่าว รวมถึงมาตรการในการช่วยเหลือประชาชนในท้องถิ่น

๓. แผนการดำเนินงานของคณะกรรมการธิการ

สำหรับแผนการดำเนินงานของคณะกรรมการธิการในไตรมาสที่ ๔ ของปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ คณะกรรมการธิการจะดำเนินงานตามกรอบภารกิจที่กำหนดไว้ ดังนี้

๓.๑ กำหนดสัมมนาฯ รับฟังความคิดเห็นเรื่อง “นโยบายการส่งเสริม สนับสนุน การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัยและนวัตกรรม” ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สอวช.) และสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

๓.๒ การติดตามพัฒนางานวิจัย การบูรณาการด้านงบประมาณการวิจัยของภาคอุตสาหกรรม/ภาค sme และส่วนท้องถิ่นให้มีความสอดคล้องกัน พร้อมทั้ง ศึกษาศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับยุทธศาสตร์ และแผนการดำเนินงานของกระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เพื่อศึกษาศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่และอำนาจในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการบูรณาการระหว่างกระทรวงกับภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดทำรายงานข้อเสนอเชิงนโยบายในด้านที่เกี่ยวข้องกับนโยบายแนวทางการพัฒนาและปัญหาอุปสรรคในการพัฒนางานวิจัยและนวัตกรรม

๓.๓ ศึกษากฎหมายที่มีความเกี่ยวข้องกับการอุดหนุนการวิจัย กองทุนพัฒนาบุคลากร กองทุนส่งเสริมอุตสาหกรรม สร้างความรู้ ความเข้าใจโดยรวมเกี่ยวกับเจตนารมณ์ของกฎหมายต่าง ๆ ที่มีการปรับแก้ไขแล้ว เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาทุกภาคส่วนมีความเข้าใจไปในทิศทางเดียวกัน โดยมุ่งเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติเป็นแนวทางการพัฒนาด้านการอุดมศึกษาในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านการสร้างบัณฑิต ด้านการสร้างธรรมาภิบาล ด้านมหาวิทยาลัยดำเนินการตามพันธกิจ และด้าน education hub เพื่อเสนอรายงานการศึกษาศึกษาแนวทางการพัฒนาด้านการอุดมศึกษาต่อที่ประชุมวุฒิสภา

๓.๔ วิเคราะห์ข้อมูลการปฏิรูปประเทศในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และติดตามผลการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศของคณะรัฐมนตรี เพื่อให้เกิดความพร้อมต่อคณะกรรมการธิการในการอภิปรายการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศด้านการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และติดตามรายงานความคืบหน้าการดำเนินการปฏิรูปประเทศที่คณะรัฐมนตรีรายงานต่อรัฐสภาทุก ๓ เดือน

๓.๕ กำหนดศึกษาศึกษาแนวทางการพัฒนาด้านการอุดมศึกษาของประเทศ ในประเด็นต่าง ๆ ได้แก่ ๑) ความเป็นอิสระทางวิชาการของมหาวิทยาลัย ๒) การสร้างความร่วมมือระหว่างกระทรวงฯ ภาคเอกชน และมหาวิทยาลัยในการถ่ายทอดเทคโนโลยี ๓) แนวทางการจัดให้มีกฎหมาย sand box ในมหาวิทยาลัย และ ๔) ระบบฐานข้อมูลความต้องการและอัตราการผลิตกำลังคน (data to decision)

๓.๖ ร่วมผลักดันและสนับสนุน พร้อมติดตามความคืบหน้าการดำเนินการสนับสนุนงานวิจัยกับการพัฒนาสินค้าการเกษตร ผลิตภัณฑ์ชุมชน ร่วมกับมหาวิทยาลัยราชภัฏ/มหาวิทยาลัยในพื้นที่ในการสนับสนุนงานพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตร พร้อมทั้งเสนอแนะประเด็นแผนการพัฒนาจังหวัดร่วมกับมหาวิทยาลัยราชภัฏในส่วนภูมิภาค โดยเปิดโอกาสให้มหาวิทยาลัยราชภัฏได้มีส่วนร่วมนำเสนอด้านงานวิจัยและการวางแผนต้องสอดคล้องกับนโยบายการขับเคลื่อนของกระทรวงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๓.๗ การเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาแรงงาน โดยการพัฒนาทักษะ upskill reskill และการบริหารจัดการด้านงบประมาณลดปัญหาความซ้ำซ้อนของการพัฒนาแรงงาน รวมถึงการสร้างเครื่องมือในการพัฒนาแรงงานร่วมกับมหาวิทยาลัยให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

๓.๘ การเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาผลกระทบจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) และแนวทางการรองรับวิถีชีวิตรูปแบบใหม่ (new normal) ในส่วนของการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

๓.๙ นำต้นแบบโครงการการกำกับแผนงานและโครงการวิจัยขยายผลความรู้ในพื้นที่จังหวัด นครศรีธรรมราช ซึ่งเป็นการบูรณาการโดยความรู้จากการวิจัยและนวัตกรรมมาช่วยพัฒนาเศรษฐกิจของ ชุมชน เพิ่มรายได้และคุณภาพชีวิตของประชาชน ไปประยุกต์ใช้ในพื้นที่อื่น ๆ โดยเฉพาะในพื้นที่ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือต่อไป

จากผลการดำเนินงานของคณะกรรมการในรอบ ๔ เดือน ที่ผ่านมา นั้น คณะกรรมาธิการยังได้ กำหนดแผนการดำเนินงานในไตรมาสที่ ๔ ของปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ โดยจะดำเนินงานตามกรอบ ภารกิจของคณะกรรมการตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่อสนองต่อความคาดหวัง ของประชาชนในการทำหน้าที่ควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน ตรวจสอบหาข้อเท็จจริง โดยนำเสนอ ผลการดำเนินการอย่าง “เปิดเผย โปร่งใส ตรวจสอบได้” ให้ประชาชนได้รับทราบในโอกาสต่อไป

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปผู้บริหาร	(๑) - (๑๐)
สารบัญ	ก - ข
สรุปผลการดำเนินงาน รอบ ๙ เดือน (ตุลาคม ๒๕๖๒ – มิถุนายน ๒๕๖๓)	๑
๑. บทบาทหน้าที่	๒
๒. รายชื่อคณะกรรมการ	๒
๓. แผนงาน	๓
๔. การดำเนินงานคณะกรรมการ	๔
๔.๑ การสัมมนา	๔
๔.๒ การเดินทางไปศึกษาดูงาน	๔
๔.๓ การประชุมหารือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวง เกี่ยวกับนโยบายและแนวทางการดำเนินงานของกระทรวง	๕
๔.๔ การพิจารณาข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะความเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติ งบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๓	๕
๔.๕ การพิจารณาเรื่องร้องเรียน	๖
๕. การดำเนินงานคณะอนุกรรมการและคณะทำงาน	๙
๕.๑ คณะอนุกรรมการการอุดมศึกษา	๙
๕.๒ คณะอนุกรรมการวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัยและนวัตกรรม	๑๗
๕.๓ คณะอนุกรรมการบูรณาการแบบมีส่วนร่วมและมุ่งผลสัมฤทธิ์	๒๒
๕.๔ คณะอนุกรรมการติดตาม เสนอแนะ เร่งรัดการปฏิรูป ด้านการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	๒๗
๕.๕ คณะทำงานด้านการสร้างบัณฑิต	๓๒
๕.๖ คณะทำงานด้านการสร้างธรรมาภิบาล	๓๔
๕.๗ คณะทำงานด้านมหาวิทยาลัยดำเนินการตามพันธกิจ	๓๖
๕.๘ คณะทำงานด้าน Education Hub	๓๘
๕.๙ คณะทำงานพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓	๔๑
๕.๑๐ คณะทำงานพิจารณาแนวทางการลดผลกระทบจากการว่างงาน ของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ในช่วงวิกฤติไวรัส COVID - 19	๔๓
๖. แผนการดำเนินงาน ไตรมาสที่ ๔ (กรกฎาคม – กันยายน ๒๕๖๓)	๔๕
๗. ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ	๔๖
๗.๑ ด้านการดำเนินนโยบายของกระทรวง	๔๖
๗.๒ ด้านกฎหมาย	๔๖
๗.๓ ด้านการจัดสรรงบประมาณและการสนับสนุนการลงทุน	๔๗
๗.๔ ด้านการบูรณาการด้านการจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มศักยภาพกำลังแรงงาน	๔๘
๗.๕ ด้านธรรมาภิบาลในสถาบันอุดมศึกษา	๔๙
๗.๖ ด้านผลกระทบจากการแพร่ระบาดของไวรัส COVID - 19	๕๐

ภาคผนวก

ก	การสัมมนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อมูลเชิงพื้นที่ในมหาวิทยาลัย	๕๕
ข	การสัมมนาเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ โดยรวมเกี่ยวกับเจตนารมณ์ของกฎหมาย.....	๕๗
ค	การสัมมนา “การผลิต/พัฒนาบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาให้สอดคล้อง กับความต้องการของภาคเอกชน”	๕๙
ง	การเดินทางไปร่วมประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำผลงานวิจัย ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ไปใช้ประโยชน์	๖๐
จ	การเดินทางไปศึกษาดูงานมหกรรมงานวิจัยส่วนภูมิภาคประจำปี ๒๕๖๓ (Regional Research Expo 2020) ครั้งที่ ๘ “งานวิจัยเพื่อสร้างชุมชนนวัตกรรม และเศรษฐกิจภูมิภาค”	๖๑
ฉ	การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์ ของประเทศไทย ณ พิพิธภัณฑ์พระรามเก้า องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ	๖๓
ช	การประชุมหารือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวง เกี่ยวกับนโยบายและแนวทางการดำเนินงานของกระทรวง	๖๖
	๑. กระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	๖๖
	๒. กระทรวงศึกษาธิการ	๖๘
ซ	การประชุมหารือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้บริหารส่วนราชการ เพื่อติดตามการดำเนินงานตามนโยบายของกระทรวง	๗๐
	๑. การติดตามการดำเนินงานด้านการวิจัยและนวัตกรรมตามนโยบายของกระทรวง และปัญหาอุปสรรค ตลอดจนแนวทางแก้ไข	๗๐
	๒. การติดตามการดำเนินการด้านกฎหมายการอุดมศึกษาและโครงสร้างองค์กร ด้านการอุดมศึกษาของกระทรวงฯ	๗๒

สรุปผลการดำเนินงาน รอบ ๙ เดือน
ของคณะกรรมการการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม วุฒิสภา
(ตุลาคม ๒๕๖๒ – มิถุนายน ๒๕๖๓)

.....

ระบบรัฐสภาของประเทศไทยแบ่งออกเป็น ๒ ส่วน คือ การทำหน้าที่ของสภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา ซึ่งคณะกรรมการเป็นกลไกสำคัญร่วมดำเนินการพิจารณาขอเท็จจริง ข้อเสนอแนะ ที่จะเป็นประโยชน์ตามเจตนารมณ์ของคณะกรรมการเพื่อการพัฒนางานนิติบัญญัติสรรสร้างประโยชน์สุข ให้กับประชาชนในฐานะของผู้แทนปวงชนชาวไทย

การดำเนินงานของวุฒิสภา เริ่มต้นเมื่อวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๖๒ และวุฒิสภาได้ตั้งคณะกรรมการ สามัญประจำวุฒิสภา จำนวน ๒๖ คณะ เมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๒ ทำหน้าที่และมีอำนาจในการพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติ กระทำกิจการ พิจารณาขอเท็จจริงและศึกษาเรื่องที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจ ของวุฒิสภา และตามที่วุฒิสภาได้มอบหมาย ซึ่งคณะกรรมการสามัญประจำวุฒิสภาต้องปฏิบัติหน้าที่ ให้เป็นไปตามความคาดหวังของประชาชน โดยทำหน้าที่ในลักษณะผู้ควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน ตรวจสอบขอเท็จจริงผลการดำเนินการอย่าง “เปิดเผย โปร่งใส ตรวจสอบได้” ให้ประชาชนได้รับทราบ

คณะกรรมการการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม วุฒิสภา จึงได้กำหนดกรอบ การดำเนินงานทั้งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการอุดมศึกษา การสนับสนุนส่งเสริมงานด้านวิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยี การพัฒนาการวิจัยและนวัตกรรมของประเทศไทย การบูรณาการงานด้านอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ให้นำไปใช้ในภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยคณะกรรมการได้พิจารณา กฎหมายการอุดมศึกษา กฎหมายที่สนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทั้งในส่วน ของการปรับปรุงกฎหมายที่ผ่านมา การเสนอกฎหมายเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในอนาคต และการควบคุม ตรวจสอบการบังคับใช้กฎหมายอยู่ในปัจจุบัน รวมถึงการพิจารณาศึกษาปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงาน ตามนโยบายและการปฏิบัติตามกฎหมายด้านการอุดมศึกษา การพิจารณาศึกษา ติดตาม ส่งเสริมและสนับสนุน การวิจัยและพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศไทยให้มีประสิทธิภาพ โดยให้มีความเชื่อมโยงกับ ภาคเอกชน เพื่อนำไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ โดยส่งเสริมความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัย หน่วยงานวิจัยของรัฐ และภาคเอกชนสร้างโอกาสการพัฒนาเทคโนโลยีของประเทศ ส่งเสริมให้มีการพัฒนา โครงสร้างพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ด้านการวิจัยและพัฒนา และด้านนวัตกรรม รวมถึง การปรับปรุงระบบสิทธิบัตรของประเทศไทย เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย ในเวทีโลก ทั้งนี้ เพื่อนำผลการพิจารณาศึกษาที่ได้จัดทำเป็นรายงานข้อเสนอแนะต่อรัฐบาลดำเนินการ ในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

สืบเนื่องจากคณะกรรมการการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม วุฒิสภา ได้รายงานสรุปผลการดำเนินงานไตรมาสที่ ๑ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ (ตุลาคม – ธันวาคม ๒๕๖๒) ของคณะกรรมการต่อที่ประชุมวุฒิสภา เมื่อวันอังคารที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ โดยที่ประชุมวุฒิสภาได้มี ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะต่อรายงานสรุปผลการดำเนินงานไตรมาสที่ ๑ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ (ตุลาคม – ธันวาคม ๒๕๖๒) ของคณะกรรมการการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม วุฒิสภา ซึ่งคณะกรรมการได้รับข้อสังเกตและข้อเสนอแนะมาดำเนินการแล้ว จึงขอรายงานสรุปผลการดำเนินงาน รอบ ๙ เดือน (ตุลาคม ๒๕๖๒ – มิถุนายน ๒๕๖๓) ของคณะกรรมการการอุดมศึกษา

๑. บทบาทหน้าที่

ตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๗๘ วรรคสอง (๑๖) กำหนดให้คณะกรรมการธิการ การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม วุฒิสภา มีหน้าที่และอำนาจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ กระทู้กิจการ พิจารณาสอบหาข้อเท็จจริงหรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการอุดมศึกษา ความเป็นอิสระ ทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษา การบริหาร การส่งเสริม การสนับสนุน และการพัฒนา ด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี การวิจัยและการสร้างสรรค์นวัตกรรม พิจารณาศึกษา ติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัด การปฏิรูปประเทศ และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจ และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๒. รายชื่อคณะกรรมการธิการ

ปัจจุบันคณะกรรมการธิการการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม วุฒิสภา ประกอบด้วย

๑. พลอากาศเอก ประจิน จั่นตอง	ประธานคณะกรรมการธิการ
๒. พลเอก ประสาท สุขเกษตร	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายวีระศักดิ์ พุทธะกุล	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. หม่อมหลวงปนัดดา ดิศกุล	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
๕. ศาสตราจารย์เกียรติคุณไกรสิทธิ์ ตันติศิรินทร์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สี่
๖. นายประดิษฐ์ เหลืองอร่าม	เลขานุการคณะกรรมการ
๗. รองศาสตราจารย์ประเสริฐ ปิ่นปฐมรัฐ	รองเลขานุการคณะกรรมการ และโฆษกคณะกรรมการ
๘. รองศาสตราจารย์ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร	รองโฆษกคณะกรรมการ
๙. นายสมเดช นิลพันธุ์	รองโฆษกคณะกรรมการ
๑๐. นายสถิตย์ ลิ้มพงศ์พันธุ์	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๑. พลเรือเอก พระจันทร ทามประทีป	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์เฉลิมชัย บุญยะลีพรรณ	
๑๓. รองศาสตราจารย์ พลเอก ไตรโรจน์ ครุฑเวช	
๑๔. นางศิรินา ปวโรฬารวิทยา	
๑๕. นายสวัสดิ์ สมัครพงศ์	
๑๖. นายอภิชาติ โตดิลกเวชช์	

อนึ่ง นายตวง อันทะไชย ลาออกจากกรรมการ เมื่อวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๒ ศาสตราจารย์ ร้อยเอก ทินพันธุ์ นาคะตะ ลาออกจากกรรมการ เมื่อวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๖๒ นายอภิชาติ โตดิลกเวชช์ ได้รับการตั้งจากที่ประชุมวุฒิสภาให้เป็นกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่าง เมื่อวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ ศาสตราจารย์คลินิกเกียรติคุณอุดม คชินทร ลาออกจากกรรมการ เมื่อวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ พลเอก เขวงศักดิ์ ทองสลาย ลาออกจากกรรมการ เมื่อวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๖๓

๓. แผนงาน

๓.๑ แต่งตั้งบุคคลและคณะอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติหน้าที่ในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องตามภารกิจหน้าที่ของคณะกรรมการ

- ๓.๑.๑ แต่งตั้งผู้อำนวยการ นักวิชาการและเลขานุการประจำคณะกรรมการ
- ๓.๑.๒ แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ จำนวน ๔ คณะ
 - (๑) คณะอนุกรรมการการอุดมศึกษา
 - (๒) คณะอนุกรรมการวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัยและนวัตกรรม
 - (๓) คณะอนุกรรมการบูรณาการแบบมีส่วนร่วมและมุ่งผลสัมฤทธิ์
 - (๔) คณะอนุกรรมการติดตาม เสนอแนะ เร่งรัดการปฏิรูป ด้านการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
- ๓.๑.๓ แต่งตั้งคณะทำงาน จำนวน ๘ คณะ
 - (๑) คณะทำงานด้านการประชาสัมพันธ์
 - (๒) คณะทำงานด้านการสร้างบัณฑิต
 - (๓) คณะทำงานด้านการสร้างธรรมาภิบาล
 - (๔) คณะทำงานด้านมหาวิทยาลัยดำเนินการตามพันธกิจ
 - (๕) คณะทำงานด้าน education hub
 - (๖) คณะทำงานพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
 - (๗) คณะทำงานสนับสนุนข้อมูลกฎหมายด้านอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม วุฒิสภา
 - (๘) คณะทำงานพิจารณาแนวทางการลดผลกระทบจากการว่างงานของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ในช่วงวิกฤติการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19)

๓.๒ ประชุมหารือและแลกเปลี่ยนข้อมูลเชิงวิชาการ ตลอดจนสภาพปัญหาอุปสรรคในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ที่ได้รับจากข้อเสนอของกรรมการหรือจากผลการพิจารณาเชิงลึกของคณะอนุกรรมการแต่ละคณะ

๓.๓ เชิญบุคคลหรือผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนมาให้ข้อมูล ข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นในภาพรวมในด้านที่เกี่ยวข้องตามหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาศึกษา

๓.๔ การลงพื้นที่เพื่อรับทราบข้อมูลที่เกี่ยวข้องมาประกอบการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมการในภาพรวมระดับภูมิภาค หรือกรณีจำเป็นเร่งด่วนอาจมีการลงพื้นที่ตามความจำเป็นของภารกิจนั้น ๆ

๓.๕ การจัดสัมมนารับฟังความคิดเห็นในด้านที่เกี่ยวข้องในภาพรวม

๔. การดำเนินงานของคณะกรรมการธิการ

๔.๑ การสัมมนา

๔.๑.๑ การสัมมนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อมูลเชิงพื้นที่ในมหาวิทยาลัย จำนวน ๖ ครั้ง ดังนี้

(๑) กลุ่มภาคใต้ จำนวน ๑๕ แห่ง ณ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช พื้นที่ทุ่งใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช (๑๖ ตุลาคม ๒๕๖๒)

(๒) กลุ่มภาคเหนือ จำนวน ๒๕ แห่ง ณ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ (๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๒)

(๓) กลุ่มภาคตะวันออก จำนวน ๗ แห่ง ณ มหาวิทยาลัยบูรพา จังหวัดชลบุรี (๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๒)

(๔) กลุ่มภาคกลาง จำนวน ๓๓ แห่ง ณ มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม (๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๒)

(๕) กลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน ๒๘ แห่ง ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี (๑๘ ธันวาคม ๒๕๖๒)

(๖) กลุ่มกรุงเทพมหานคร จำนวน ๔๘ แห่ง ณ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพมหานคร (๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๒)

๔.๑.๒ การสัมมนาเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ โดยรวมเกี่ยวกับเจตนารมณ์ของกฎหมายต่าง ๆ ที่มีการปรับแก้ไขแล้ว จำนวน ๓ ครั้ง ดังนี้

(๑) สัมมนา เรื่อง ทิศทางมหาวิทยาลัยราชภัฏสู่การขับเคลื่อนประเทศ ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ (วันพุธที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๖๓)

(๒) สัมมนา เรื่อง ทิศทางมหาวิทยาลัยมุ่งสู่การพัฒนาเทคโนโลยีและส่งเสริมการสร้างนวัตกรรม ณ สถาบันพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง (วันพุธที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓)

(๓) สัมมนา เรื่อง โครงสร้างของระบบกฎหมายการอุดมศึกษาและความคืบหน้าของกฎหมายลำดับรอง ณ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (วันพฤหัสบดีที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓)

๔.๑.๓ การสัมมนา “การผลิต/พัฒนาบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของภาคเอกชน” เมื่อวันอังคารที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๖๒ ณ ห้องประชุม ๒๗๐๒ อาคารสุขประพฤติ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและรวบรวมข้อมูลความต้องการของภาคเอกชนในด้านบุคลากรเพื่อรองรับการพัฒนาศักยภาพในการแข่งขันของภาคธุรกิจและอุตสาหกรรมโดยรวมของประเทศ

๔.๒ การเดินทางไปศึกษาดูงาน จำนวน ๓ ครั้ง

๔.๒.๑ การเดินทางไปร่วมประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำผลงานวิจัยด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ไปใช้ประโยชน์ ณ อุทยานวิทยาศาสตร์ประเทศไทย สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี เมื่อวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๒

๔.๒.๒ การเดินทางไปศึกษาดูงานมหกรรมงานวิจัยส่วนภูมิภาคประจำปี ๒๕๖๓ (REGIONAL RESEARCH EXPO 2020) ครั้งที่ ๘ “งานวิจัยเพื่อสร้างชุมชนนวัตกรรมและเศรษฐกิจภูมิภาค” เพื่อเป็นกลไกการขับเคลื่อนงานวิจัยเพื่อสร้างชุมชนนวัตกรรมและสร้างเศรษฐกิจภูมิภาค

เพื่อการจัดการตนเองได้อย่างยั่งยืนและต่อเนื่องสู่นาคต ณ หอประชุมใหญ่ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตต์ (ทุ่งกะโล่) จังหวัดอุดรดิตต์ เมื่อวันที่ ๑ - ๒ มีนาคม ๒๕๖๓

๔.๒.๓ การเดินทางไปศึกษาดูงาน เกี่ยวกับการบริหารจัดการพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์ ของประเทศไทย ณ พิพิธภัณฑ์พระรามเก้า องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ จังหวัดปทุมธานี เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

๔.๓ การประชุมหารือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นการประชุมหารือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับ รัฐมนตรีว่าการกระทรวง และการติดตามการดำเนินงานของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

๔.๓.๑ นายสุวิทย์ เมษินทรีย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม รองศาสตราจารย์สรนิต ศิลธรรม ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และผู้บริหารกระทรวง เข้าร่วมประชุมเพื่อปรึกษาหารือและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้านนโยบายและแนวทางการดำเนินงานของอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๒ ณ อาคารรัฐสภา

๔.๓.๒ นายณัฏฐพล ทีปสุวรรณ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ และคณะผู้บริหารกระทรวง เข้าร่วมประชุมเพื่อปรึกษาหารือและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้านนโยบายและแนวทางการดำเนินงานของกระทรวงศึกษาธิการ เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ ณ อาคารรัฐสภา

๔.๓.๓ ติดตามการดำเนินงานด้านการวิจัยและนวัตกรรมตามนโยบายของกระทรวงฯ และปัญหาอุปสรรค ตลอดจนแนวทางแก้ไข เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

๔.๓.๔ ติดตามการดำเนินการด้านกฎหมายการอุดมศึกษาและโครงสร้างองค์กรด้านการอุดมศึกษาของกระทรวงฯ เมื่อวันที่อังคารที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ ณ อาคารรัฐสภา

๔.๔ การพิจารณาข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะความเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๓

คณะกรรมการธิการได้มอบหมายภารกิจให้รองศาสตราจารย์ พลเอก ไตรโรจน์ คุรุเวช ธิการธิการ ในฐานะผู้แทนกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษา ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ดำเนินการพิจารณาศึกษา ให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวของคณะกรรมการ โดยมีประเด็นการพิจารณา ดังนี้

๔.๔.๑ โครงการบัณฑิตพันธุ์ใหม่ ให้บัณฑิตมีความพร้อมที่จะทำงานหรือสร้างงานได้ เนื่องจากเป็นฐานสำคัญในการสร้างทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพสูง มีความรู้ ทักษะ สมรรถนะตอบโจทย์ความต้องการของตลาดแรงงาน

๔.๔.๒ การเสริมสร้างศักยภาพของกำลังคนในวัยทำงานและผู้สูงวัยให้พร้อมเข้าสู่ศตวรรษที่ ๒๑ ซึ่งเป็นการเรียนรู้ตลอดชีวิต (lifelong learning) เพื่อพัฒนาคนทุกช่วงวัย เน้นการเพิ่มพูนทักษะ (reskill) และการปรับปรุงทักษะ (upskill) ซึ่งมีความจำเป็นต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี

๔.๔.๓ การส่งเสริมให้มหาวิทยาลัยที่มีความเชี่ยวชาญหรือจุดแข็งต่างกันมาทำหลักสูตรร่วมกัน โดยบูรณาการกับจังหวัดหรือกลุ่มจังหวัด ภาคเอกชน ภาคอุตสาหกรรม และภาคประชาสังคม เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมเชิงพื้นที่ (area-based approach)

๔.๔.๔ การส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการศึกษาและวิจัยในภูมิภาค (international higher education hub) ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศ ส่งผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและรายได้ และมีการสร้างนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่มาจากสถาบันอุดมศึกษาภายในประเทศของตนเอง

๔.๔.๕ การพัฒนาโครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (eastern economic corridor: EEC) เพื่อเพิ่มจำนวนและพัฒนากำลังคนด้านการวิจัยและนวัตกรรมที่มีคุณภาพ

๔.๔.๖ การสร้างความเข้าใจกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องถึงโครงสร้างและภารกิจของการอุดมศึกษา ตลอดจน ระบบวิจัยและนวัตกรรมที่มีการปรับเปลี่ยนตามพระราชบัญญัติหลายฉบับ ที่ประกาศใช้ในปี ๒๕๖๒

๔.๔.๗ การจัดสรรงบประมาณสำหรับการวิจัยและนวัตกรรมของภาครัฐ เพื่อการพัฒนา กำลังคนด้านการวิจัยและนวัตกรรม ตลอดจนโครงสร้างพื้นฐานการวิจัย อันจะทำให้ประเทศไทยมีความสามารถในการแข่งขันในระดับภูมิภาคและระดับนานาชาติ

๔.๔.๘ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ควบคู่ไปกับการพัฒนาและการใช้ประโยชน์ผลงานวิจัย และนวัตกรรม เพื่อการพัฒนาและเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน รวมทั้งการติดตามและประเมินผล ตลอดจนการนำผลจากการวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์

๔.๔.๙ การจัดสรรงบประมาณด้านการวิจัยและนวัตกรรมของมหาวิทยาลัย เพื่อให้มหาวิทยาลัย สามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง

๔.๕ การพิจารณาเรื่องร้องเรียน

๔.๕.๑ กลุ่มสภาคณาจารย์บุคลากรและเครือข่ายนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเลย มีหนังสือร้องเรียนขอให้ตรวจสอบพฤติกรรมอธิการบดีกระทำความผิดวินัยร้ายแรงและฝ่าฝืนระเบียบกฎหมาย (ระบบสารสนเทศรับเรื่องราวร้องทุกข์ เลขที่ ๓๒๗/๒๕๖๒)

ผลการพิจารณา: คณะกรรมการพิจารณาเห็นสอดคล้องกับ ศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์ของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาว่า หนังสือร้องเรียนดังกล่าวเป็นคำร้องทุกข์ที่ไม่ระบุชื่อ ที่อยู่และลายมือชื่อของผู้ร้องทุกข์ อันเป็นคำร้องทุกข์ที่มีลักษณะตามความแห่งข้อ ๒๗ (๑) แห่งระเบียบสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาว่าด้วยการจัดการเรื่องราวร้องทุกข์ พ.ศ. ๒๕๕๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม คณะกรรมการจึงไม่รับเรื่องดังกล่าวไว้พิจารณา

๔.๕.๒ ขอความอนุเคราะห์พิจารณาความเป็นธรรมในการจัดสรรเงินเดือนพนักงานมหาวิทยาลัยให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๒ และการพิจารณาเยียวยาแก้ไขความเหลื่อมล้ำเงินเดือนข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา (ระบบสารสนเทศรับเรื่องราวร้องทุกข์ เลขที่ ๓๒๗/๒๕๖๒)

ผลการพิจารณา: คณะกรรมการได้มีหนังสือแจ้งผู้ร้องเรียนเพื่อทราบถึงขั้นตอน การพิจารณาเรื่องดังกล่าวของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และได้แจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณา โดยสรุปผลการพิจารณา ดังนี้

(๑) เรื่อง ขอความอนุเคราะห์พิจารณาความเป็นธรรมในการจัดสรรเงินเดือน พนักงานมหาวิทยาลัยให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๒

คณะกรรมการพิจารณาเห็นว่า สภามหาวิทยาลัยมีหน้าที่และอำนาจในการ พิจารณาเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกักรณดังกล่าวโดยแนวทางการแก้ไขปัญหา ในระยะสั้น มีความเห็นว่า สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาควรกำหนดแนวทางปฏิบัติสำหรับ เป็นแนวทางให้กับมหาวิทยาลัยในการดำเนินการออกข้อบังคับในส่วนที่เกี่ยวข้องโดยเน้นการมีส่วนร่วม

ของผู้มีส่วนได้เสียทุกภาคส่วนเพื่อให้ได้รับทราบและเกิดความเข้าใจที่ตรงกัน สำหรับการแก้ไขปัญหาในระยะยาวนั้น ควรเสนอให้กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับค่าตอบแทนและเงินเดือนของบุคลากรสถาบันอุดมศึกษาในภาพรวม เพื่อหาแนวทางในการดำเนินการจัดสรรและบริหารงบประมาณ รวมทั้งสวัสดิการต่าง ๆ ในส่วนของบุคลากรสถาบันอุดมศึกษาไม่ให้เกิดความเหลื่อมล้ำและเป็นไปในแนวทางเดียวกัน เพื่อให้การพัฒนาด้านการอุดมศึกษาของประเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

(๒) เรื่อง การพิจารณาเยียวยาแก้ไขความเหลื่อมล้ำเงินเดือนข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา

คณะกรรมการพิจารณาเห็นว่า ปัจจุบันเรื่องดังกล่าวอยู่ระหว่างดำเนินการ จึงเห็นควรให้รอการพิจารณาเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว และสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ควรมีแนวทางสร้างความเข้าใจในขั้นตอนและกรอบระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินการ เพื่อให้ผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้ทราบ

ทั้งนี้ คณะกรรมการคณะกรรมการมีข้อเสนอแนะเพื่อพิจารณาเร่งรัดเพิ่มเติมในประเด็นดังต่อไปนี้

(๑) สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งต้องมีประมวลจริยธรรมของนายกสภาสถาบันอุดมศึกษา กรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษา ผู้บริหารและบุคลากรของสถาบันอุดมศึกษา และผู้เรียน โดยมีกลไกการส่งเสริม ตรวจสอบ และบังคับใช้ที่มีประสิทธิภาพ ตามมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยคณะกรรมการการอุดมศึกษา ควรเร่งรัดให้มีการดำเนินการให้แล้วเสร็จโดยเร็วและอยู่ในบรรทัดฐานเดียวกัน เพื่อป้องกันการใช้ดุลยพินิจที่ไม่ถูกต้องเหมาะสมต่อการบริหารงานบุคคล

(๒) ควรพิจารณาแนวทางการปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย กฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาบุคลากรทางการอุดมศึกษาทุกประเภท ซึ่งครอบคลุมถึงการเจริญเติบโตในหน้าที่การงาน สิทธิ และค่าตอบแทนที่พึงได้รับอย่างเหมาะสมและเป็นธรรม

(๓) ควรทำความเข้าใจและมีข้อตกลงร่วมกันระหว่างกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และสำนักงบประมาณ ในการจัดสรรตำแหน่ง งบประมาณและการสนับสนุนด้านอื่น ๆ ให้กับสถาบันอุดมศึกษาในการปฏิบัติการกิจตามกฎหมาย ทั้งในส่วนที่เป็นหน้าที่หลัก (function based) และหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติในพื้นที่ (area based) ตลอดจนหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย (agenda based) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔.๕.๓ เรื่องร้องทุกข์กล่าวโทษและขอให้ตรวจสอบพฤติกรรมของผู้บริหารมหาวิทยาลัย เนื่องจากมีหลักฐานการบริหารงานไม่โปร่งใส และขาดธรรมาภิบาล (ระบบสารสนเทศรับเรื่องราวร้องทุกข์ เลขที่ ๓๔๖/๒๕๖๒)

ผลการพิจารณา: กรณีตามเรื่องร้องเรียนดังกล่าว มีลักษณะเป็นการขัดแย้งภายในมหาวิทยาลัยและมีรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับบุคคลหลายฝ่าย คณะกรรมการจึงมีมติให้ส่งเรื่องดังกล่าวไปยังคณะกรรมการการอุดมศึกษา ซึ่งเป็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรงเพื่อพิจารณาเรื่องร้องเรียนดังกล่าวโดยเร็วต่อไป และแจ้งให้ผู้ร้องเรียนทราบ

๔.๕.๔ เรื่องขอยกระดับจากมหาวิทยาลัยขอนแก่น วิทยาเขตหนองคาย เป็นมหาวิทยาลัย หนองคาย (ระบบสารสนเทศรับเรื่องราวจังหวัดทุกซ์ เลขที่ ๕๕/๒๕๖๓)

ผลการพิจารณา: อยู่ระหว่างขั้นตอนการเชิญผู้ร้องเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เข้าร่วมประชุมเพื่อให้ข้อมูลและข้อเท็จจริง ทั้งนี้ คณะกรรมการได้มีข้อสังเกตเบื้องต้นเกี่ยวกับการเสนอ ขอจัดตั้งมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ดังนี้

(๑) การเสนอขอจัดตั้งมหาวิทยาลัยควรมีการศึกษาและวิเคราะห์ถึงจำนวน ผู้เข้าศึกษาในพื้นที่ให้เห็นถึงความคุ้มค่าและเหมาะสม

(๒) ควรมีการทำความเข้าใจกับมหาวิทยาลัยขอนแก่น เพื่อจะได้กำหนดทิศทาง และงบประมาณในการสนับสนุนวิทยาเขตขอนแก่น เพื่อให้เกิดความเหมาะสม และมีประสิทธิภาพ มากยิ่งขึ้น

(๓) การจัดตั้งหรือยกฐานะขึ้นเป็นมหาวิทยาลัยนั้นสามารถทำได้ตามหลักเกณฑ์ ของกฎหมายประกอบกับความจำเป็นและเหตุผลที่เหมาะสม อย่างไรก็ตาม สถาบันอุดมศึกษาไม่ว่าระดับ วิทยาลัยหรือวิทยาเขตที่จะยกฐานะขึ้นเป็นมหาวิทยาลัยควรมีความพร้อมเป็นอย่างมาก ทั้งในแง่กายภาพ ตลอดจนคุณภาพหลักสูตรที่ใช้จัดการเรียนการสอน ทั้งนี้ เพื่อที่จะได้เติบโตเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่ยั่งยืน ในระยะยาวต่อไป

๔.๕.๕ เรื่องร้องเรียนคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) เพิกเฉยไม่ดำเนินการกับ มหาวิทยาลัยเถื่อน

ผลการพิจารณา: คณะกรรมการได้พิจารณาส่งเรื่องดังกล่าวให้หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องตรวจสอบและประสานทำความเข้าใจกับผู้ร้องเรียนต่อไป

๔.๕.๖ เรื่องร้องเรียนการใช้อำนาจโดยมิชอบของผู้อำนวยการศูนย์การแพทย์ต่อพนักงาน มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผู้ปฏิบัติหน้าที่ให้บริการปลูกถ่ายอวัยวะ และปล่อยให้มีการปลูกถ่ายอวัยวะอันมิชอบด้วยระเบียบสภาวิชาชีพ และประกาศแพทยสภา (ระบบสารสนเทศ รับเรื่องราวจังหวัดทุกซ์ เลขที่ ๑๐๐/๒๕๖๓)

ผลการพิจารณา: คณะกรรมการพิจารณาเห็นว่า เพื่อให้เกิดความเป็นธรรม แก่ผู้ร้องเรียน และมีให้เกิดปัญหาภายในองค์กรศูนย์การแพทย์ฯ และคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ จึงส่งเรื่องให้สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และแพทยสภา พิจารณาตรวจสอบข้อมูลตามข้อร้องเรียน และประสานทำความเข้าใจกับบุคคลที่เกี่ยวข้องต่อไป

๔.๕.๗ เรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการเป็นสมาชิกทันตแพทยสภาเพื่อมีสิทธิสอบใบประกอบ วิชาชีพทันตกรรม และการได้รับความคุ้มครองตามมาตรา ๗๑ แห่งพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ (ระบบสารสนเทศรับเรื่องราวจังหวัดทุกซ์ เลขที่ ๑๔๐/๒๕๖๓)

ผลการพิจารณา: คณะกรรมการพิจารณาเห็นควรให้สำนักงานปลัดกระทรวง การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และทันตแพทยสภา ดำเนินการพิจารณาตรวจสอบข้อมูล ตามข้อร้องเรียน และประสานทำความเข้าใจกับผู้ร้องเรียนต่อไป

๔.๕.๘ เรื่องร้องเรียนสภามหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชขาดธรรมาภิบาล กรณีสภามหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชได้กระทำผิดกฎหมาย ขัดข้อบังคับของมหาวิทยาลัย (ระบบสารสนเทศ รับเรื่องราวจังหวัดทุกซ์ เลขที่ ๑๗๔/๒๕๖๓)

ผลการพิจารณา: อยู่ระหว่างการพิจารณา

๔.๕.๙ เรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการขาดธรรมาภิบาลของนายกสภามหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต และอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต (ระบบสารสนเทศรับเรื่องราวร้องทุกข์ เลขที่ ๑๘๐/๒๕๖๓)

ผลการพิจารณา: อยู่ระหว่างการพิจารณา

๔.๕.๑๐ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดตั้งสถาบันการศึกษาในจังหวัดมุกดาหาร โดยขอให้มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสานสนับสนุนหลักสูตรเพื่อจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดมุกดาหาร และขอให้มีการจัดตั้งมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตมุกดาหาร โดยควรรวมวิทยาลัยเทคโนโลยีและการจัดการตอนดลกับวิทยาลัยชุมชนจังหวัดมุกดาหาร (คณะกรรมการอำนวยการโครงการสมาชิกวุฒิสภาพบประชาชน)

ผลการพิจารณา: คณะกรรมการได้เชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุม เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินการในการรวบรวมสถาบันการศึกษาในพื้นที่เพื่อจัดตั้งมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตมุกดาหาร ซึ่งคณะกรรมการมีข้อสังเกตเบื้องต้นว่า การเสนอขอจัดตั้งมหาวิทยาลัยควรมีการศึกษาและวิเคราะห์ถึงจำนวนผู้เข้าศึกษาในพื้นที่ให้เห็นถึงความคุ้มค่าและเหมาะสม ตลอดจนการจัดตั้งหรือยกฐานะขึ้นเป็นมหาวิทยาลัยนั้นสามารถทำได้ตามหลักเกณฑ์ของกฎหมายประกอบกับความจำเป็นและเหตุผลที่เหมาะสม อย่างไรก็ตาม สถาบันอุดมศึกษาไม่ว่าระดับวิทยาลัยหรือวิทยาเขตที่จะยกฐานะขึ้นเป็นมหาวิทยาลัยควรที่จะมีความพร้อมเป็นอย่างมาก ทั้งในแง่กายภาพ ตลอดจนคุณภาพหลักสูตรที่ใช้จัดการเรียนการสอน ทั้งนี้ เพื่อที่จะได้เติบโตเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่ยั่งยืนในระยะยาวต่อไป

๕. การดำเนินงานคณะอนุกรรมการและคณะทำงาน

๕.๑ คณะอนุกรรมการการอุดมศึกษา

๕.๑.๑ ผลการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการ

๕.๑.๑.๑ กำหนดกรอบการดำเนินงานออกเป็น ๘ ด้าน ดังนี้

(๑) เร่งรัด ติดตามการสร้างบัณฑิตให้มีคุณภาพสูง มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และสมรรถนะในการคิดและวิเคราะห์ สามารถปฏิบัติงานได้จริง ตอบโจทย์ตามความต้องการของตลาดแรงงานที่มีการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว และเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

(๒) เร่งรัด ติดตามการสร้างระบบธรรมาภิบาลที่ดีในภาคการอุดมศึกษา

(๓) เร่งรัด ติดตามให้มหาวิทยาลัยแต่ละแห่งดำเนินการตามพันธกิจที่ได้รับมอบหมายให้บรรลุวัตถุประสงค์

(๔) เร่งรัด ติดตามให้มีการตั้งเป้าหมายเพื่อเพิ่มปริมาณนักศึกษาจากกลุ่มประเทศอาเซียนและเอเชียใต้ มุ่งสู่การเป็น international higher education hub

(๕) เร่งรัด ติดตามการสร้างบัณฑิตให้มีคุณภาพสูง มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และสมรรถนะในการคิดและวิเคราะห์ สามารถปฏิบัติงานได้จริง ตอบโจทย์ตามความต้องการของตลาดแรงงานที่มีการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว และเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (เป้าหมายระยะสั้น ๑ - ๒ ปี)

- การพัฒนาอาจารย์และผู้บริหาร รวมถึงรูปแบบการเรียนการสอน ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ด้านสังคมศาสตร์ และด้านศิลปวัฒนธรรมของประเทศ เพื่อการพัฒนาประเทศแบบยั่งยืนโดยเน้นรูปแบบการเรียนในแบบสมรรถนะ

- การพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้มหาวิทยาลัยผลิตบัณฑิตตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี โดยเน้นหลักสูตรภายใต้อุตสาหกรรมสมัยใหม่ (10 s-curve) และให้อุดมศึกษามีหลักสูตรระยะสั้นมากขึ้น เพื่อเน้นการพัฒนาทักษะวิชาชีพให้กับภาคอุตสาหกรรม และแรงงานของประเทศ (non-degree)

- การพัฒนาการติดตามและประเมินผล

- การประกันคุณภาพการศึกษา

(๖) เร่งรัด ติดตามการสร้างระบบธรรมาภิบาลที่ดีในภาคการอุดมศึกษา (เป้าหมายระยะสั้น ๑ - ๒ ปี) และเร่งรัด ติดตามให้สถาบันอุดมศึกษามีธรรมาภิบาลในระดับสภามหาวิทยาลัย ผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา

(๗) เร่งรัด ติดตามให้มหาวิทยาลัยแต่ละแห่งดำเนินการตามพันธกิจที่ได้รับมอบหมายให้บรรลุวัตถุประสงค์ (เป้าหมายระยะยาว ๓ - ๕ ปี)

(๘) เร่งรัด ติดตามให้มีการตั้งเป้าหมายเพื่อเพิ่มปริมาณนักศึกษาจากกลุ่มประเทศอาเซียนและเอเชียใต้ มุ่งสู่การเป็น education hub (เป้าหมายระยะยาว ๓ - ๕ ปี)

โดยได้แต่งตั้งคณะทำงาน จำนวน ๔ คณะ ตามกรอบการทำงาน เพื่อพิจารณาศึกษาแนวทางและข้อเสนอแนะในแต่ละประเด็นเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการธิการ

๕.๑.๑.๒ ประชุมหารือร่วมกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการและผู้บริหารที่เกี่ยวข้อง เพื่อรับทราบนโยบายและแนวทางการดำเนินการ ตลอดจนรับฟังสภาพปัญหา อุปสรรค และแนวทางการแก้ไขในด้านที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการอุดมศึกษา

๕.๑.๑.๓ พิจารณาประเด็นที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายต่าง ๆ เพื่อทบทวน บทบาท หน้าที่และอำนาจ แนวทางการดำเนินงานให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย ประกอบด้วย รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ยุทธศาสตร์ชาติ แผนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา นโยบายของรัฐบาล และรายงานความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศที่เสนอต่อรัฐสภา ในประเด็นที่เกี่ยวข้องแผนอุดมศึกษา ยุทธศาสตร์ และนโยบายการดำเนินงานของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

๕.๑.๑.๔ สัมมนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อมูลเชิงพื้นที่กับผู้บริหารมหาวิทยาลัยในพื้นที่ ๖ ภูมิภาค โดยมีมหาวิทยาลัยเข้าร่วมสัมมนา จำนวน ๑๕๘ แห่ง เพื่อรับทราบนโยบาย แนวทางการพัฒนาแผนและหลักสูตรการเรียนการสอนในระยะ ๕ ปี การดำเนินการตามพันธกิจของแต่ละมหาวิทยาลัย การสร้างระบบธรรมาภิบาลที่ดี แนวทางการจัดการศึกษาสำหรับนักศึกษาต่างประเทศ และปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการของการพัฒนาการอุดมศึกษา

๕.๑.๑.๕ นำผลการดำเนินการลงพื้นที่จำนวน ๖ แห่ง มาพิจารณาวิเคราะห์และสังเคราะห์สภาพปัญหาและอุปสรรคของสถาบันอุดมศึกษาในแต่ละกลุ่ม (มหาวิทยาลัยในกำกับมหาวิทยาลัยของรัฐ มหาวิทยาลัยราชภัฏ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล มหาวิทยาลัยเอกชน) และจัดให้มีการสัมมนาร่วมกันของมหาวิทยาลัยในแต่ละกลุ่ม โดยจัดเป็นลักษณะของ WORK SHOP เพื่อให้มีการรวมกลุ่มของมหาวิทยาลัยในแต่ละกลุ่มในระดับภูมิภาค เพื่อสร้างเครือข่ายให้มีการดำเนินการตามพันธกิจและสามารถแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่เกี่ยวข้องในระดับพื้นที่โดยรวมอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

จากการลงพื้นที่พบว่า สถาบันอุดมศึกษาหลายแห่งยังขาดความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมาย ด้านการอุดมศึกษาที่มีการปรับแก้ไขเพื่อให้การพัฒนาทางด้านการอุดมศึกษาในภาพรวมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ และนโยบายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง จึงจะกำหนดให้มีการจัดสัมมนาเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ โดยรวมเกี่ยวกับเจตนารมณ์ของกฎหมายต่าง ๆ ที่มีการปรับแก้ไขแล้ว เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาทุกภาคส่วน มีความเข้าใจไปในทิศทางเดียวกันโดยมุ่งเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติเป็นหลัก โดยคณะอนุกรรมการได้ดำเนินการจัดสัมมนาท่อยอดจากการลงพื้นที่ ๖ ภูมิภาค จำนวน ๓ ครั้ง ดังนี้

(๑) สัมมนา เรื่อง ทิศทางมหาวิทยาลัยราชภัฏสู่การขับเคลื่อนประเทศ ในวันพุธที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๖๓ ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

(๒) สัมมนา เรื่อง ทิศทางมหาวิทยาลัยมุ่งสู่การพัฒนาเทคโนโลยี และส่งเสริมการสร้างนวัตกรรม ในวันพุธที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ ณ สถาบันพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

(๓) สัมมนา เรื่อง โครงสร้างของระบบกฎหมายการอุดมศึกษา และความคืบหน้าของกฎหมายลำดับรอง วันพฤหัสบดีที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ ณ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

๕.๑.๑.๖ พิจารณาศึกษาโดยการประชุมหารือ/วิเคราะห์ ข้อมูลในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้ง การเชิญบุคคลหรือผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนมาให้ข้อมูลข้อเท็จจริง หรือแสดงความเห็นเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาศึกษา เช่น เชิญผู้แทนจากสำนักงานเพื่อการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) มาให้ข้อมูลความต้องการกำลังคนแนวทางการผลิตบัณฑิตและแนวทางการแสวงหาความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาที่อยู่นอกเขตพื้นที่ (EEC) เพื่อผลิตบัณฑิตให้ตรงกับความต้องการและเพียงพอ นอกจากนั้นยังได้เชิญผู้แทนจากกองทุนกระทรวงพลังงานและกองทุนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม มาให้ข้อมูลแนวทางการพิจารณาจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนการวิจัยให้กับสถาบันอุดมศึกษา

๕.๑.๑.๗ พิจารณาเรื่องร้องเรียน

(๑) เรื่องร้องเรียนของกลุ่มสภาคณาจารย์ บุคลากรและเครือข่ายนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย เรื่อง ขอให้ตรวจสอบพฤติการณ์อธิการบดีกระทำความผิดวินัยร้ายแรงและฝ่าฝืนระเบียบกฎหมาย ซึ่งคณะอนุกรรมการการอุดมศึกษาได้พิจารณาตามระเบียบสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาว่าด้วยการจัดการเรื่องร้องทุกข์ พ.ศ. ๒๕๕๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ ๒๗ (๑) แล้ว เห็นว่า คำร้องทุกข์ดังกล่าวมีลักษณะเป็นคำร้องทุกข์ที่ไม่ระบุชื่อ ที่อยู่ และลายมือชื่อผู้ร้องทุกข์ จึงเห็นควรให้ยุติเรื่องดังกล่าวเนื่องจากมิได้เป็นไปตามลักษณะของคำร้องทุกข์ที่กำหนดไว้ในระเบียบสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาว่าด้วยการจัดการเรื่องร้องทุกข์ พ.ศ. ๒๕๕๘

(๒) เรื่องร้องเรียนของ ดร.เชษฐา ทรัพย์เย็น ประธานที่ประชุมประธานสภาคณาจารย์และข้าราชการแห่งประเทศไทย เรื่อง ขอความอนุเคราะห์พิจารณาความเป็นธรรมในการจัดสรรเงินเดือนพนักงานมหาวิทยาลัยให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๒ และการพิจารณาเยียวยาแก้ไขความเหลื่อมล้ำเงินเดือนข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา

(๓) เรื่องร้องเรียนของ พลอากาศเอก วรฉัตร ธารีฉัตร คณบดีวิทยาลัยการบินนานาชาติ มหาวิทยาลัยนครพนม เรื่อง ขอร้องทุกซ์กล่าวโทษและขอให้ตรวจสอบพฤติกรรมของผู้บริหารมหาวิทยาลัยนครพนม เนื่องจากมีหลักฐานการบริหารงานไม่โปร่งใส กรณีหักเงินรายได้และเงินอุดหนุนจากวิทยาลัยการบินนานาชาติไม่เป็นไปตามระเบียบราชการ และขาดธรรมาภิบาล กลับแก้งกล่าวหาหมิ่นประมาทใส่ความให้ร้ายคณบดีวิทยาลัยการบินนานาชาติ

(๔) เรื่องร้องเรียนของ นายบรรหาร ดันหยง เรื่อง คณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) เพิกเฉยไม่ดำเนินการกับมหาวิทยาลัยเถื่อน กรณีได้มีมหาวิทยาลัยเถื่อนชื่อ University of interdisciplinary studies texas, USA. (UIDS) มีการประชาสัมพันธ์ผ่านเว็บไซต์แสดงถึงว่ามีการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งมีการผลิตบัณฑิตออกไปหลายรุ่น ซึ่งผู้ร้องได้มีหนังสือสอบถามและเร่งรัดไปยังสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาพิจารณาดำเนินการกับมหาวิทยาลัยดังกล่าวหลายครั้ง แต่ปัจจุบันยังไม่มีผลการดำเนินการใด ๆ จึงร้องเรียนมายังคณะกรรมการธิการเพื่อให้เร่งรัดในการดำเนินการกับมหาวิทยาลัยดังกล่าว

๕.๑.๑.๘ พิจารณาจัดทำรายงานการพิจารณาศึกษาแนวทางการพัฒนาด้านการอุดมศึกษาในด้านต่าง ๆ จำนวน ๔ เรื่อง ได้แก่

- (๑) รายงานการพิจารณาศึกษาด้านการสร้างบัณฑิต
- (๒) รายงานการพิจารณาศึกษาแนวทางการสร้างธรรมาภิบาลในสถาบันอุดมศึกษา
- (๓) รายงานการพิจารณาศึกษาด้านมหาวิทยาลัยดำเนินการตามพันธกิจ
- (๔) รายงานการพิจารณาศึกษาด้าน education hub

๕.๑.๒ การพิจารณาศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานตามนโยบายของกระทรวงอุดมศึกษาฯ ของสถาบันอุดมศึกษาในพื้นที่ต่าง ๆ

จากการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการที่ผ่านมา ซึ่งประกอบด้วย การประชุมคณะอนุกรรมการ การประชุมคณะทำงานตามกรอบแนวทางการทำงาน ๔ ด้าน การรับฟังข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และการลงพื้นที่เพื่อสัมมนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเชิงพื้นที่ จำนวน ๖ ภูมิภาค คณะอนุกรรมการ พบว่า มหาวิทยาลัยหลายแห่งมีศักยภาพสูงในการผลิตบัณฑิตเพื่อตอบโจทย์ความต้องการของผู้ประกอบการ การทำวิจัยขั้นสูง การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเพื่อลดความเหลื่อมล้ำของชุมชน การสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานทางการศึกษาในต่างประเทศเพื่อเปิดสอนสาขาวิชาตามความต้องการของประเทศไทย การสร้างความร่วมมือกับภาคอุตสาหกรรมในการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนที่ตรงกับความต้องการของผู้ประกอบการ รวมถึงการเปิดรับนักศึกษาจากต่างประเทศที่สนใจเข้ามาศึกษาในหลักสูตรต่าง ๆ ของประเทศไทย แต่ก็พบว่ายังมีปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญในการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยเพื่อให้ปรับตัวทันต่อสภาวะการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วของโลก ทั้งด้านเทคโนโลยี ทิศทางความต้องการของตลาดแรงงาน รูปแบบการเรียนการสอนที่เปลี่ยนแปลง รวมถึงกลุ่มเป้าหมายของการจัดการศึกษา

๕.๑.๒.๑ ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญ แบ่งออกเป็น ๓ ด้าน คือ

(๑) ด้านการบริหาร

- ความไม่ชัดเจนของนโยบายด้านการอุดมศึกษาของกระทรวง การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม รวมถึงความไม่ชัดเจนด้านโครงสร้าง หน่วยงานภายใน และบุคลากร ส่งผลต่อความเชื่อมั่นในกำหนดทิศทางการทำงานของมหาวิทยาลัย

- ปัญหาด้านธรรมาภิบาลของมหาวิทยาลัย ส่งผลให้ไม่สามารถ แต่งตั้งอธิการบดีได้ในหลายมหาวิทยาลัย การบริหารจัดการจึงเกิดปัญหาและอุปสรรคเป็นอย่างมาก

- ปัญหาความร่วมมือกับภาคอุตสาหกรรมและสถานประกอบการ ในการส่งนักศึกษาไปฝึกงาน หรือเปิดหลักสูตรความร่วมมือ เนื่องจากสถานประกอบการไม่มีความเชื่อมั่น ต่อคุณภาพของนักศึกษา ส่งผลให้บัณฑิตที่จบออกมาไม่มีงานทำ ไม่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน

(๒) ด้านกฎหมาย

- กฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อการบริหารงาน และการทำงานตาม พันธกิจของมหาวิทยาลัย เช่น ระเบียบการจัดซื้อจัดจ้าง เป็นต้น

- กฎระเบียบที่ไม่เอื้อต่อการพัฒนาหลักสูตร และอาจารย์ เช่น การประเมินค่างานของอาจารย์ที่ไม่นับชั่วโมงการทำงานในสถานประกอบการ ทำให้เป็นอุปสรรคต่อ การส่งเสริมหลักสูตรการเรียนการสอนที่เน้นการฝึกปฏิบัติงานในสถานศึกษา เช่น โครงการบัณฑิตพันธุ์ใหม่ เป็นต้น การจัดทำหลักสูตรออนไลน์ ที่จะต้องมีอาจารย์ประจำวิชาเพิ่มขึ้น เป็นต้น

- กฎระเบียบที่ไม่เอื้อให้มหาวิทยาลัยนอกพื้นที่โครงการระเบียง เศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ซึ่งมีศักยภาพสูง และสามารถผลิตบัณฑิตในสาขาตามความต้องการ เข้าไปมีส่วนร่วมในการผลิตบัณฑิต ซึ่งอาจจะส่งผลให้ EEC ไม่สามารถหาแรงงานได้ทันตามความต้องการ และส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศไทย

- กฎระเบียบที่ไม่เอื้อต่อการส่งเสริมให้ประเทศไทย เป็นศูนย์กลาง ด้านการศึกษาและวิจัยในระดับอุดมศึกษา (international higher education hub) เช่น การขอวีซ่า การอนุญาตให้นักศึกษาต่างชาติทำงานในประเทศไทยขณะมาศึกษาต่อ เป็นต้น

(๓) ด้านงบประมาณ

- ในปีงบประมาณ ๒๕๖๓ มหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ถูกปรับลดงบประมาณ โดยเฉพาะงบบุคลากรวิจัย ทำให้ไม่สามารถพัฒนางานวิจัยที่เป็นภารกิจหลักของมหาวิทยาลัย การพัฒนา บุคลากร เช่น นักวิทยาศาสตร์ นักวิจัยและนวัตกรรม รวมทั้งการทำผลงานวิจัยของบุคลากรทางการศึกษา ในมหาวิทยาลัยได้

- มหาวิทยาลัยเอกชนส่วนใหญ่ ยังไม่เข้าใจกระบวนการขอรับ การสนับสนุนงบประมาณวิจัย จากกองทุนวิจัย กระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

๕.๑.๒.๒ ข้อเสนอแนะของคณะอนุกรรมการ มีดังนี้

(๑) ด้านการบริหาร

- ควรเร่งกำหนดนโยบายและแผนระดับชาติด้านการอุดมศึกษาให้มีความชัดเจน รวมถึงการส่งเสริมให้มหาวิทยาลัยดำเนินการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติ การอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งจะช่วยให้มหาวิทยาลัยได้รับงบประมาณสนับสนุนตามนโยบายของรัฐบาล สถานประกอบการเกิดความเชื่อมั่นในคุณภาพการจัดการศึกษา และบัณฑิตที่จบก็จะมียังงานทำอีกด้วย

- ควรกำกับและติดตามให้มหาวิทยาลัยทุกแห่งจัดทำประมวลจริยธรรมตามมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติการอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ สำหรับใช้เป็นกรอบแนวทางการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลอย่างเป็นรูปธรรม

(๒) ด้านกฎหมาย

- ควรเร่งรัดจัดทำกฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับที่ต้องดำเนินการออกตามความในกฎหมายหลักด้านการอุดมศึกษา จำนวน ๔ ฉบับ ได้แก่ ๑) พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ ๒) พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ ๓) พระราชบัญญัติสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ และ ๔) พระราชบัญญัติการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ การวิจัย และนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ สำหรับเป็นแนวทางปฏิบัติให้แต่ละมหาวิทยาลัยดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ในการพัฒนากำลังคนและการขับเคลื่อนประเทศด้วยวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

- ควรมีการรับฟังความคิดเห็นและความต้องการของมหาวิทยาลัยเพื่อใช้ประกอบแนวทางการยกร่างกฎระเบียบต่าง ๆ ให้เอื้อต่อการบริหารจัดการและส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย ให้ทันต่อสถานการณ์ปัจจุบันที่มีการแข่งขันด้านการศึกษาสูงมากขึ้น

- ควรมีการประชาสัมพันธ์ สื่อสาร ทำความเข้าใจกับมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับกฎหมายหรือกฎระเบียบที่ได้ปรับแก้ไปแล้ว เพื่อให้มหาวิทยาลัยมีความเข้าใจที่ถูกต้อง

- ควรมีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายหรือกฎระเบียบที่ไม่เอื้อต่อการส่งเสริมให้มหาวิทยาลัยมีอิสระในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา รวมถึงกฎหมายที่ไม่เอื้อต่อการส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางด้านการศึกษาและการวิจัยในระดับอุดมศึกษา (international higher education hub)

(๓) ด้านงบประมาณ

- การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในสถาบันอุดมศึกษา ควรพิจารณาให้สอดคล้องกับภารกิจและหน้าที่ของมหาวิทยาลัยที่จะต้องดำเนินการตามหน้าที่ที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ ทั้งในด้านการวิจัยที่เป็นการวิจัยและการสร้างนวัตกรรม และการวิจัยในส่วนที่เป็นการบริการวิชาการแก่ประชาชน รวมทั้งการวิจัยที่เป็นการทะนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ซึ่งกรณีดังกล่าวเป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย ดังนั้น แนวทางในการสนับสนุนงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ต่อไปนั้น ควรแยกส่วนการพิจารณางบประมาณที่เป็นภารกิจและหน้าที่ตามกฎหมายของสถาบันอุดมศึกษาออกจาก การพิจารณางบประมาณในการจัดสรรทุนวิจัยตามมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ การวิจัย และนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๖๒

- มหาวิทยาลัยควรสร้างความร่วมมือกับสถานประกอบการ ภาคอุตสาหกรรม ในการทำการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมร่วมกัน เพื่อแก้ปัญหาด้านงบประมาณการวิจัย ที่ถูกปรับลดลง และจะได้ผลงานวิจัยที่มีคุณค่าและสามารถพัฒนาต่อยอดในภาคธุรกิจได้อย่างแท้จริง

- ควรมีหน่วยงานกลางในการประสานความร่วมมือและจัดทำฐานข้อมูลกลางในการพิจารณาจัดสรรงบประมาณการวิจัยของกองทุนเพื่อการวิจัยที่มีอยู่ในกระทรวงต่าง ๆ ให้กับมหาวิทยาลัย เพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนในการขอขบประมาณ

๕.๑.๓ การพิจารณาศึกษาผลกระทบด้านอุดมศึกษาจากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19)

จากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) ส่งผลกระทบต่อนักศึกษาและบัณฑิตทั้งในมิติด้านการจ้างงาน ค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิต และการเริ่มต้นในการ ประกอบอาชีพ ซึ่งคณะอนุกรรมการได้พิจารณาแนวทางการให้ความช่วยเหลือของกระทรวง การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม โดยมีโครงการ ดังนี้

๑. โครงการจ้างงานประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) หรือโครงการ อว. จ้างงาน มีวัตถุประสงค์เพื่อการจ้างงาน ประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ดังกล่าวกับหน่วยงานจ้างงานภายในกระทรวง แบ่งออกเป็น ๒ ระยะ

ระยะที่ ๑ ดำเนินการจ้างงาน จำนวน ๙,๗๑๐ อัตรา ซึ่งระยะเวลาในการจ้างงาน ๔ - ๕ เดือน และค่าตอบแทนเดือนละ ๙,๐๐๐ บาท โดยไม่จำกัดวุฒิการศึกษา อายุ สาขาวิชาที่สำเร็จ การศึกษา และประสบการณ์การทำงานของผู้สมัคร เพื่อรองรับผู้ที่ว่างงานจากสถานการณ์ COVID-19 เสริมสร้างศักยภาพให้กับกำลังแรงงานสมัยใหม่ และส่งเสริมการพัฒนาทักษะในการทำงานในด้านต่าง ๆ ให้แก่ แรงงานภายใต้การดำเนินงานของหน่วยงานกระทรวงอุดมศึกษาฯ จำนวน ๔๒ หน่วยงาน อาทิ มหาวิทยาลัย ของรัฐ จำนวน ๓๙ แห่งทั่วประเทศ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.) สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (GISTDA)

ระยะที่ ๒ เป็นการดำเนินการต่อจากระยะที่ ๑ ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการขออนุมัติงบประมาณจากสำนักงบประมาณ โดยเป็นการขยายอัตราจ้างงานเพิ่มขึ้น จำนวน ๓๒,๗๑๘ อัตรา ระยะเวลาในการจ้างงาน จำนวน ๓ เดือน และค่าตอบแทนเดือนละ ๙,๐๐๐ บาทต่อเดือน โดยมีหน่วยงาน อาทิ มหาวิทยาลัยของรัฐ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) ศูนย์ความเป็นเลิศ ด้านชีววิทยาศาสตร์ (TCELS) สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.) องค์การพิพิธภัณฑ์ วิทยาศาสตร์แห่งชาติ (อพวช.) กรมวิทยาศาสตร์บริการ (วศ.)

๒. โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (๑ ตำบล ๑ มหาวิทยาลัย) มีวัตถุประสงค์ คือ ๑) เพื่อยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ โดยมีมหาวิทยาลัยในพื้นที่เป็น system integrator ๒) เพื่อให้เกิดการจ้างงานประชาชนทั่วไป บัณฑิต จบใหม่ และนักศึกษา ให้มีงานทำและฟื้นฟูเศรษฐกิจชุมชน ๓) เพื่อให้เกิดการพัฒนาทักษะในการเสริมสร้าง อาชีพใหม่ในชุมชน ๔) เพื่อให้เกิดการจัดทำข้อมูลขนาดใหญ่ของชุมชน (community big data) พื้นที่ ดำเนินการครอบคลุม ๓,๐๐๐ ตำบล ทั่วประเทศ และมีเป้าหมายในการจ้างงานประมาณ ๒๐๐,๐๐๐ อัตรา คณะอนุกรรมการพิจารณาแล้ว มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

๑. การดำเนินการในระยะต่อไป ควรเพิ่มจำนวนอัตราในการจ้างงานให้มากขึ้น กว่าดำเนินการในระยะที่ ๑ - ระยะที่ ๒ หรือโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบล แบบบูรณาการ เพื่อให้ครอบคลุมผู้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัส โคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19)

๒. ควรให้ความสำคัญกับโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบล แบบบูรณาการ (๑ ตำบล ๑ มหาวิทยาลัย) เนื่องจากเป็นโครงการที่ดำเนินการในระยะยาวมากกว่าโครงการ อว. จ้างงานและสามารถสร้างงานกว่า ๒๐๐,๐๐๐ อัตรา นอกจากนั้น ควรกำหนดสัดส่วนการจ้างงาน

โดยเน้นการเพิ่มทักษะและพัฒนาทักษะ (upskill & reskill) ที่เกี่ยวข้องกับภาคอุตสาหกรรมเป้าหมาย ๔ กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มภาคอุตสาหกรรม กลุ่มสถาบันการเงิน กลุ่มระบบอัตโนมัติ (automation) และกลุ่ม ICT

๓. ควรสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ อาทิ กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน สถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ตลอดจนสถาบันอุดมศึกษาเอกชน เพื่อให้อัตราการจ้างงานให้เพิ่มขึ้น

๔. ในอนาคตโครงการจ้างงานต่าง ๆ ที่ดำเนินการโดยกระทรวงการอุดมศึกษา ควรมีการยกระดับให้เป็นโครงการแบบถาวร เพื่อเป็นการรองรับการเพิ่มพูนทักษะหรือพัฒนาทักษะ ควบคู่กับการศึกษาปกติ

๕.๑.๔ การพิจารณาศึกษาแนวทางการดำเนินการโครงการพัฒนาดิจิทัลแพลตฟอร์มเพื่อการเรียนรู้แห่งชาติ (national digital learning platform: NDLP)

คณะอนุกรรมการได้พิจารณาศึกษาแนวทางการดำเนินการโครงการพัฒนาดิจิทัลแพลตฟอร์มเพื่อการเรียนรู้แห่งชาติ (national digital learning platform: NDLP) ตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา โดยเชิญผู้แทนจากหน่วยงานต่าง ๆ เข้าร่วมชี้แจง ได้แก่ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาการศึกษา (inter university network: UNINET) และโครงการมหาวิทยาลัยไซเบอร์ไทย thailand cyber university project (TCU) กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม โดยสรุปดังนี้

การดำเนินโครงการ NDLP เป็นโครงการภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา เรื่องที่ ๗ การปฏิรูปการศึกษา และการเรียนรู้โดยการพลิกโฉมด้วยระบบดิจิทัล (digitalization for educational and learning reform) โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาระบบดิจิทัลแพลตฟอร์มเพื่อการเรียนรู้แห่งชาติ โครงการมี ๓ ระยะ ใช้งบประมาณทั้งโครงการรวม ๖๙ ล้านบาท การดำเนินงานในระยะที่ ๑ เป็นการสร้างแพลตฟอร์มการเรียนรู้ ภายใต้ชื่อ (digital education learning platform: DEEP) เน้นเนื้อหาการเรียนรู้ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖ ในระยะที่ ๒ จะเป็นการใช้แพลตฟอร์มเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียน และการพัฒนาครูด้าน digital และภาษาอังกฤษ และระยะที่ ๓ จะเป็นการพัฒนาแพลตฟอร์มให้สามารถใช้งานได้บนระบบปฏิบัติการ android ios windows เพื่อให้ผู้รับบริการเข้าถึงได้ง่ายขึ้น

โครงการ UNINET เป็นการวางโครงข่ายความเร็วสูงด้านการศึกษาที่ครอบคลุมพื้นที่ทั้งประเทศ โดยมีหน่วยงานรับบริการทั้งในระดับมหาวิทยาลัย วิทยาลัยอาชีวศึกษา และโรงเรียนรวมกว่า ๑๐,๐๐๐ แห่ง และยังเชื่อมโยงกับสถาบันการศึกษาในต่างประเทศเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูลการวิจัย ในด้านต่าง ๆ นอกจากนั้น UNINET ยังมีบริการต่างบนโครงข่าย เช่น THAILIS โครงการพัฒนาเครือข่ายระบบห้องสมุดในประเทศไทย ITHESIS ระบบการจัดการข้อมูลเพื่อการเขียนวิทยานิพนธ์ video conferencing system การจัดสรร IPv6 ให้แก่สมาชิก และการให้บริการ eduroam เป็นต้น

โครงการ TCU ได้เริ่มดำเนินการตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ ในช่วงแรกเป็นการให้บริการการเรียนรู้ในรูปแบบ e-learning แก่นิสิต นักศึกษา และประชาชน บนเครือข่าย UNINET ภายใต้ชื่อ Thai MOOCs โดยได้รับความร่วมมือจากมหาวิทยาลัยและสถาบันต่าง ๆ ในการผลิตและพัฒนารายวิชา ที่มีคุณภาพ ปัจจุบันได้จัดการเรียนการสอนเป็นแบบออนไลน์ มีรายวิชาให้เลือกเรียนกว่า ๔๗๒ รายวิชา มีผู้ลงทะเบียนในระบบ ๔๕๐,๐๐๐ คน รวมถึงการแลกเปลี่ยนรายวิชา กับประเทศต่าง ๆ ที่มีการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ เช่น ประเทศเกาหลี ประเทศญี่ปุ่น ประเทศจีน และประเทศฝรั่งเศส เป็นต้น

นอกจากนั้น ผู้เรียนยังสามารถเก็บสะสมหน่วยกิตได้ตามประกาศกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เรื่อง แนวทางการดำเนินงานระบบคลังหน่วยกิตระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ อีกด้วย

คณะอนุกรรมการมีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ดังนี้

๑. โครงการ NDLP เป็นโครงการภายใต้แผนปฏิรูปด้านการศึกษากิจการบูรณาการ การดำเนินงานของทั้ง ๓ หน่วยเข้าด้วยกันเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาแพลตฟอร์มการเรียนรู้ และการนำไปใช้ได้อย่างแท้จริง

๒. ควรกำหนดทิศทางการพัฒนาเนื้อหาสาระ (content) ที่มุ่งเน้นพัฒนาคนไทย ให้มีความสามารถใน ๕ ทักษะที่สำคัญ ประกอบด้วย ทักษะภาษาอังกฤษ การใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร ทักษะชีวิตภายใต้ new normal ทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (digital literacy) และตรรกะเชิงคณิตศาสตร์ (logical thinking)

๓. ควรจัดตั้งคณะทำงานเพื่อพิจารณาศึกษาแนวทางการดำเนินการโครงการ NDLP เพื่อวางแผนการดำเนินงานแบบบูรณาการให้ขับเคลื่อนไปตามแผนปฏิรูปประเทศ ลดความซ้ำซ้อนในการใช้งบประมาณ และให้เกิดการพัฒนาแพลตฟอร์มด้านการเรียนรู้ที่เป็นของภาครัฐที่มีประสิทธิภาพ เป็นที่ยอมรับ และใช้งานได้อย่างแท้จริง

๕.๒ คณะอนุกรรมการวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัยและนวัตกรรม

๕.๒.๑ ผลการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการ

๕.๒.๑.๑ กำหนดแนวทางและกรอบการดำเนินงาน ดังนี้

(๑) ศึกษา ติดตาม เฝ้าระวัง การดำเนินการพัฒนาด้านการวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัยและนวัตกรรม เพื่อให้เห็นผลสัมฤทธิ์และมีประสิทธิภาพในทุกมิติ

(๒) จัดทำรายงานผลการพิจารณาศึกษาและข้อเสนอแนะต่อ คณะอนุกรรมการ โดยมุ่งเน้นให้ทุกฝ่ายรับรู้งาน และปัญหาอุปสรรคของแต่ละหน่วยงาน เพื่อส่งเสริม สนับสนุน ผลักดันให้เกิดการขับเคลื่อนตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

คณะอนุกรรมการได้ดำเนินการประชุมเพื่อพิจารณารับทราบข้อมูล ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับนโยบายด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัยและนวัตกรรม โดยเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เข้าร่วมประชุม ได้แก่ สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) สำนักงานนโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สอวช.) สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน) (สนช.) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (องค์การมหาชน) (สทป.) สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.) สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) (สวก.) สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ (องค์การมหาชน) (สสน.) หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนาระดับพื้นที่ (บพท. – PMU A) หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนากำลังคนและทุนด้านการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษา การวิจัยและการสร้างนวัตกรรม (บพค.)/ (PMU B) หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (บพข.)/ (PMU C) สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) (สทอภ.) สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ (ปส.) สถาบันเทคโนโลยีนิวเคลียร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) (สทน.) สถาบันวิจัยแสงซินโครตรอน (องค์การมหาชน) (สช.) ศูนย์ความเป็นเลิศด้านชีววิทยาศาสตร์ (องค์การมหาชน) (ศลช.) และสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.)

นอกจากนั้น คณะอนุกรรมาธิการยังได้รับมอบหมายจากคณะกรรมาธิการ การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม วุฒิสภา ให้เข้าร่วมการสัมมนาและประชุมทางวิชาการ ได้แก่ UNESCO's plastic initiative awareness raising event ณ องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี การสัมมนาเผยแพร่ (TSRI forum) เรื่อง นโยบายการสนับสนุนสตาร์ทอัพ ของภาครัฐกับการขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทย ณ ห้องกลมมาศ ชั้น ๖ โรงแรมเดอะ สุโกศล กรุงเทพมหานคร และการสัมมนาเผยแพร่ (TSRI forum) เรื่อง การนำเข้าเนื้อสุกรที่ไม่ปลอดสารเร่งเนื้อแดงจากสหรัฐอเมริกา ? : ผลกระทบทางเศรษฐกิจและความปลอดภัยของผู้บริโภค ณ ห้องกรกลม ชั้น ๒ โรงแรมเดอะ สุโกศล กรุงเทพมหานคร

๕.๒.๑.๒ การศึกษาดูงานและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่สำนักงานพัฒนา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) เกี่ยวกับการนำผลงานวิจัยด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ เมื่อวันที่วันอังคารที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๒ ณ สำนักงานพัฒนา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) ตำบลคลองหนึ่ง อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

๕.๒.๑.๓ การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับการสนับสนุนส่งเสริมการวิจัยและนวัตกรรม รวมถึงการบริหารจัดการพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์ของประเทศไทย วันพฤหัสบดีที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ เวลา ๐๙.๐๐ นาฬิกา ณ ห้องแสงเทียน ชั้น ๒ พิพิธภัณฑ์พระรามเก้า องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ ตำบลคลองห้า อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

๕.๒.๑.๔ พิจารณาเรื่องร้องเรียนเรื่องประสานงานวิจัยแร่หายาก (rare earth) เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่นของนางทิวพร ศรีวรกุล ในฐานะผู้ครอบครองแร่ในนามห้างหุ้นส่วนจำกัด สยามเนเจอร์แคร์ กรุ๊ปและในฐานะผู้นำเครือข่ายภาคประชาสังคมจังหวัดกาญจนบุรี

๕.๒.๒ ผลการพิจารณาและข้อเสนอแนะของคณะอนุกรรมาธิการ

เนื่องจากการวิจัยและนวัตกรรมเป็นส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนประเทศและสร้าง ความสามารถในการแข่งขัน ประเทศที่พัฒนาแล้วจึงให้ความสำคัญและสนับสนุนงบประมาณเป็นจำนวนมาก เพื่อการวิจัยและสร้างนวัตกรรมทั้งทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี รวมถึงด้านสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศิลปศาสตร์ ซึ่งนอกจากจะเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันแล้วยังช่วยให้อายุขัยของประชาชนดีขึ้น สำหรับประเทศไทยก็เห็นความสำคัญในเรื่องดังกล่าว โดยรัฐบาลตั้งเป้าหมายงบประมาณเพื่อการวิจัยไว้ งบประมาณร้อยละ ๑.๕ ของ GDP แต่ด้วยข้อจำกัดเรื่องงบประมาณ ทำให้ยังไม่สามารถเพิ่มงบประมาณเพื่อการ วิจัยไปถึงจุดดังกล่าวได้ เพราะต้องใช้งบประมาณเพื่อพัฒนาในเรื่องอื่น ๆ ของประเทศด้วย ซึ่งงบประมาณ เพื่อการวิจัยแบ่งได้เป็น ๒ ส่วนหลัก คือจากหน่วยงานภาครัฐและจากภาคเอกชน ในส่วนของหน่วยงานภาครัฐ ที่อยู่ใต้อำนาจกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ที่ทำหน้าที่ให้ทุนสนับสนุนการวิจัย เช่น สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน) (สนช.) หน่วยบริหาร และจัดการทุนวิจัยด้านการพัฒนาระดับพื้นที่ (บพท.) หน่วยบริหารและจัดการทุนวิจัยด้านการพัฒนา กำลังคนและทุนด้านการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษา การวิจัยและการสร้างนวัตกรรม (บพค.) หน่วยบริหาร และจัดการทุนวิจัยด้านการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (บพข.) ส่วนที่อยู่นอกกระทรวง เช่น สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) (สวก.) และสถาบันวิจัยระบบสาธารณสุขไทย (สวรส.) ส่วนหน่วยงานที่ทำการวิจัยภายในกระทรวง อว. เช่น สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี แห่งชาติ (สวทช.) สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.) รวมทั้ง มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ในส่วนของภาคเอกชน บริษัทชั้นนำของประเทศได้ลงทุนวิจัยและสร้างนวัตกรรม

เช่น สถาบันนวัตกรรม บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) บริษัท ปูนซิเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน) บริษัท เครือเจริญโภคภัณฑ์ จำกัด ซึ่งที่ผ่านมามีภาคเอกชนลงทุนวิจัยและนวัตกรรมเป็นสัดส่วนที่สูงกว่าภาครัฐ ๓-๕ เท่า แม้จะเป็นการลงทุนเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ของตนเอง แต่ก็ช่วยในการพัฒนาประเทศทางอ้อม และช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ รวมทั้งยกระดับคุณภาพชีวิตของคนไทยให้ดีขึ้น ซึ่งงบประมาณเพื่อการวิจัยมีความสำคัญในการสนับสนุนให้เกิดการวิจัยและสร้างนวัตกรรมแล้ว การเข้าถึงแหล่งเงินทุนตลอดจนการบริหารจัดการตลอดห่วงโซ่การวิจัยก็มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนกว่ากันเนื่องจากงบประมาณเพื่อการวิจัยเป็นเพียงตัวชี้วัด และเป็นเพียง input ของระบบวิจัย แต่ผลผลิต (output) ผลลัพธ์ (outcome) และผลกระทบ (impact) คือส่วนสำคัญที่แท้จริง

ในปี ๒๕๖๐ งบประมาณเพื่อการวิจัยของประเทศไทยประมาณร้อยละ ๑ ของ GDP ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการลงทุนของภาคเอกชน โดยได้รับแรงจูงใจจากมาตรการของภาครัฐคือลงทุนเพื่อการวิจัยสามารถลดหย่อนภาษีได้ร้อยละ ๓๐๐ และมาตรการภาษีเงินบริจาคม ๒ เท่า เพื่อลดหย่อนภาษีสำหรับการบริจาคมเงินให้แก่กองทุนเพื่อการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ปัจจุบันสิทธิประโยชน์จะสิ้นสุดลงในปี ๒๕๖๒ แต่เนื่องจากเป็นมาตรการสำคัญที่ช่วยกระตุ้นการลงทุนด้านการวิจัยพัฒนานวัตกรรมของประเทศ เพื่อช่วยให้สามารถดำเนินการผลักดันการพัฒนาเทคโนโลยี วิจัยและนวัตกรรมภาคเอกชนได้อย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ งบประมาณเพื่อการวิจัยของประเทศต่อ GDP ที่ได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในส่วนของภาคเอกชนเป็นผลมาจากมาตรการดังกล่าว ประกอบกับการวิเคราะห์ความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจและสังคมตามมาตรการภาษีดังกล่าวโดยผู้เชี่ยวชาญภายนอกแล้ว พบว่ามูลค่าผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อต้นทุนรวมของบริษัทที่ภาครัฐให้การลดหย่อนภาษี หรือ BC ratio ได้ถึง ๑๙.๔ เท่า ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความคุ้มค่าของมาตรการดังกล่าว ดังนั้นจึงเห็นควรเสนอให้กระทรวงการคลังพิจารณาดำเนินการเกี่ยวกับมาตรการด้านภาษี ดังนี้

(๑) ควรขยายเวลามาตรการภาษีร้อยละ ๓๐๐ เพื่อการวิจัย พัฒนา และนวัตกรรม (ระยะที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๙)

(๒) ไม่ควรจำกัดมูลค่าโครงการที่ผู้ประกอบการยื่นเสนอ สำหรับวิธีการ self-declaration ของมาตรการภาษีร้อยละ ๓๐๐

(๓) ควรขยายเวลาสิทธิประโยชน์ ๒ เท่า ของมาตรการภาษีเงินบริจาคมเข้ากองทุนวิจัย พัฒนา และนวัตกรรม (ระยะที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๙)

พร้อมทั้งเสนอให้หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังนี้

(๑) เนื่องจากงบประมาณสนับสนุนการวิจัยมีจำนวนน้อย จึงควรแสวงหาความร่วมมือกับภาคเอกชนให้มากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งมาตรการในการสร้างแรงจูงใจทุกรูปแบบ ทั้งในระดับส่วนกลางและส่วนภูมิภาคเพื่อให้ภาคเอกชนทั้งขนาดใหญ่และขนาดกลางได้ลงทุนด้านวิจัยและนวัตกรรมเพิ่มขึ้น

(๒) ภารกิจหน้าที่ รวมทั้งหลักเกณฑ์ในการสนับสนุนทุนวิจัยและนวัตกรรม และการติดตามประเมินผลของหน่วยงานควรจะมีการเผยแพร่เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนสาธารณชนได้เข้าใจถึงโครงสร้าง บทบาท ภารกิจหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัยและนวัตกรรม

(๓) ผลงานวิจัยและนวัตกรรมที่ประสบความสำเร็จแล้วนั้น ควรจะต้องมีการเผยแพร่ให้มากขึ้นว่าสามารถนำไปใช้ได้อย่างไร และมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมหรือไม่ อย่างไร

(๔) เนื่องจากงบประมาณการวิจัยและนวัตกรรมในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ได้ถูกปรับลดเป็นจำนวนมาก จนไม่เพียงพอที่จะมีผลงานวิจัยและนวัตกรรมเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและการพัฒนาประเทศ จึงเสนอให้มีการพิจารณาให้เกิดความชัดเจนว่าภาครัฐลงทุนเพื่อการวิจัยและนวัตกรรมก็เปอร์เซ็นต์ของ GDP และภาคเอกชนควรลงทุนเท่าไร โดยมีมาตรการสร้างแรงจูงใจให้ภาคเอกชนทั้งขนาดกลางและขนาดใหญ่ ลงทุนวิจัยมากขึ้น เช่น ลงทุนวิจัยสามารถหักภาษีได้ร้อยละ ๓๐๐ บริจาคเงินเข้ากองทุนการวิจัยหักภาษีได้ร้อยละ ๒๐๐ เป็นต้น

(๕) สำหรับการวิจัยด้านเทคโนโลยีป้องกันประเทศ โดย สทป. ควรมีความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพิ่มมากขึ้น อาทิ สทวช. สถาบันอุดมศึกษาเฉพาะด้าน เป็นต้น

(๖) ควรมีตัวแทนจากภาคเอกชน ได้แก่ ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และประธานสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ร่วมกำหนดนโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศด้วย เนื่องจากเป็นสถาบันหลักทางอุตสาหกรรม การผลิต การค้า และบริการของประเทศ โดยภาคเอกชนลงทุนการวิจัยและสร้างนวัตกรรมเป็นสัดส่วนที่สูงกว่าภาครัฐมาก ซึ่งเป็นทั้งผู้ใช้ง่าลังคนที่ผลิตจากสถาบันอุดมศึกษา และเป็นผู้วิจัยและสร้างนวัตกรรม

(๗) ควรมีการสื่อสารที่ดีขึ้นต่อสาธารณะให้เกิดความเข้าใจที่ง่าย ชัดเจน รวมทั้งมีตัวอย่างจากการวิจัยหรือสร้างนวัตกรรมที่ก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งทางตรงหรือทางอ้อมต่อเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมหรือสิ่งแวดล้อมได้ จะเป็นส่วนช่วยในการตอบคำถามของสังคมได้มากขึ้นถึงประโยชน์ของการวิจัยและสร้างนวัตกรรม

(๘) เมื่อดำเนินงานวิจัยแล้วควรจะได้มีการนำไปใช้ประโยชน์ทั้งด้านการค้า การตลาด และขณะเดียวกันจะทำอย่างไรให้การลงทุนวิจัยไม่เป็นเบี้ยหัวแตก และเป็นไปตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ

(๙) ต้องสร้างเศรษฐกิจฐานราก โดยมีการวิจัยด้านอาหาร การเกษตร และการท่องเที่ยวเป็นตัวขับเคลื่อน และมุ่งเน้นให้เกิดประโยชน์กับคนไทยมากที่สุด

(๑๐) ควรมีการเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มคนที่เป็นเจ้าของพื้นที่กับนักวิจัยเพื่อนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ได้อย่างยั่งยืน ซึ่งหน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่นเป็นตัวเลือกที่เหมาะสมเป็นเสมือนตัวเร่งให้เกิดนวัตกรรมทางสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของน้ำ ไม่ว่าจะเป็นการใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูล ซึ่งระบบโครงการและการกำหนดกิจกรรมถูกจำกัดด้วยงบประมาณ การจะดำเนินงานควรยึดศาสตร์พระราชาคือ “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” ต้องลงไปในพื้นที่และให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมคือได้ลงมือปฏิบัติจริง ซึ่งจะช่วยให้เกิดการขยายงานโดยไม่มี ความซ้ำซ้อนได้มากขึ้น และควรมีหน่วยงานที่ทำหน้าที่ประมวล issue base และ area base โครงการที่ดีควรมีการยึดโยงกับ global warming ควรมีการคิดวิเคราะห์โดยกระบวนการวิจัยเชิงระบบ ทั้งระดับโลกและระดับประเทศ ระดับพื้นที่และชุมชน เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน ซึ่งจะได้มีการหารือร่วมกันต่อไป และหากมีคลัง best practice เกี่ยวกับเรื่องน้ำที่สามารถ access ได้ง่าย ก็จะทำให้ประโยชน์เป็นอย่างมาก

(๑๑) สำหรับเรื่องยารักษา ปัจจุบันได้มีการดำเนินงานวิจัยเพียงพอหรือไม่สำหรับการพัฒนาให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น รวมทั้งการวิจัยพันธุ์พืชทนแล้ง ทนเค็ม

(๑๒) ปัจจุบันการจัดโครงสร้างภายในหน่วยงาน บางหน่วยงานของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมยังไม่แล้วเสร็จ รวมทั้งคณะกรรมการที่สำคัญบางคณะก็ยังไม่แต่งตั้งไม่แล้วเสร็จ ประกอบกับการจัดสรรงบประมาณรายจ่าย ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ซึ่งเป็นระบบใหม่

ของประเทศเพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ และพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ก็เพิ่งประกาศลงในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ ความล่าช้าต่าง ๆ เหล่านี้ทำให้การขับเคลื่อนการวิจัยและสร้างนวัตกรรมของประเทศ ยังไม่สามารถดำเนินการได้อย่างเต็มรูปแบบ นอกจากนี้ผลกระทบจากการระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) ทำให้ประเทศไทยได้รับผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อเศรษฐกิจและสังคมของประเทศอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) ได้ดำเนินการปรับแผนงบประมาณกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมตาม program 17 เพื่อตอบสนองต่อการแก้ปัญหาวิกฤติของประเทศ ดังนี้ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ จำนวน ๑,๐๐๐ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๗.๙๖ ของงบประมาณในกองทุนฯ และปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๒,๓๖๔ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๘๗ ของงบประมาณเสนอตั้งรอบ pre-ceiling โดยมีประเด็นการวิจัยระยะเร่งด่วน: pandemic containment และ crisis management เพื่อสามารถควบคุมจำกัดการแพร่ระบาด และบรรเทาผลกระทบของเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) ให้มากที่สุดในระยะเวลาดำเนินการไม่เกิน ๓ เดือน โดยกำหนดกรอบการทำงานด้านการวิจัยและนวัตกรรมในระยะ ๓ - ๖ เดือน เพื่อให้ได้ข้อมูลในการตัดสินใจ และได้มาซึ่งข้อเสนอเชิงนโยบายในการควบคุมจำกัดการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) และจัดการภาวะวิกฤติแบบบูรณาการ ทั้งด้านการแพทย์สาธารณสุข และเศรษฐกิจสังคม เพื่อนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ (policy implementation) ที่สามารถใช้งานได้เหมาะสมและทันการ

ประเด็นการวิจัยระยะปานกลาง: health & human security และ post crisis management เพื่อให้ประเทศไทยสามารถพึ่งตัวเองทางการแพทย์และธำรงความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตของประชาชน และความมั่นคงทางสังคมหลังภาวะวิกฤติ โดยกำหนดกรอบการทำงานด้านการวิจัยและนวัตกรรมในระยะ ๓ ปี เพื่อให้ได้ข้อมูลในการตัดสินใจ และได้ข้อเสนอเชิงนโยบายในการจัดการหลังภาวะวิกฤติแบบบูรณาการ ทั้งด้านการแพทย์ สาธารณสุข และเศรษฐกิจสังคม

ประเด็นการวิจัยระยะยาว: sustainability และ health - economic - societal development เพื่อให้เกิดความยั่งยืนและพัฒนาทางด้านสุขภาพ เศรษฐกิจและสังคม

จากผลกระทบที่สำคัญของความล่าช้าของงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ทำให้การเบิกจ่ายงบประมาณการวิจัยและพัฒนาต่าง ๆ ล่าช้าไปด้วย รวมทั้งผลกระทบจากการระบาดของโคโรนาไวรัสทำให้ต้องอยู่บ้าน หยุดเชื้อ เพื่อชาติ และ work from home จึงทำให้งานวิจัยและสร้างนวัตกรรมล่าช้าหรือหยุดชะงักและขาดความต่อเนื่อง จึงทำให้เกิดช่องว่างของการสร้างองค์ความรู้ ดังนั้น ในช่วงที่เหลือของปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ และปีต่อ ๆ ไปจะต้องเร่งการสร้างองค์ความรู้ให้เพิ่มมากขึ้น เพื่อชดเชยส่วนที่ขาดหายไปด้วย และแม้ว่ากรอบวงเงินงบประมาณการวิจัยและพัฒนาของปี ๒๕๖๔ ที่ดูเหมือนจะได้ใกล้เคียงกับปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ และคล้ายกับว่าเมื่อเทียบกับ GDP แล้ว จะทำให้งบประมาณเพื่อการวิจัยและพัฒนาของปี พ.ศ. ๒๕๖๔ เมื่อเทียบกับปี ๒๕๖๓ แล้วจะมีสัดส่วนมากกว่า เพราะ GDP ในปี ๒๕๖๔ มีการหดตัวหรือลดลงจากก่อนเกิดวิกฤติโคโรนาไวรัส อย่างไรก็ตาม จากการประมาณการเดิม สัดส่วนในการลงทุนวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชนต่อภาครัฐในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ คือ ๗๐: ๓๐ แต่จากผลกระทบของการระบาดของโคโรนาไวรัส ทำให้ภาคเอกชนต้องปรับตัวในเรื่องค่าใช้จ่าย ทั้งการลดจำนวนพนักงานและคาดว่าจะมีการลดค่าใช้จ่ายในการวิจัยและพัฒนาลงด้วย ซึ่งจะมีผลกระทบต่อสัดส่วนงบประมาณเพื่อการวิจัยและพัฒนาต่อ GDP เพราะสัดส่วนการลงทุนด้านวิจัย

และพัฒนาในช่วงไม่กี่ปีนี้ของภาคเอกชนจะสูงกว่าภาครัฐ ๒-๔ เท่า ดังนั้นจึงจำเป็นที่ภาครัฐต้องหามาตรการส่งเสริมสนับสนุนให้ภาคเอกชนลงทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนาเพิ่มขึ้นในปี ๒๕๖๔ หรือเท่ากับหรือน้อยกว่าปี ๒๕๖๓ ไม่มากนัก เพื่อให้ภาพรวมงบประมาณเพื่อการวิจัยและพัฒนาต่อ GDP ในปี ๒๕๖๔ เพิ่มขึ้นหรือเท่าปี ๒๕๖๓ หรือน้อยลงเพียงเล็กน้อย

ทั้งนี้ คณะอนุกรรมการจะได้นำข้อมูลข้อเท็จจริงที่ได้รับจากทุกหน่วยงานมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการดำเนินงานในระดับต่าง ๆ ต่อไป

๕.๓ คณะอนุกรรมการบูรณาการแบบมีส่วนร่วมและมุ่งผลสัมฤทธิ์

๕.๓.๑ การดำเนินงานของคณะอนุกรรมการ

๕.๓.๑.๑ พิจารณาข้อมูลกฎหมายและกฎหมายลำดับรองที่เกี่ยวข้องกับการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม รวมถึงแผนการดำเนินโครงการของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ที่มีประเด็นเกี่ยวข้องกับการบูรณาการในด้านการอุดมศึกษา ด้านวิทยาศาสตร์ ด้านการวิจัยและนวัตกรรม ที่จะนำไปใช้ในภาคส่วนต่าง ๆ ในประเทศ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนภาคอุตสาหกรรม

๕.๓.๑.๒ คณะอนุกรรมการได้เชิญผู้อำนวยการสำนักนิติการ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม มาให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานของกระทรวงในการส่งเสริมให้เกิดการบูรณาการร่วมกันระหว่างกระทรวงฯ และภาคส่วนต่าง ๆ ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน โดยได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ ในประเด็นที่เกี่ยวข้องให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์ชาติ และแผนปฏิรูปประเทศ ซึ่งพบว่าปัจจุบันการสร้างความร่วมมือระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ ยังไม่เป็นไปในแนวทางเดียวกันเท่าที่ควร มหาวิทยาลัยผลิตบัณฑิตไม่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน หลักสูตร หรือรายวิชาที่มีการเรียนการสอนไม่สามารถนำไปใช้ในการทำงานได้ การนำผลงานวิจัยด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ไปใช้ประโยชน์ในภาคส่วนต่าง ๆ เกิดขึ้นน้อย ซึ่งมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมที่ได้พิจารณาศึกษา ๔ ฉบับ ได้แก่ ๑) พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ ๒) พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ ๓) พระราชบัญญัติสถานนโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ และ ๔) พระราชบัญญัติการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๖๒

๕.๓.๑.๓ คณะอนุกรรมการได้เชิญรองผู้อำนวยการสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ มาให้ข้อมูลรายละเอียดกลุ่มผลงานวิจัยและผลงานวิจัยที่ช่วยผลักดันงานเชิงพาณิชย์และวิสาหกิจชุมชน ซึ่งมีประเด็นด้านการจัดสรรงบประมาณในกองทุนบววิจัยและนวัตกรรม

๕.๓.๑.๔ คณะอนุกรรมการได้ดำเนินการพิจารณาศึกษาในเรื่อง แนวทางการสนับสนุน ส่งเสริมและผลักดันผู้ประกอบการ SMES รุ่นใหม่ กรอบการพัฒนากำลังคนและแผนความต้องการของตลาดแรงงานในอนาคต แนวทางโครงการสนับสนุน ส่งเสริมและผลักดันผู้ประกอบการ SMES แนวทางการส่งเสริมผู้ประกอบการ การพัฒนาและสร้างมูลค่า ผลิตภัณฑ์วิสาหกิจชุมชนในเชิงพาณิชย์ การพัฒนาศักยภาพอุตสาหกรรมเพื่อยกระดับผลิตภัณฑ์วิสาหกิจชุมชนและผลานการต่อยอดงานวิจัยและนวัตกรรมให้เกิดรายได้อันเป็นประโยชน์ต่อเศรษฐกิจ โดยเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ข้อมูล ได้แก่ สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

แห่งประเทศไทย (SMEs BANK) กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงาน ธนาคารออมสิน กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม และสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ

๕.๓.๑.๕ การเดินทางศึกษาดูงานมหกรรมงานวิจัยส่วนภูมิภาคประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๓ (regional research expo 2020) ครั้งที่ ๘ “งานวิจัยเพื่อสร้างชุมชนนวัตกรรมและเศรษฐกิจภูมิภาค” ณ หอประชุมใหญ่ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ (ทุ่งกะโล่) จังหวัดอุดรดิตถ์ และสวนป้อเลี้ยง ตำบลฝายหลวง อำเภอถ้ำเสือ จังหวัดอุดรดิตถ์ เมื่อวันที่ ๑ - ๒ มีนาคม ๒๕๖๓ เพื่อเป็นกลไกการขับเคลื่อนงานวิจัยเพื่อสร้างชุมชนนวัตกรรมและสร้างเศรษฐกิจภูมิภาคเพื่อการจัดการตนเองได้อย่างยั่งยืนและต่อเนื่องสู่นาคต

๕.๓.๑.๖ คณะอนุกรรมการได้วางกรอบการสร้าง model การพัฒนาองค์ความรู้หรือการจัดการความรู้ ไปใช้ประโยชน์กับชุมชน และสังคมในการสร้างอาชีพเพื่อสร้างรายได้แก่ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากภาวะวิกฤติเศรษฐกิจยุค COVID -19 ตลอดจนการพัฒนาการเรียนรู้ให้กับเยาวชนนอกระบบการศึกษาในชุมชนให้เข้าถึงอาชีพเพื่อสร้างความมั่นคงในอนาคต โดยมีการขับเคลื่อนด้วยองค์ความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรม โดยมีเป้าหมายคือใช้นวัตกรรมเพื่อก่อให้เกิดผลิตผลเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะการใช้นวัตกรรมเพื่อชุมชนมาเป็นเครื่องมือในการสร้างสรรค์และออกแบบนวัตกรรมเพื่อขับเคลื่อนและพัฒนาชุมชนซึ่งเป็นแนวทางการพัฒนาทางด้านการวิจัยที่นำไปสู่การใช้ประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรมและเกิดการแก้ไขปัญหาในท้องถิ่น โดยเน้นความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน แนวคิดสำคัญที่จะนำไปสู่การสร้างนวัตกรรมของชุมชนและท้องถิ่น โดยความต้องการแก้ปัญหาในชุมชนโดยมีการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นเป็นหลัก และมีการต่อยอดองค์ความรู้จากภูมิปัญญาของท้องถิ่น รวมถึงมีการนำวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเข้าไปประยุกต์ใช้อย่างเหมาะสมจากการเรียนรู้และการทดลองปฏิบัติจริง

คณะอนุกรรมการได้สร้างต้นแบบของการพัฒนาเพื่อนำไปสู่แนวทางการแก้ปัญหาในระดับประเทศ โดยได้พิจารณาจังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นจังหวัดนำร่องในการสร้างต้นแบบของการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม ซึ่งจังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นจังหวัดที่มีขนาดใหญ่ มีความหลากหลายทางสภาพพื้นที่ วัฒนธรรม และอาชีพ กอปรกับในช่วงการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) มีเยาวชน ประชากรวัยแรงงานกลับมายังภูมิลำเนาจำนวนมาก และไม่สามารถประกอบอาชีพในพื้นที่เดิม คนรุ่นใหม่ไม่นิยมทำการเกษตร สาเหตุสำคัญคือยังขาดองค์ความรู้ ขาดเทคโนโลยี และนวัตกรรมต่าง ๆ ในการพัฒนา เกษตรกรในพื้นที่ยังมีรูปแบบในการประกอบอาชีพเดิมจึงไม่สามารถสร้างอาชีพใหม่ หรือพัฒนาอาชีพเดิมให้มีความสามารถในการแข่งขันได้ โดยมีวัตถุประสงค์ ได้แก่ ๑) เพื่อการขับเคลื่อนแผนงานวิจัย: การจัดการความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรมเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและเศรษฐกิจชุมชนเชิงพื้นที่ยุค COVID-19 บนฐานเศรษฐกิจพอเพียงโดยใช้กระบวนการบูรณาการแบบมีส่วนร่วมและมุ่งผลสัมฤทธิ์ ให้ไปสู่เป้าหมายและความสำเร็จ และ ๒) เพื่อส่งเสริมและประสานการบูรณาการของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และชุมชนในการแก้ปัญหาและพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากโดยการบูรณาการแบบมีส่วนร่วมและมุ่งผลสัมฤทธิ์

ซึ่งมีหลักในการดำเนินงานใน ๔ ส่วน คือ ๑) การบูรณาการ ๒) การมีส่วนร่วมและความร่วมมือ ๓) การส่งเสริมการเรียนรู้ และ ๔) ความพอเพียง โดยมีโครงการที่จะขับเคลื่อนการดำเนินการโดยมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย และมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช จำนวน ๗ โครงการ ได้แก่

๑. การขับเคลื่อนการบูรณาการแบบมีส่วนร่วมและมุ่งผลสัมฤทธิ์ เพื่อแก้ปัญหาเศรษฐกิจฐานราก ยุคการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) โดยการจัดการความรู้การวิจัยเพื่อการใช้ประโยชน์เชิงชุมชน และสังคม: กรณีศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช

๒. การถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อยกระดับคุณภาพโคเนื้อในเขตเทือกเขาหลวงฝั่งตะวันตก จังหวัดนครศรีธรรมราช

๓. การถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการเพิ่มผลผลิต กระบวนการแปรรูปและสร้างเครือข่ายผู้ผลิตพริกไทยในจังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกร

๔. การถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อยกระดับเศรษฐกิจฐานรากของเกษตรกรผู้เลี้ยงปูขาว

๕. การถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีการปลูกพริกตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) ที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด

๖. การสร้างความมั่นคงทางสุขอนามัยของชุมชนในจังหวัดนครศรีธรรมราชด้วยยาสามัญประจำบ้านแผนโบราณ

๗. การถ่ายทอดองค์ความรู้การตกแต่งภูมิทัศน์ในชุมชนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว

๕.๓.๒ ผลการพิจารณาของคณะอนุกรรมการ

๕.๓.๒.๑ จากการร่วมลงพื้นที่รับฟังความคิดเห็นของกลุ่มมหาวิทยาลัยในส่วนภูมิภาค ทั้ง ๖ แห่ง ได้รับทราบประเด็นที่จากภาคเอกชน ภาคอุตสาหกรรม กลุ่มมหาวิทยาลัยซึ่งเห็นปัญหาการขาดแคลนบุคลากร การผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะพร้อมรองรับกับการเติบโตกับอุตสาหกรรมใหม่ในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ จึงเห็นควรเสนอแนะให้มหาวิทยาลัยมีการพัฒนาหลักสูตรโครงการพัฒนาทักษะระยะสั้น เพื่อพัฒนาเพิ่มขีดความสามารถศักยภาพ upskill ให้กับบัณฑิตและผู้ประกอบการรายใหม่ พร้อมทั้งสร้างเครือข่ายกลุ่มมหาวิทยาลัยในการสร้างหลักสูตรการศึกษาตามมาตรฐานที่สามารถสร้างรายได้ให้กับภาคเศรษฐกิจและภาคอุตสาหกรรมในอนาคต

๕.๓.๒.๒ จากการพัฒนาส่งเสริมงานวิจัยนวัตกรรมต้องเน้นสนับสนุนงานที่สามารถต่อยอดสร้างรายได้ทางธุรกิจและการพัฒนาศักยภาพความโดดเด่นของวิสาหกิจชุมชน ภาคเอกชน จากการลงพื้นที่การวิจัยของมหาวิทยาลัยยังขาดความหลากหลาย จึงควรกำหนดงานวิจัยและนวัตกรรม ๓ ประเภท ได้แก่ งานวิจัยที่ร่วมกับรัฐบาล งานวิจัยที่ร่วมกับมหาวิทยาลัย และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุมชนภาคเอกชนในท้องถิ่น เพื่อตอบโจทย์อาชีพรายได้ การยกระดับการบริหารงานวิจัยเชิงบูรณาการที่ตอบโจทย์ประเทศ เน้นเรื่องเกษตรอาหาร เกษตรแปรรูป การสนับสนุนนวัตกรรม smart farm และการยกระดับอุตสาหกรรมบริการและการท่องเที่ยว การพัฒนางานวิจัยกลุ่มอุตสาหกรรมขนาดกลางขนาดใหญ่ ประเภทอุตสาหกรรมยานยนต์ อุตสาหกรรมการผลิตหุ่นยนต์และกลุ่มคลัสเตอร์อุตสาหกรรมเพื่อตอบสนองแรงงานสมัยใหม่

ทั้งนี้ คณะอนุกรรมการจะดำเนินการจัดทำ platform เพื่อเป็นแม่แบบนำผลิตภัณฑ์ การท่องเที่ยวและบริการที่เป็นจุดเด่นของแต่ละท้องถิ่น

๕.๓.๒.๓ จากการพิจารณาศึกษาแนวทางการพัฒนางานวิจัยที่ช่วยยกระดับและต่อยอดทางธุรกิจของผลิตภัณฑ์วิสาหกิจชุมชนแนวทางการสนับสนุน ส่งเสริมและผลักดันผู้ประกอบการ SMEs รุ่นใหม่ กรอบการพัฒนากำลังคนและแผนความต้องการของตลาดแรงงานในอนาคต แนวทางโครงการสนับสนุน ส่งเสริมและผลักดันผู้ประกอบการ SMEs แนวทางการส่งเสริมผู้ประกอบการพัฒนาและสร้างมูลค่า ผลิตภัณฑ์วิสาหกิจชุมชนในเชิงพาณิชย์ การพัฒนาศักยภาพอุตสาหกรรมเพื่อยกระดับผลิตภัณฑ์วิสาหกิจชุมชนและผลสานการต่อยอดงานวิจัยและนวัตกรรมให้เกิดรายได้อันเป็น

ประโยชน์ต่อเศรษฐกิจ ซึ่งพบว่ามีสภาพปัญหาของหน่วยงานภาครัฐ สถาบันการศึกษาภาคอุตสาหกรรม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในหลายประเด็นที่เป็นอุปสรรคในการขับเคลื่อน ดังนี้

(๑) ศึกษาข้อมูลความต้องการของภาคอุตสาหกรรมและข้อมูลศักยภาพการผลิตบุคลากรของมหาวิทยาลัย เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลให้เกิดประโยชน์ในการเสนอแนะต่อโครงการที่เกี่ยวกับการบูรณาการ

(๒) การกำหนดเป้าหมายและกระบวนการดำเนินงานของโครงการในแต่ละจังหวัดอย่างชัดเจน ทั้งนี้ เพื่อลดความซ้ำซ้อนและประหยัดงบประมาณ ควรให้มหาวิทยาลัยราชภัฏ/มหาวิทยาลัยในพื้นที่เป็นตัวเชื่อมกับชุมชน ผลักดันสินค้าในแต่ละจังหวัดไม่ให้เหมือนกัน พร้อมทั้งให้ภาคเอกชนได้ร่วมหารือให้ความเห็นในการแนะนำโครงการ การกำหนดนโยบายที่จะสนับสนุนวิสาหกิจชุมชนให้เกิดประโยชน์

(๓) ความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏ/มหาวิทยาลัยในพื้นที่หน่วยงานภาครัฐ และหน่วยงานภาคจังหวัดหากมีการร่วมขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ของวิสาหกิจชุมชน โดยการเริ่มต้นจากมหาวิทยาลัยราชภัฏส่วนภูมิภาคที่มีความใกล้ชิดกับชุมชนในท้องถิ่นพร้อมทั้งต่อยอดความรู้ในการพัฒนาการตลาดการขายสินค้าให้เหมาะสมกับความต้องการของตลาดจะช่วยลดปัญหาความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจได้

๕.๓.๓ ข้อเสนอแนะและประเด็นข้อคิดเห็นของคณะอนุกรรมการ

๕.๓.๓.๑ ข้อเสนอแนะด้านนโยบาย

(๑) ปัญหาความซ้ำซ้อนที่หลายหน่วยงานดำเนินการไปทิศทางเดียวกัน สนับสนุนเรื่องที่มีความซ้ำซ้อนกัน ทำให้ผู้ประกอบการไม่ได้รับประโยชน์อย่างสูงสุด จึงเสนอแนะให้มีการร่วมบูรณาการของหน่วยงานเน้นความโดดเด่นและความสามารถที่ถนัดของหน่วยงาน เช่น มหาวิทยาลัยมีความสามารถในด้านการจัดสรรบุคลากร พัฒนาศักยภาพบุคลากร การดำเนินงานวิจัย และนวัตกรรมไปต่อยอดความรู้

(๒) การเร่งรัดการใช้บังคับของกฎหมาย

- กฎหมายที่เป็นช่องว่างระหว่างการวิจัยและการอุดมศึกษา กำหนดความชัดเจนรูปแบบงานวิจัยที่ช่วยส่งเสริมมุ่งเป้าหมายงานวิจัยที่ก่อให้เกิดรายได้และการลงทุนด้านสาขาวิจัยที่ขาดแคลน / รายได้ค่าตอบแทนนักวิจัย

- กฎหมายด้านกองทุนวิจัย ปัญหาความซ้ำซ้อนในระเบียบของหน่วยงานการเบิกจ่ายงบประมาณกองทุนวิจัยฯ เสนอแนะให้ดำเนินการจัดทำระเบียบการบริหารจัดการและเบิกจ่ายในมาตรฐานรูปแบบกลาง เพื่อความสะดวกในการเบิกจ่ายและไม่ส่งผลกระทบต่อกฎระเบียบอื่น ๆ

- กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับปัญหาบุคลากรการกำหนดมาตรฐานการประเมินผลงานของบุคลากรมหาวิทยาลัย ทบทวนการปฏิรูประบบราชการภายในมหาวิทยาลัย

- การพิจารณาความซ้ำซ้อนของการใช้งบประมาณในงานวิจัย

๕.๓.๓.๒ ข้อเสนอแนะด้านการปฏิบัติ

(๑) การสนับสนุนงานวิจัยและนวัตกรรม การพัฒนาอุตสาหกรรม STARTUP ต้นแบบด้วยผลิตภัณฑ์ที่เป็นจุดเด่นที่ก่อให้เกิดรายได้ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นแต่ละภูมิภาค ควรจะมีการกำหนดเป้าหมายและกระบวนการดำเนินงานของโครงการในแต่ละจังหวัดอย่างชัดเจน เพื่อลดความซ้ำซ้อนและประหยัดงบประมาณ ให้มหาวิทยาลัยราชภัฏ มหาวิทยาลัยในพื้นที่ และสถาบันการศึกษาเป็นตัวเชื่อมกับชุมชน ผลักดันสินค้าในแต่ละจังหวัดไม่ให้เหมือนกัน พร้อมทั้งให้ภาคเอกชนได้ร่วมหารือให้ความเห็นในการแนะนำโครงการ การกำหนดนโยบายที่จะสนับสนุนวิสาหกิจชุมชนให้เกิดประโยชน์

(๒) การสร้างเครือข่ายผ่านมหาวิทยาลัยกลุ่มหลักของภูมิภาค กลุ่มอุตสาหกรรม กลุ่มเอกชนและหน่วยงานในท้องถิ่นเพื่อเป็นศูนย์บ่มเพาะอาชีพและรายได้ให้กับชุมชน การสร้างหลักสูตรอบรม โดยแบ่งตามภูมิภาคบูรณาการงานวิจัยจากภูมิภาคร่วมมือกัน ลดปัญหาความซ้ำซ้อนในงานวิจัย และนวัตกรรมที่ต่อยอดให้เกิดรายได้และแลกเปลี่ยนผลิตภัณฑ์ชุมชนในแต่ละภูมิภาค

(๓) การสนับสนุนเสนอแนะประเด็นการพัฒนางานวิจัย งบประมาณ การส่งเสริมศักยภาพทักษะของคนให้รองรับตลาดแรงงานในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษและอุตสาหกรรมใหม่ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

(๔) การดำเนินการสร้าง community base เป็นเป้าหมายของหลายหน่วยงานที่ได้รับผิดชอบตามนโยบายของรัฐบาล โดยกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมได้รับผิดชอบในส่วน ของมาตรฐานสินค้า ยกกระดับมาตรฐานร่วมกับมหาวิทยาลัยและสถาบันการศึกษา และทางสำนักงาน การวิจัยแห่งชาติเป็นอีกหน่วยงานหนึ่งที่มีส่วนร่วมในการพัฒนางานวิจัยในส่วนพื้นที่และได้บูรณาการ กระบวนการดำเนินงานรูปแบบพร้อมสนับสนุนงบประมาณการวิจัย

(๕) การพัฒนาและสนับสนุนโครงการที่เปิดโอกาสให้กับวิสาหกิจชุมชน พร้อมทั้งได้เสนอแนะประเด็นการขยายการส่งเสริมรูปแบบการค้าผ่านระบบออนไลน์ เพื่อเปิดโอกาสทางการตลาดและนำสินค้าที่โดดเด่นของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในการผลักดันร่วมกับโครงการของธนาคารออมสิน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อบูรณาการพัฒนาศักยภาพและการบริการให้เศรษฐกิจชุมชนได้เติบโตและเป็น แนวทางการเพิ่มรายได้และเศรษฐกิจต่อไป

(๖) การสร้างต้นแบบการยกระดับและพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน และการท่องเที่ยวชุมชนโดยเป้าหมายมหาวิทยาลัยราชภัฏภูมิภาคชุมชนเพื่อขับเคลื่อนเป็นต้นแบบขยายผล สู่มหาวิทยาลัยราชภัฏทั้ง ๓๘ แห่ง

(๗) คณะกรรมการการควรตั้งคณะทำงานด้านกฎหมายเพื่อศึกษา วิเคราะห์ ติดตาม เสนอแนะกฎหมายระดับรองให้เอื้อต่อการวิจัย นวัตกรรมและการปฏิบัติงานของสถาบัน อุดมศึกษาไทย

๕.๔ คณะอนุกรรมการติดตาม เสนอแนะ เร่งรัดการปฏิรูป ด้านการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

๕.๔.๑ แนวทางและกรอบการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการ ดังนี้

๕.๔.๑.๑ รวบรวมข้อมูลการปฏิรูปประเทศในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม โดยดำเนินการทั้งในมิติข้อมูลเดิมที่เคยมีการจัดทำและรวบรวมไว้แล้ว และในมิติของการรับฟังความเห็นตลอดจนรวบรวมข้อมูลใหม่ที่ทันสมัยและเป็นปัจจุบัน

๕.๔.๑.๒ วิเคราะห์ข้อมูลทั้ง ๒ มิติจากข้อ ๑ เพื่อให้ได้ฐานข้อมูลที่ทันสมัย มีความถูกต้องแม่นยำและอยู่ในลักษณะที่เข้าใจง่ายสามารถนำไปสังเคราะห์จัดทำแนวทางข้อเสนอแนะต่อไปได้

๕.๔.๑.๓ สังเคราะห์ข้อมูลที่มีอยู่ทั้งหมด เพื่อให้สามารถนำเสนอแนวทางในเชิงข้อเสนอแนะที่เป็นรูปธรรมและมีความเป็นไปได้จริงในการปฏิบัติสำหรับการปฏิรูปประเทศ

๕.๔.๑.๔ ศึกษาผลการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศของคณะรัฐมนตรีที่แจ้งความคืบหน้าต่อรัฐสภาเพื่อทราบทุก ๓ เดือน เพื่อให้เกิดความพร้อมต่อคณะกรรมการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศด้านการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ร่วมกับอีก ๓ อนุกรรมการในคณะกรรมการการอุดมศึกษา ได้แก่ ๑) คณะอนุกรรมการการอุดมศึกษา ๒) คณะอนุกรรมการวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัยและนวัตกรรม และ ๓) คณะอนุกรรมการบูรณาการแบบมีส่วนร่วมและมุ่งผลสัมฤทธิ์

๕.๔.๑.๕ พิจารณาผลการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศของคณะรัฐมนตรีร่วมกับคณะอนุกรรมการติดตาม เสนอแนะและเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ ในคณะกรรมการการสามัญ คณะต่าง ๆ ของวุฒิสภา และกำหนดแนวทางร่วมกันในคณะกรรมการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อใช้ประกอบการอภิปรายในที่ประชุมวุฒิสภาเมื่อคณะรัฐมนตรีนำเสนอความคืบหน้าการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศทุก ๓ เดือน

๕.๔.๒ ผลการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการ

๕.๔.๒.๑ คณะอนุกรรมการได้พิจารณาสรุปผลการประชุมคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ครั้งที่ ๒ /๒๕๖๒ วันจันทร์ที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๖๒ ณ ตึกภักดีบดินทร์ ทำเนียบรัฐบาล เพื่อนำข้อมูลมาประกอบ การดำเนินงานของคณะอนุกรรมการ

๕.๔.๒.๒ คณะอนุกรรมการได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ให้พิจารณา (๑) ร่างสรุปการแบ่งมอบความรับผิดชอบของคณะกรรมการสามัญประจำวุฒิสภา (ในประเด็นหลักและประเด็นสนับสนุน) ในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และ (๒) ร่างสรุปการแบ่งมอบความรับผิดชอบของคณะกรรมการสามัญประจำวุฒิสภา (ในประเด็นหลักและประเด็นสนับสนุน) ในแผนการปฏิรูปประเทศ เพื่อพิจารณาเกี่ยวกับความรับผิดชอบหลักและสนับสนุนในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศ แล้วนำเสนอข้อมูลต่อคณะกรรมการสามัญประจำวุฒิสภาแต่ละคณะ แล้วแจ้งผลการพิจารณาไปยังคณะกรรมการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งคณะอนุกรรมการได้พิจารณาเอกสารดังกล่าวเสร็จแล้ว ซึ่งมีข้อคิดเห็น ข้อสังเกต และข้อเสนอแนะในส่วนที่เกี่ยวข้องในการปรับปรุงแก้ไขร่างเอกสารดังกล่าวให้สอดคล้องต่อภารกิจหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย

และนวัตกรรม และแจ้งผลการพิจารณาเสนอต่อคณะกรรมการธิการ เพื่อส่งไปยังคณะกรรมการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติดำเนินการ ในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

๕.๔.๒.๓ คณะอนุกรรมการได้รวบรวมกฎหมาย กฎ ระเบียบ เอกสารวิชาการ ที่เกี่ยวข้องกับการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับด้านการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ดังนี้

(๑) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ (ที่เกี่ยวข้อง กับภารกิจ) ได้แก่ มาตรา ๕๔ มาตรา ๖๕ มาตรา ๒๕๗ มาตรา ๒๕๘ จ และมาตรา ๒๗๐

(๒) พระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐

(๓) พระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐

(๔) สรุปข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการดำเนินงานของ คณะกรรมการการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม วุฒิสภา ได้แก่ ๑) ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ๒) แผนการปฏิรูปประเทศ ๑๑ ด้าน บวกกับแผนปฏิรูป ๒ ด้าน (ปฏิรูปการศึกษาและปฏิรูปการตำรวจ) ๓) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๓ ฉบับ ๔) แผนการศึกษาแห่งชาติ ๒๐ ปี และ ๕) ยุทธศาสตร์การวิจัย และนวัตกรรม ๒๐ ปี

(๕) แผนการปฏิรูปด้านการศึกษา

(๖) รายงานการพิจารณาการศึกษาของคณะกรรมการการศึกษา และการกีฬา สภานิติบัญญัติแห่งชาติ จำนวน ๔ เรื่อง ได้แก่ ๑) เรื่องการปรับตัวของอุดมศึกษาไทย ต่อการเปลี่ยนแปลงในอนาคต ๒) เรื่องแนวทางการจัดอาณานิคมศึกษา (area studies) ของสถาบันอุดมศึกษา ๓) เรื่องการปฏิรูปอุดมศึกษา และ ๔) เรื่องแนวทางการบริหารการอุดมศึกษา: การจัดตั้งกระทรวงการอุดมศึกษา

๕.๔.๒.๔ คณะอนุกรรมการได้ดำเนินงานเกี่ยวกับแผนการปฏิรูปประเทศ ซึ่งสอดคล้องกับภารกิจหน้าที่และอำนาจของคณะอนุกรรมการ โดยแบ่งการดำเนินงานพิจารณาศึกษา และติดตามการปฏิรูปประเทศ ออกเป็น ๒ มิติ ได้แก่

(๑) ด้านกฎหมาย

คณะอนุกรรมการได้พิจารณาศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้อง ทั้งในระดับกฎหมายรัฐธรรมนูญ กฎหมายระดับพระราชบัญญัติ กฎหมายลำดับรอง ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ และเอกสารวิชาการอื่นที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปประเทศด้านการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

(๒) ด้านเนื้อหา

คณะอนุกรรมการได้ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับภารกิจ หน้าที่และอำนาจของคณะอนุกรรมการในด้านการปฏิรูปประเทศ ดังต่อไปนี้

- การเข้าร่วมประชุมกับคณะกรรมการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัด การปฏิรูปประเทศ และการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ โดยได้มีการหารือเกี่ยวกับการกำหนด กรอบแนวทางในการดำเนินการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ ภายใต้ภารกิจหน้าที่ และอำนาจของวุฒิสภา

- คณะอนุกรรมการได้รับทราบข้อมูลว่า สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้กำหนดให้มีระบบติดตามการดำเนินการตามแผนปฏิรูปประเทศ (EMENSCR) ซึ่งจะสามารถใช้งานได้ประมาณช่วงเดือนมกราคม ๒๕๖๓ ซึ่งคณะอนุกรรมการจะได้ติดตามผลการดำเนินการปฏิรูปประเทศจากระบบดังกล่าวต่อไป

- คณะอนุกรรมการได้นำคู่มือการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ ซึ่งจัดทำโดยคณะกรรมการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และการจัดทำและการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ วุฒิสภา มาพิจารณาศึกษาเพื่อเป็นกรอบแนวทางในการดำเนินการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศของคณะอนุกรรมการ ซึ่งคณะอนุกรรมการได้รับทราบภารกิจการแบ่งมอบความรับผิดชอบของคณะกรรมการการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ (ตารางเครื่องหมายสัญลักษณ์) โดยจะได้ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องตามที่รับมอบหมายต่อไป

๕.๔.๒.๕ เมื่อวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๖๒ คณะอนุกรรมการได้มีหนังสือในนามคณะกรรมการการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ไปยังสำนักงานที่ประชุมอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏ และกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เพื่อขอข้อมูลความคืบหน้าเกี่ยวกับการดำเนินการปฏิรูปประเทศในมิติด้านการอุดมศึกษา และมิติด้านการวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ตลอดจนข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาของคณะอนุกรรมการ

๕.๔.๒.๖ เมื่อเดือนมกราคม ๒๕๖๓ คณะอนุกรรมการได้เสนอรายงานผลการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ ด้านการศึกษา (ตามรอบเดือนกรกฎาคม – กันยายน ๒๕๖๒) และได้จัดส่งในนามของคณะกรรมการการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม วุฒิสภา ไปยังคณะกรรมการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และการจัดทำและการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ วุฒิสภา เพื่อดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

๕.๔.๒.๗ เมื่อวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๖๓ คณะอนุกรรมการได้จัดทำ infographic เกี่ยวกับการทำหน้าที่และอำนาจของคณะอนุกรรมการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ รวมถึงข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น แหล่งที่มาของกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา ทั้งนี้ หากเสร็จสมบูรณ์แล้วก็จะนำไปเผยแพร่เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจแก่คณะอนุกรรมการ ตลอดจนบุคคลในวงงานคณะกรรมการให้เห็นภาพรวมเกี่ยวกับการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ ด้านการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ได้กระชับชัดเจนมากยิ่งขึ้น

๕.๔.๒.๘ เมื่อวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๓ คณะอนุกรรมการได้พิจารณาประเด็นข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะต่อภาพรวมของกฎหมายด้านการอุดมศึกษา เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการดำเนินงานของคณะกรรมการการอุดมศึกษา โดยคณะอนุกรรมการได้พิจารณากฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างละเอียดทั้งเจตนารมณ์ โครงสร้างโดยรวมของกฎหมายซึ่งมีความเหมาะสมอยู่ในระดับหนึ่ง อย่างไรก็ตาม ปัญหาที่เกิดขึ้นในทางปฏิบัตินั้นคณะอนุกรรมการเห็นว่าควรดำเนินการแก้ไขปัญหาโดยการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายลำดับรอง ซึ่งจะสามารถทำได้รวดเร็วและคล่องตัวมากกว่าการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายระดับพระราชบัญญัติ ตลอดจนการใช้วิธีการเชิงบริหาร กล่าวคือ ส่งเสริมและสนับสนุนอย่างเต็มที่ กำกับดูแลอย่างเหมาะสม และควบคุมสั่งการให้น้อยที่สุด ซึ่งจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายเกิดความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๕.๔.๒.๙ เมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ ถึงวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๓ คณะอนุกรรมการ ได้หยิบยกประเด็นการปฏิรูปด้านการศึกษาตามแผนการปฏิรูปประเทศ ๘ ประเด็น ซึ่งได้หยิบยกประเด็นที่ (๓) การปฏิรูปเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา มาพิจารณาในประเด็นด้านอุดมศึกษา โดยคณะอนุกรรมการ ได้มีการอภิปรายกันอย่างกว้างขวางทุกมิติทั้งในด้านสภาพปัจจุบัน ที่มา สาเหตุ ปัญหาที่เกิดขึ้น ตลอดจนหาแนวทางแก้ไขปัญหาหรือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาในระดับอุดมศึกษา

๕.๔.๒.๑๐ เมื่อวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ คณะอนุกรรมการได้หยิบยก ร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. (ฉบับปรับปรุงความคิดเห็นเมื่อตุลาคม ๒๕๖๒) ซึ่งคณะ อนุกรรมการได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติในมาตราที่เกี่ยวข้องกับการอุดมศึกษาทุกมาตราย่างละเอียด รอบคอบในทุกมิติ โดยมีข้อสังเกตและข้อเสนอแนะในประเด็นเกี่ยวกับการกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีส่วนจัดการศึกษาด้านอุดมศึกษา และระบบการคัดเลือกผู้ประสงค์เข้าเรียนในสถาบันอุดมศึกษา ตลอดจน ประเด็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ คณะอนุกรรมการจะได้สรุปประเด็นที่ได้จากการอภิปรายเพื่อจัดทำเป็น ข้อเสนอแนะเสนอต่อคณะกรรมการพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

๕.๔.๒.๑๑ เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) ดังนั้น เพื่อรักษาระยะห่างทางสังคมตามนโยบายของรัฐ คณะอนุกรรมการจึงได้มีการร่วม ปรึกษาหารือผ่านระบบออนไลน์ จำนวน ๗ ครั้ง เพื่อนำข้อมูลข้อคิดเห็นที่ได้มาประกอบการดำเนินงาน ของคณะอนุกรรมการต่อไป สรุปสาระสำคัญ ดังนี้

(๑) วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๓ ได้พิจารณาประเด็นว่ากระทรวง การอุดมศึกษาฯ และสถาบันอุดมศึกษา จะมีบทบาทหรือส่วนช่วยเหลือต่อสถานการณ์การแพร่ระบาดของ เชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) ได้อย่างไรบ้าง ซึ่งมีข้อสรุปว่ากระทรวงการอุดมศึกษาฯ ควรเป็น ศูนย์กลางบูรณาการกับทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยอาจจัดตั้งในรูปแบบที่เหมาะสม เช่น คณะกรรมการ คณะทำงาน ทั้งนี้ ผู้ที่จะเป็นคณะกรรมการหรือคณะทำงานจะต้องประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิที่รับรู้ รับทราบและเข้าใจปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างแท้จริง เพราะจะช่วยให้แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ มากที่สุด ในส่วนของสถาบันอุดมศึกษาอาจดึงศักยภาพของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาซึ่งควรมุ่งเน้นแก้ไข ปัญหาการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) อันเป็นสถานการณ์ที่เร่งด่วน รวมถึงควรแบ่ง เขตพื้นที่ในการดูแลให้ชัดเจน (area based) ทั้งในด้านสังคม สุขภาพ การสื่อสารประชาสัมพันธ์แก่ชุมชน ในพื้นที่ เพื่อจะได้ไม่เกิดการทับซ้อนกัน

(๒) วันที่ ๙ เมษายน ๒๕๖๓ ได้พิจารณาประเด็นว่ากระทรวง การอุดมศึกษาฯ และสถาบันอุดมศึกษา จะมีบทบาทหรือส่วนช่วยเหลือต่อสถานการณ์การแพร่ระบาดของ เชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) ได้อย่างไรบ้าง (เพิ่มเติม) โดยจำแนกเป็น ๑) ด้านการอุดมศึกษา เช่น การลดค่าธรรมเนียมการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา ให้ความสนับสนุนเป็นโรงพยาบาลสนาม ช่วยเตรียมการสนับสนุนชุมชนท้องถิ่นจังหวัดต่าง ๆ ในกรณีที่เชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) แพร่กระจายไปยังจังหวัดทั่วประเทศอย่างรุนแรง ๒) ด้านวิจัย พัฒนานวัตกรรม ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบ การตรวจหาเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) สองรูปแบบ คือ ตรวจไวรัส (PCR) และตรวจภูมิคุ้มกัน (antibody) ซึ่งมีข้อดีข้อเสียแตกต่างกันไป ซึ่งภาครัฐจึงควรกำหนดให้ใช้วิธีการตรวจทั้ง ๒ วิธีการควบคู่กันไป กล่าวคือ ใช้วิธีการตรวจภูมิคุ้มกัน (antibody) เบื้องต้นไปก่อน ซึ่งสามารถตรวจได้จำนวนมากรวมทั้งผู้ที่มี เชื้อแต่ไม่แสดงอาการด้วย อีกทั้งเสียค่าใช้จ่ายน้อยกว่า หากผลแสดงเป็นบวก (positive) ก็ให้ตรวจผู้นั้น ซ้ำอีกครั้งด้วยวิธีการตรวจไวรัสโดยตรง (PCR) และดำเนินการรักษาตามขั้นตอนกระบวนการต่อไป

(๓) วันที่ ๑๔ เมษายน ๒๕๖๓ ได้พิจารณาประเด็นการวิจัยและพัฒนา นวัตกรรมโดยสถาบันอุดมศึกษา เพื่อแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) โดยมีข้อเสนอแนะที่สำคัญว่า ภาครัฐควรกำหนดหัวข้อทุนวิจัยอื่นที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับการป้องกัน นอกเหนือจากหัวข้อทุนวิจัยเชิงอุปกรณ์การแพทย์ ยกตัวอย่างเช่น ปัจจัยที่ส่งผลต่อการติดเชื้อ สภาพอากาศส่งผลต่อการติดเชื้อ มากน้อยหรือไม่ เพียงใด เป็นต้น ในกรณีการประดิษฐ์อุปกรณ์ที่มีความเสี่ยงต่ำ เช่น หน้ากากผ้า กระบังหน้า (face shield) พบว่ายังขาดผู้ประเมินมาตรฐานหรือให้คำปรึกษาแก่ประชาชนทั่วไปที่ประดิษฐ์อุปกรณ์ เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้อง ลดการลองผิดลองถูกในการประดิษฐ์อุปกรณ์ รวมถึงการประเมินมาตรฐานอุปกรณ์ที่ประดิษฐ์ขึ้น จึงควรมีระบบฐานข้อมูลของผู้ประเมินมาตรฐาน เพื่อเป็นประโยชน์แก่การประดิษฐ์อุปกรณ์ต่าง ๆ รวมถึงพบว่าประชาชนส่วนใหญ่ยังขาดองค์ความรู้เชิงวิชาการ ด้านสุขภาพที่ถูกต้อง ดังนั้น ภาครัฐจึงควรกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการสร้างความตระหนักหรือให้ความรู้ ที่ถูกต้องแก่ประชาชน ทั้งในระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว เพื่อเป็นการป้องกันโรคระบาดที่อาจเกิดขึ้น อีกในอนาคต

(๔) วันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๖๓ ได้พิจารณาเสนอรายชื่อโครงการในระดับแผนแม่บท/แผนการปฏิรูปประเทศ ที่ผ่านการติดตาม และวิเคราะห์ผลของโครงการดังกล่าว ตามที่ คณะกรรมาธิการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และการจัดทำและดำเนินการตาม ยุทธศาสตร์ชาติ วุฒิสภา ได้มอบหมายภารกิจ ซึ่งคณะอนุกรรมาธิการได้มอบหมายให้ ศาสตราจารย์ปานสิริ พันธุ์สุวรรณ เลขาธิการคณะอนุกรรมาธิการ และ ศาสตราจารย์ผดุงศักดิ์ รัตนเดโช อนุกรรมาธิการ แบ่งกลุ่มย่อยพิจารณาคัดเลือกและวิเคราะห์โครงการ/กิจกรรม/ประเด็นปฏิรูป/แนวทางการพัฒนา แล้วนำมาเสนอต่อไป

(๕) วันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๓ ได้พิจารณาเสนอรายชื่อโครงการในระดับแผนแม่บท/แผนการปฏิรูปประเทศ ที่ผ่านการติดตาม และวิเคราะห์ผลของโครงการดังกล่าว ตามที่ได้มอบหมายโดยได้วิเคราะห์ ใน ๖ มิติ คือ

- ผลการดำเนินงานมีความสอดคล้อง กับเป้าหมายที่กำหนด (relevancy)
- ผลการดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ (efficiency)
- ผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานมีประสิทธิภาพ (effectiveness)
- การบูรณาการ/ การมีส่วนร่วม (partnerships & cooperation)
- ผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานส่งผลกระทบต่อเป้าหมาย (impact)
- ผลการดำเนินงานส่งผลที่ดีอย่างยั่งยืนในระยะยาว (sustainability)

ทั้งนี้ คณะอนุกรรมาธิการได้เสนอผลการวิเคราะห์ต่อคณะกรรมาธิการ เพื่อดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไปแล้ว

(๖) วันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๖๓ พิจารณาวเคราะห์โครงการตาม แผนการปฏิรูปประเทศ และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ในฐานะกรรมาธิการสนับสนุน (Δ) โดยได้ มอบหมายให้ ศาสตราจารย์ปานสิริ พันธุ์สุวรรณ เลขาธิการคณะอนุกรรมาธิการ และ ศาสตราจารย์ผดุงศักดิ์ รัตนเดโช อนุกรรมาธิการ แบ่งกลุ่มย่อยพิจารณาคัดเลือกและวิเคราะห์โครงการ/กิจกรรม/ประเด็นปฏิรูป/แนวทางการพัฒนา แล้วนำมาอภิปรายเพื่อเสนอไปยังคณะกรรมาธิการที่รับผิดชอบต่อไป

(๗) วันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๖๓ พิจารณาสรุปลผลการติดตามการปฏิรูป ของคณะกรรมาธิการสามัญที่รับผิดชอบด้านสนับสนุน (Δ) โดยมีข้อสรุปว่าคณะอนุกรรมาธิการจะเร่งรัด

ติดตามในประเด็นดิจิทัลแพลตฟอร์มเพื่อการเรียนรู้แห่งชาติ และการวิจัยและนวัตกรรมที่ช่วยเหลือสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) ซึ่งมีข้อเสนอสำคัญ คือ การวิจัยพัฒนาอุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคล (PPE) และอุปกรณ์ป้องกันประชาชนทั่วไป การวิจัยพัฒนาชุดทดสอบเพื่อสนับสนุนการตรวจหาเชิงรุก เช่น ทดสอบหาภูมิคุ้มกันแบบรวดเร็ว หรือทดสอบหาสารพันธุกรรมไวรัสที่ตรวจได้รวดเร็ว และค่าใช้จ่ายต่ำ การวิจัยพัฒนาเรื่องวัคซีน ให้ไทยสามารถได้รับประโยชน์สูงสุดจากการมีวัคซีนป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19)

๕.๔.๒.๑๒ เมื่อวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๓ คณะอนุกรรมการได้พิจารณาให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ว่าสถาบันอุดมศึกษามีส่วนช่วยปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม มีความเชื่อและทัศนคติที่ถูกต้องให้นักเรียน ได้ตระหนักถึงเกียรติ ศักดิ์ศรี เคารพตนเองและผู้อื่น มีความภูมิใจและไม่ดูถูกตนเอง สามารถมีโอกาสดูแลและแสวงหาความก้าวหน้าในชีวิตได้ รวมถึงช่วยพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต ช่วย reskill หรือ upskill ให้แก่คนในชุมชน การนำกีฬาและสันทนาการมาช่วยส่งเสริมการสร้างสุขภาพและสุขภาวะที่ดี การสร้างความตระหนักแก่นักศึกษาและคนในชุมชนเกี่ยวกับสุขภาวะพื้นฐานและสุขภาวะส่วนรวม เช่น การจัดสภาพแวดล้อมชุมชนหรือที่พักให้สะอาดน่าอยู่ ซึ่งจะช่วยสร้างเสริมวินัยได้อีกทางหนึ่ง โดยอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาสามารถเป็นตัวอย่างต้นแบบได้

๕.๕ คณะทำงานด้านการสร้างบัณฑิต

คณะกรรมาธิการได้เห็นถึงความสำคัญของโครงการบัณฑิตพันธุ์ใหม่ ซึ่งเป็นส่วนในการสร้างฐานการพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาในอนาคต ทั้งในด้านการปรับเปลี่ยนรูปแบบการผลิตบัณฑิต การสร้างต้นแบบหลักสูตรการเรียน การสอน เนื้อหาสาระ โครงสร้างหลักสูตร และกระบวนการจัดการเรียนการสอน การร่วมมือกับภาคอุตสาหกรรมหรือสถานประกอบการ สร้างประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติ ในสภาพจริงเป็นสำคัญตอบสนองต่อยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ และเพื่อให้อัตราการผลิตกำลังคนสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานเพื่อให้ครอบคลุมทั้ง ๑๐ s-curve คณะกรรมาธิการจึงได้ตั้งคณะทำงานด้านการสร้างบัณฑิตขึ้น เพื่อพิจารณาศึกษาแนวทางการสร้างบัณฑิต เพื่อให้ได้บัณฑิตที่มีศักยภาพสูงทั้งเชิงวิชาการและวิชาชีพ ทันต่อความต้องการของการทำงานในอุตสาหกรรมใหม่สู่ new s-curve และเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ รวมทั้งเพื่อสร้างฐานการพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาแห่งอนาคต คณะทำงานจึงได้ดำเนินการพิจารณาศึกษาและจัดทำข้อเสนอแนวทางการสร้างบัณฑิตตามนโยบายการปฏิรูปอุดมศึกษาไทย: บัณฑิตพันธุ์ใหม่และกำลังคนที่มีสมรรถนะเพื่อตอบโจทย์ภาคการผลิตตามนโยบายปฏิรูปการอุดมศึกษาไทย (พ.ศ.๒๕๖๓ – ๒๕๖๕) ขึ้น

โดยคณะทำงานพิจารณาเห็นว่า การสร้างบัณฑิตให้มีคุณภาพสูง มีความรู้ความสามารถ ทักษะ และสมรรถนะในการคิดและวิเคราะห์ สามารถปฏิบัติงานได้จริง ตอบโจทย์ตามความต้องการของตลาดแรงงานที่มีการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว รวมถึงเปิดโอกาสทางการศึกษาให้ทุกคนได้เรียนรู้ตามความสนใจได้โดยไม่มีเงื่อนไขและข้อจำกัดใด ๆ และมีการรับรองมาตรฐานที่แน่นอน จะช่วยให้บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษามีงานทำ เพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ เป็นกลไกที่สำคัญประการหนึ่งในการปฏิรูปการศึกษาเพื่อสร้างกำลังคนชั้นสูงในการพัฒนาและขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ ในขณะที่เดียวกันการดำเนินการดังกล่าวต้องคำนึงถึงความต้องการทักษะของตลาดแรงงานกลุ่มอุตสาหกรรมในด้านต่าง ๆ เป็นสำคัญประกอบด้วยเพื่อให้การผลิตอัตราแรงงานตอบโจทย์ความต้องการ

ตามนโยบายการปฏิรูปการอุดมศึกษาไทย สอดคล้องกับความต้องการของประเทศทั้งในปัจจุบันและในอนาคต อย่างไรก็ตามจากการพิจารณาศึกษาพบว่า การผลิตบัณฑิตในบางสาขาวิชามีจำนวนมากกว่าความต้องการของตลาดแรงงาน แต่ในขณะเดียวกันความต้องการของตลาดแรงงานในบางอุตสาหกรรมก็ยังมีที่ขาดแคลน ก่อให้เกิดการผลิตบัณฑิตที่ไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ส่งผลให้เกิดความเสี่ยงแก่บัณฑิตที่จบการศึกษาใหม่ในเรื่องของการมีงานทำ การประกอบอาชีพ และอัตราการว่างงานของนักศึกษาเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากไม่ได้มีทักษะที่ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน รวมถึงภาคอุตสาหกรรมที่ขาดแคลนแรงงานที่มีทักษะสำคัญ ก่อให้เกิดปัญหาในด้านเศรษฐกิจและการพัฒนาของประเทศในมิติต่าง ๆ ทุกด้านที่ต้องอาศัยทรัพยากรมนุษย์ที่มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะที่จำเป็นตอบสนองต่อการทำงานในปัจจุบันและทักษะที่รองรับการทำงานในอนาคตการแก้ปัญหาในเรื่องดังกล่าวจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ มหาวิทยาลัย ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคอุตสาหกรรม ในการให้การส่งเสริมสนับสนุนร่วมมือทำความเข้าใจในปัญหาของประเทศ การดำเนินการผลิตบัณฑิตที่มีสมรรถนะสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานจะเป็นกลไกสำคัญที่จะช่วยเพิ่มสมรรถนะและศักยภาพของกำลังคนเพื่อรองรับให้ประเทศไทยเป็นฐานการผลิตและศูนย์กลางทางเศรษฐกิจของภูมิภาคทั้งในพื้นที่ และช่วยส่งเสริมความร่วมมือกับภาคเอกชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และส่งเสริมให้สถาบันการศึกษาที่มีศักยภาพสูงจากต่างประเทศเข้ามาจัดการศึกษาในประเทศไทยได้ตามนโยบายการดำเนินงานของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

ทั้งนี้ จากการพิจารณาศึกษาของคณะทำงาน ได้มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

๑. กระทรวงการอุดมศึกษาฯ ควรมีการจัดสรรงบประมาณสำหรับการสร้างบัณฑิตตามโครงการเฉพาะ โดยกำหนดกรอบระยะเวลาและเป้าหมายของการดำเนินงานให้ชัดเจนสำหรับดำเนินการในแต่ละระยะ และมีความสอดคล้องกับความต้องการกำลังคนของประเทศ เพื่อนำไปสู่กระบวนการเสนอขอรับการจัดสรรงบประมาณตามขั้นตอนปกติ เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาการดำเนินงานตามโครงการแล้ว

๒. กระทรวงการอุดมศึกษาฯ ควรทำความเข้าใจกับสำนักงบประมาณเพื่อกำหนดรายละเอียดที่เกี่ยวข้องด้านการจัดสรรงบประมาณ สำหรับการสร้างบัณฑิตตามกรอบระยะเวลาและเป้าหมายที่กำหนด

๓. กระทรวงการอุดมศึกษาฯ ควรประสานความร่วมมือเรื่องการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลขนาดใหญ่ (big data center) กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงแรงงาน สภาหอการค้าไทย และสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย เป็นต้น เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลความต้องการแรงงานสาขาต่าง ๆ ของภาคเศรษฐกิจ และอุตสาหกรรม เพื่อประโยชน์ในการสร้างบัณฑิตที่ตอบโจทย์ความต้องการของประเทศ

๔. การพัฒนาและขับเคลื่อนระบบธนาคารหน่วยกิต (credit bank system) ของประเทศ โดยเสนอให้หน่วยงานระดับนโยบายกำหนดนโยบายและเสนอผลักดันให้เกิดระบบธนาคารหน่วยกิตของประเทศที่เชื่อมโยงระหว่างระบบการศึกษา ระดับการศึกษา และภาคการทำงาน และสร้างความรู้ความเข้าใจกับสังคมในเรื่องระบบธนาคารหน่วยกิต พร้อมทั้งให้กระทรวงการอุดมศึกษาฯ ดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษาขับเคลื่อนระบบธนาคารหน่วยกิต และเชื่อมโยงระหว่างสถาบันอุดมศึกษาด้วยกัน

๕.๖ คณะทำงานด้านการสร้างธรรมาภิบาล

คณะกรรมการพิจารณาเห็นว่า การให้ความสำคัญกับการมีธรรมาภิบาลในภาคส่วนต่าง ๆ เป็นกลไกสำคัญที่จะนำมา ซึ่งการลดการขัดแย้งและส่งผลให้การพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถาบันอุดมศึกษาซึ่งเป็นองค์กรหลักในการสร้างบุคลากรเพื่อรองรับการพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ แต่จากการพิจารณาศึกษาตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการพบว่า สภาพปัญหาด้านธรรมาภิบาลในสถาบันอุดมศึกษา เป็นเรื่องที่คณะกรรมการพิจารณาศึกษามาเป็นระยะ ๆ โดยต่อเนื่อง จากการลงพื้นที่และจากข้อร้องเรียนต่าง ๆ ที่ส่งมายังคณะกรรมการเพื่อพิจารณา แม้ว่าจะได้มีการบังคับใช้พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ หมวด ๒ ว่าด้วยหลักการของการจัดการอุดมศึกษา ส่วนที่ ๖ ธรรมาภิบาล ตั้งแต่วันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒ แล้วก็ตาม ดังนั้น จึงมีความจำเป็นเร่งด่วนที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเร่งขับเคลื่อนเพื่อให้เกิดธรรมาภิบาลในสถาบันอุดมศึกษาโดยเร็วต่อไป ทั้งนี้ คณะกรรมการจึงได้ตั้งคณะทำงานด้านการสร้างธรรมาภิบาลขึ้นเพื่อพิจารณาศึกษาเรื่องธรรมาภิบาลในสถาบันอุดมศึกษา โดยมีรายละเอียดสรุปได้ ดังนี้

ธรรมาภิบาลเป็นแนวความคิด หลักการพื้นฐาน และวิธีการปฏิบัติงาน เป็นแนวทางในการจัดการและการควบคุม ดูแลการดำเนินการต่าง ๆ ภายใต้ความคาดหวังว่าจะทำให้มหาวิทยาลัยสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ความเป็นธรรม ความสุจริตโปร่งใส ความคุ้มค่าเงิน คำนึงถึงบทบาทและการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น ธรรมาภิบาลจึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่นำไปสู่การพัฒนา มหาวิทยาลัย ซึ่งการพัฒนาอย่างยั่งยืนจะทำได้ หากปราศจากหลักธรรมาภิบาลของการบริหารจัดการที่ดี (good governance) โดยเฉพาะในองค์กรทางการศึกษา หากนำธรรมาภิบาลมาใช้กับการบริหารมหาวิทยาลัย ด้วยแล้ว จะเป็นต้นแบบการบริหารที่สามารถทำให้ทุกฝ่ายสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข มีความรู้รักสามัคคีและร่วมกัน เป็นพลังในการสร้างชาติ เป็นส่วนเสริมความเข้มแข็งหรือสร้างภูมิคุ้มกันแก่ประเทศ เพื่อบรรเทา ป้องกัน หรือแก้ไขเยียวยาภาวะวิกฤติหรือภัยอันตรายที่หากจะมีมาในอนาคตได้ เพราะสังคมถ้ารู้ว่าการจัดการมีการบริหารอย่างมีธรรมาภิบาลแล้วนั้น ย่อมได้รับความเชื่อถือ ความไว้วางใจ และความศรัทธา และการมีธรรมาภิบาลจะช่วยสร้างแรงจูงใจในการทำงานและรักษาบุคลากรดี ๆ ให้อยู่กับมหาวิทยาลัย ทำให้เกิดการเรียนรู้ และนวัตกรรมใหม่ ๆ ช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และสร้างจุดยืนขององค์กร ตลอดจนเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน และเป็นที่ยอมรับในสังคม

จากสถานการณ์ปัญหาธรรมาภิบาลที่เกิดขึ้นในวงการอุดมศึกษาไทยในปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นปัญหาในประเด็น ๆ สำคัญดังต่อไปนี้ อันได้แก่ การร้องเรียนเกี่ยวกับความไม่โปร่งใสในบริหารจัดการ การได้มาซึ่งผู้บริหารระดับสูงของ สถาบันอุดมศึกษา ได้แก่การสรรหาอธิการบดี และการได้มาขององค์กรประกอบของสภา หรือปัญหาเกิดจากโครงสร้างของฝ่ายบริหารและสภามหาวิทยาลัยตามกฎหมาย รวมทั้งขาดผู้รับผิดชอบหลักในการกำกับธรรมาภิบาลของสถาบันอุดมศึกษา สิ่งเหล่านี้คือเครื่องสะท้อนถึงการกำกับดูแลที่ไม่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของสภามหาวิทยาลัย และการบริหารมหาวิทยาลัย ย่อมส่งผลถึงภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยและวงการอุดมศึกษาไทย

กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว ๑๕ ปี ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๕๑ – ๒๕๖๕) ซึ่งเป็นแผนแม่บทกำกับการพัฒนาอุดมศึกษา ของไทย โดยคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๑ ได้กำหนดว่า“ธรรมาภิบาล และการบริหารจัดการ (governance and management) เป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลกระทบต่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยและอุดมศึกษาในภาพรวม กล่าวคือ หากสถาบันอุดมศึกษา มีกลไกการกำหนดทิศทางที่ดีและก้าวหน้า พร้อมการขับเคลื่อน โดยการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพแล้ว

ภารกิจของมหาวิทยาลัยก็สำเร็จลุล่วงไปได้ บทบาทและความรับผิดชอบขององค์กรสูงสุดในที่นี้คือ สภามหาวิทยาลัยมีความสำคัญต่อความเจริญของสถาบันผลิตที่ดี โดยท่านองคมนตรี นพ.เกษม วัฒนชัย ได้สรุปบทบาทและความรับผิดชอบของสภามหาวิทยาลัยไว้อย่างชัดเจนว่าประกอบด้วย การกำหนดพันธกิจและเป้าประสงค์ สรรหา สนับสนุน และติดตามกำกับกับการปฏิบัติงานของอธิการบดี ประเมินการปฏิบัติงานของสภามหาวิทยาลัย ยื่นหยัดให้มีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์และกำกับติดตาม ทบทวนโครงสร้างหลักสูตรและโครงการบริการสังคม ประกันความพอเพียงของทรัพยากร และการบริหารจัดการที่ดียึดมั่นในความมีอิสระของสถาบัน เชื่อมโยงระหว่างสถาบันกับชุมชน และทำหน้าที่ศาลอุทธรณ์ในบางครั้ง อย่างไรก็ตาม ยังมีผู้บริหารสภามหาวิทยาลัย รวมทั้งผู้บริหารมหาวิทยาลัยจำนวนไม่น้อยที่ยังไม่เข้าใจบทบาทของสภาฯ และการบริหารมหาวิทยาลัยอย่างเพียงพอ เกิดความย่อหย่อน ผลประโยชน์ทับซ้อน ความไม่มีประสิทธิภาพ การพัฒนาที่ปราศจากทิศทางขาดนวัตกรรม การศึกษาตลอดจนปัญหาในการสรรหาผู้นำที่ก่อให้เกิดความแตกแยกในองค์กรส่งผลกระทบต่ออย่างรุนแรงต่อนักศึกษาและประชาคม นอกจากนี้ ธรรมเนียมในการกำกับอุดมศึกษาทั้งระบบโดยส่วนกลางก็สำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อต้องผสมผสานการกำกับดูแลด้วยกฎระเบียบ และการสนับสนุน รวมทั้งการขับเคลื่อนอุดมศึกษาในภาพรวมเพื่อให้สัมพันธ์และสอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ

ตามพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ หมวด ๒ ว่าด้วยหลักการของการจัดการอุดมศึกษา ส่วนที่ ๖ ธรรมเนียมปฏิบัติ

มาตรา ๑๙ สถาบันอุดมศึกษาและบุคลากรต้องปฏิบัติหน้าที่ตามหลักธรรมเนียมปฏิบัติ สถาบันอุดมศึกษาต้องจัดให้มีระบบควบคุมภายในและระบบการตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพเพื่อประโยชน์ในการป้องกันและขจัดการขัดกันแห่งผลประโยชน์ และการทุจริตและประพฤติมิชอบ

มาตรา ๒๐ สภาสถาบันอุดมศึกษาต้องจัดให้มีประมวลจริยธรรมของนายกสภาสถาบันอุดมศึกษา กรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษา ผู้บริหารและบุคลากรของสถาบันอุดมศึกษา และผู้เรียน โดยมีกลไก ในการส่งเสริม ตรวจสอบ และบังคับใช้ที่มีประสิทธิภาพ

มาตรา ๒๑ นายกสภาสถาบันอุดมศึกษาและกรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษา ต้องเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีธรรมเนียมปฏิบัติให้สภาสถาบันอุดมศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ คณะกรรมการธรรมเนียมปฏิบัติและ จริยธรรม และคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง จากบุคคลซึ่งเป็นกลาง และได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวาง เพื่อทำหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับว่าด้วยธรรมเนียมปฏิบัติของสถาบันอุดมศึกษา

มาตรา ๒๒ สถาบันอุดมศึกษาต้องกำหนดพันธกิจที่มีต่อผู้เรียน บุคลากร สังคม และประเทศโดยรวมอย่างเป็นรูปธรรม และประกาศต่อสาธารณะเพื่อให้รับทราบกันอย่างกว้างขวาง สถาบันอุดมศึกษาและบุคลากรต้องยึดถือและปฏิบัติตามพันธกิจที่ประกาศตามวรรคหนึ่ง การกำหนดพันธกิจตามมาตรานี้ สถาบันอุดมศึกษาต้องรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย และปรับปรุงพันธกิจดังกล่าวให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมและประเทศเป็นระยะ ทั้งนี้ ตามที่สภาสถาบันอุดมศึกษากำหนด

จากสภาพปัญหาดังกล่าว การบังคับใช้พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ หมวด ๒ ว่าด้วยหลักการของการจัดการอุดมศึกษา ส่วนที่ ๖ ว่าด้วยธรรมเนียมปฏิบัติ จะเป็นกลไกสำคัญสำหรับหน่วยงานกำกับดูแลและสถาบันอุดมศึกษาที่จะนำมาใช้ในการบริหารจัดการแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยคณะกรรมการมีข้อเสนอเชิงนโยบายในการส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งต้องจัดให้มีประมวลจริยธรรมของนายกสภาสถาบันอุดมศึกษา กรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษา ผู้บริหาร

และบุคลากรของสถาบันอุดมศึกษา และผู้เรียน โดยมีกลไกการส่งเสริม ตรวจสอบ และบังคับใช้ที่มีประสิทธิภาพ ตามมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยคณะกรรมการการอุดมศึกษา ควรเร่งรัดให้มีการดำเนินการให้แล้วเสร็จโดยเร็วและอยู่ในบรรทัดฐานเดียวกัน เพื่อป้องกันการใช้ดุลยพินิจที่ไม่ถูกต้องเหมาะสมต่อการบริหารงานบุคคล

๕.๗ คณะทำงานด้านมหาวิทยาลัยดำเนินการตามพันธกิจ

คณะกรรมการธิการได้เห็นถึงความสำคัญของการส่งเสริมและสนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษาในประเทศดำเนินการตามพันธกิจของมหาวิทยาลัยในแต่ละด้านตามมาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา โดยมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้การจัดสถาบันอุดมศึกษาเป็นกลุ่มและการกำหนดมาตรการส่งเสริม สนับสนุน ประเมินคุณภาพ กำกับดูแล และจัดสรรงบประมาณ รวมทั้งการกำหนดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาและการให้ความสนับสนุนเป็นพิเศษ ได้แก่ กลุ่มที่มุ่งยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาการวิจัยระดับแนวหน้าของโลก กลุ่มที่มุ่งยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาเทคโนโลยีและส่งเสริมการสร้างนวัตกรรม กลุ่มที่มุ่งยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาชุมชนเชิงพื้นที่ และกลุ่มที่มุ่งยุทธศาสตร์ด้านการผลิตและพัฒนาบุคลากรวิชาชีพ และสาขาจำเพาะ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้การดำเนินการสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ทำให้เกิดตัวชี้วัดและหลักเกณฑ์ แนวทางที่เฉพาะสำหรับสถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่ง ในการดำเนินการตามยุทธศาสตร์และศักยภาพของสถาบันอุดมศึกษา ตอบโจทย์ความต้องการของประเทศ นโยบาย ทิศทางของการพัฒนาอุดมศึกษา และสมรรถนะหลักของมหาวิทยาลัย ก่อให้เกิดการสร้างจุดเน้น (focus) ของการดำเนินการของสถาบันอุดมศึกษา ในเรื่องที่เป็นจุดเด่นของสถาบันอุดมศึกษาที่สามารถต่อยอดไปสู่ความสำเร็จในอนาคตของสถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่ง รวมถึงประสิทธิภาพ (efficiency) ของการใช้ทรัพยากรให้นำไปใช้สร้างคุณค่าที่แท้จริงให้แก่ประเทศและปรับลดการดำเนินการในส่วนที่เกินความจำเป็นหรือไม่มีจุดเด่นด้านคุณภาพ การจัดกลุ่มมหาวิทยาลัยจึงเป็นไกที่สำคัญประการหนึ่งที่ทำให้มหาวิทยาลัยในประเทศมีแนวทางในการดำเนินการตามพันธกิจของมหาวิทยาลัย ตามหลักการและเหตุผลที่ปรากฏใน (ร่าง) กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา ฯลฯ โดยการจัดสถาบันอุดมศึกษาเป็นกลุ่ม ในแต่ละกลุ่มมีการเน้นยุทธศาสตร์ที่จะมุ่งไปแตกต่างกัน อันจะทำให้สถาบันอุดมศึกษาที่ได้รับการจัดเข้ากลุ่มแต่ละกลุ่มมีความโดดเด่นเฉพาะทางตามจุดมุ่งหมายพันธกิจยุทธศาสตร์ ศักยภาพ และผลการดำเนินการที่ผ่านมาของแต่ละสถาบันส่งผลให้การส่งเสริม สนับสนุน ประเมินคุณภาพ กำกับดูแล และจัดสรรงบประมาณให้แก่สถาบันอุดมศึกษาทั้งหลายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และนำมาซึ่งประสิทธิผลในการสร้างความเข้มแข็งทางการศึกษาของประเทศชาติ

คณะกรรมการธิการได้ตั้งคณะทำงานด้านมหาวิทยาลัยดำเนินการตามพันธกิจขึ้นเพื่อพิจารณาศึกษาเรื่องดังกล่าว โดยคณะทำงานได้มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางของมหาวิทยาลัยในการดำเนินการตามพันธกิจ ดังนี้

๑. รูปแบบการจัดกลุ่มของมหาวิทยาลัยควรมีการจัดกลุ่มมหาวิทยาลัยที่ผลิตและพัฒนาบุคลากรวิชาชีพ การสร้างกำลังคนพื้นฐาน ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยที่สอน พัฒนา และผลิตบุคลากรวิชาชีพ (teaching university) โดยจัดเป็น ๔ กลุ่ม เพื่อให้มหาวิทยาลัยดำเนินการตามพันธกิจได้ชัดเจน

๒. เมื่อมีการจัดกลุ่มมหาวิทยาลัยตามพันธกิจของมหาวิทยาลัยแล้ว มหาวิทยาลัยต่าง ๆ จะสามารถปรับตัวตามพันธกิจที่ต้องดำเนินการได้เอง ดังนั้นการจัดกลุ่มจึงเป็นกลไกหลักที่จะทำให้มหาวิทยาลัยสามารถดำเนินการตามพันธกิจของตน

๓. การอุดมศึกษาต้องมุ่งเน้นถึงการสร้างความเป็นคน และสร้างอาชีพทั้งสองประการ ให้แก่เยาวชนทุกระดับ การจัดกลุ่มมหาวิทยาลัยจะทำให้ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ได้อย่างดี ภายใต้เงื่อนไขของทรัพยากรของประเทศที่มีจำกัด

๔. การจัดการหลักสูตรควรมีการบูรณาการข้ามศาสตร์ เพื่อตอบโจทย์ตามความต้องการของตลาดแรงงาน รองรับความเปลี่ยนแปลงในอนาคต และระหว่างมหาวิทยาลัยที่มีการแบ่งกลุ่มกันนั้น ก็ต้องมีความเชื่อมโยงกันระหว่างกลุ่มกัน มีการทำงานร่วมกันระหว่างกลุ่ม (cluster collaboration) ซึ่งกระบวนการด้านงบประมาณจะเป็นเครื่องมือที่ช่วยในการทำงานดังกล่าว

๕. การประเมินมาตรฐานของมหาวิทยาลัยที่ต่างกัน ควรใช้เกณฑ์การประเมินที่ต่างกันด้วย เช่น มหาวิทยาลัยราชภัฏที่มุ่งการพัฒนาท้องถิ่น ย่อมแตกต่างจากมหาวิทยาลัยอื่นที่มุ่งเน้นความเป็นเลิศทางด้านวิชาการ

๖. การศึกษาแนวทางของกลุ่มมหาวิทยาลัยที่มีการวิจัยระดับแนวหน้าของโลก (global & frontier research) ตามแนวทางสากล มหาวิทยาลัยกลุ่มดังกล่าวต้องตอบโจทย์อนาคตข้างหน้า ปรับจำนวนนักศึกษาในระดับปริญญาตรีลง แล้วเพิ่มจำนวนนักศึกษาในระดับปริญญาโท ปริญญาเอก มุ่งเน้นการนำงานวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ และในด้านของจำนวนอาจารย์ผู้สอนต่อจำนวนนักศึกษาที่เพียงพอ โดยได้รับงบประมาณ หรือทุนวิจัยจากทรัพย์สินทางปัญญา

๗. การแบ่งกลุ่มมหาวิทยาลัยไม่ใช่การแบ่งแยก แต่เป็นการแบ่งกลุ่มเพื่อให้เกิดการสนับสนุน และเกิดทิศทางที่จะขับเคลื่อนได้ในทางยุทธศาสตร์ เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ดังนั้นการสื่อสารให้มหาวิทยาลัย เข้าใจว่าการแบ่งกลุ่มทำไปเพื่ออะไร การปรับเปลี่ยนแก้ไขที่จะทำให้สามารถขับเคลื่อนไปได้ซึ่งเรื่องสำคัญคือ สามารถผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพและตอบโจทย์การพัฒนาประเทศได้

๘. ปัญหาใหญ่ของโครงการพลิกโฉมสถาบันอุดมศึกษา (reinventing university) คือ ปัญหาเกี่ยวกับบรรณาภิบาล ที่ขึ้นอยู่กับผู้ปฏิบัติ กล่าวคือ บุคลากร อาจารย์ และมหาวิทยาลัยที่จะต้องมีการชักจูงให้เกิดการปรับเปลี่ยน

๙. กลไกการประเมินของมหาวิทยาลัย คือ มหาวิทยาลัยต้องประเมินตนเองด้านศักยภาพในอดีตและแผนการพัฒนาความเป็นเลิศในอนาคต โดยไม่ได้ปล่อยให้มหาวิทยาลัยดำเนินการลำพัง แต่จะมีคณะทำงานประกอบด้วยบุคลากรของสำนักงานปลัดกระทรวงและสถาบันอุดมศึกษาร่วมกันประมวลข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งและกำหนดแผนการพัฒนาความเป็นเลิศของสถาบันอุดมศึกษาและการผลิตกำลังคนระดับสูงเฉพาะทางตามความต้องการของประเทศ

๑๐. พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ มีวัตถุประสงค์รวมถึงสถาบันอุดมศึกษา ทั้งประเทศดั่งนั้น วิทยาลัยชุมชน มหาวิทยาลัย จะเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาอุดมศึกษาของไทยอย่างไร ในภาพรวมจึงต้องมีกลไกเข้ามารองรับในอนาคต

๑๑. ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๖๙ รัฐพึงจัดให้มีและส่งเสริมการวิจัย และพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และศิลปวิทยาการแขนงต่างๆ ให้เกิดความรู้ การพัฒนาและนวัตกรรม เพื่อความเข้มแข็งของสังคม และเสริมสร้างความสามารถของคนในชาติ และ มาตรา ๓๔ วรรคสอง เสรีภาพทางวิชาการย่อมได้รับความคุ้มครอง แต่การใช้เสรีภาพนั้นต้องไม่ขัดต่อหน้าที่ของปวงชนชาวไทย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน และต้องเคารพและไม่ปิดกั้นความเห็นต่างของบุคคลอื่น รวมถึงมาตรา ๕๔ วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ ที่เป็นเรื่องการพัฒนาคนไทยทั้งหมดและควรให้ความสำคัญกับ non - science ให้มากขึ้น ดังนั้น ตามรัฐธรรมนูญได้ให้ความคุ้มครองการดำเนินการพัฒนาประเทศไว้

เกือบหมด จึงควรพิจารณาศึกษารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยควบคู่กับการดำเนินการโครงการพลิกโฉมสถาบันอุดมศึกษา (reinventing university) ในการดำเนินการพัฒนา และตามข้อ ๔ ของร่างกฎกระทรวงควรเพิ่มเติมถึงดัชนีพันธบัตร นักศึกษา นิสิต และบัณฑิต มหาบัณฑิต ดุษฎีบัณฑิต ให้ครอบคลุมมากกว่าเดิม

๑๒. การดำเนินโครงการพลิกโฉมสถาบันอุดมศึกษา (reinventing university) ควรดำเนินการอย่างรวดเร็ว และดำเนินการตามแผนปฏิบัติการเร่งรัด (quick win) โดยทีมงานที่ขับเคลื่อนดำเนินการกำกับติดตามต้องมีความเข้มแข็ง มั่นคงอย่างมาก และการจัดสรรทรัพยากรตามฐานต้นทุนที่แตกต่างกัน เพื่อไม่ให้เกิดการดำเนินการล่าช้า และควรคำนึงถึงประโยชน์ของคนส่วนใหญ่ คำนึงเข้าถึงโอกาสทางการศึกษาและความเหลื่อมล้ำ การศึกษาไม่ควรมีการแบ่งแยก การแบ่งกลุ่มต้องมีความชัดเจนแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องว่า การดำเนินการดังกล่าวได้รับประโยชน์อย่างไร นอกจากนี้ต้องมีการปรับปรุงแก้ไขกฎระเบียบให้เอื้อต่อการดำเนินการของโครงการ

๑๓. ยุทธศาสตร์ด้านการผลิต และการพัฒนาบุคลากรวิชาชีพ ต้องคำนึงถึงเครื่องมือที่จำเป็นในการดำเนินการจัดการเรียน การสอนและสอดคล้องตามความต้องการกำลังคนและอัตราการผลิตกำลังคน ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีฐานข้อมูลความต้องการกำลังคนและอัตราการผลิตที่ชัดเจนแน่นอน และมีการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยควรมีรายละเอียดเชิงลึกในทักษะอาชีพที่เป็นความต้องการกำลังคนและอัตราการผลิตกำลังคน (data to decision) หรืออาจเป็น enterprise resource planning (ERP) ที่เชื่อมโยงข้อมูลหลายประการเข้ากันจึงจะเป็นต้นทางที่นำไปสู่การผลิตบัณฑิตที่เหมาะสมและควรเป็นระบบต่อเนื่องที่จะทำให้การตัดสินใจหรือการทำแผนมีความชัดเจนมากขึ้น รวมถึงฐานข้อมูลในวงแคบเฉพาะกลุ่มอาชีพ ที่มีการรับรู้ถึงความเปลี่ยนแปลงทางทักษะอาชีพ

๑๔. การแบ่งกลุ่มมหาวิทยาลัยจะทำให้มหาวิทยาลัยสามารถพัฒนาตอบโจทย์ตามพันธกิจของกลุ่มซึ่งทำให้สามารถพัฒนาศักยภาพของตนได้ และมีส่วนร่วมกับทุกส่วนงานในการพัฒนาบุคลากรเพื่อตอบโจทย์ของประเทศ

๑๕. ปัจจุบันมีการดำเนินโครงการยุวชนสร้างชาติ โดยนำโจทย์ปัญหาของประเทศ เช่น PM 2.5 การจัดการน้ำ การจัดการขยะ ซึ่งเป็นการทำงานร่วมกันกับ ๑๓ หน่วยงานในกระทรวง ฯ และหน่วยงานภายนอก เช่น กระทรวงเกษตร โดยนำนักศึกษาเข้าไปทำงานร่วมกับชุมชน

๑๖. การสนับสนุนงบประมาณการดำเนินโครงการพลิกโฉมสถาบันอุดมศึกษา (REINVENTING UNIVERSITY) ต้องคำนึงถึงทรัพยากรของประเทศที่มีจำกัดขึ้นอยู่กับความเหมาะสมและประสิทธิภาพของมหาวิทยาลัยที่มีความพร้อม และการสนับสนุนงบประมาณระยะยาวแก่มหาวิทยาลัยนั้นเป็นอุปสรรคที่ต้องมีแนวทางรองรับต่อไป จึงจะเป็นกลไกเพื่อพัฒนาระบบและนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

๕.๘ คณะทำงานด้าน EDUCATION HUB

ปัจจุบัน โลกกำลังเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงแบบ disruption ด้านต่างๆ และขณะเดียวกัน การเปลี่ยนแปลงก็ได้สร้างโอกาสในการพัฒนาหลายด้าน พร้อมกันนั้นนานาประเทศกำลังมุ่งเน้นการพัฒนาเศรษฐกิจแบบ innovation-based and value-added economy ซึ่งต้องใช้ทรัพยากรมนุษย์จำนวนมากที่มีสมรรถนะ ทักษะและคุณภาพสูงตามมาตรฐานสากล ทั้งในประเทศและจากต่างประเทศ ระบบการศึกษาของโลกก็หันมามุ่งเน้นการสร้างความเป็นนานาชาติด้านการศึกษา(internationalization of education) มากขึ้น นอกจากนี้การพัฒนาและความก้าวหน้าอย่างรวดเร็วของโลกด้านเทคโนโลยี นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ และการสื่อสารดิจิทัล ได้เอื้อและผลักดันให้สามารถจัดการศึกษาและฝึกอบรมโดยที่ผู้เรียนและผู้สอน

ไม่ต้องอยู่ในสถานที่เดียวกันพร้อมกัน ในขณะที่เดียวกันก็เกิดการแข่งขันระหว่างประเทศมากขึ้นเพื่อการดึงดูดผู้เรียนจากนานาชาติ และการเผชิญหน้ากับความท้าทายในการพัฒนาการอุดมศึกษาให้ได้มาตรฐานสากลทันสมัย ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลง และเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถเข้าถึงการอุดมศึกษานานาชาติโดยไม่ต้องเดินทางไปต่างประเทศและเสียเงินให้ต่างประเทศ ในการนี้ การจัดตั้งศูนย์กลางด้านการอุดมศึกษานานาชาติ (international higher education hub) ถือเป็นกลยุทธ์หนึ่งที่สำคัญ ซึ่งไม่เฉพาะประเทศใหญ่เท่านั้น แต่ประเทศเล็กจำนวนมากขึ้นก็ดำเนินการตามกลยุทธ์นี้ โดยในปัจจุบัน มีกรอบแนวทางสากลที่ชัดเจนสำหรับองค์ประกอบหลัก (key features) เป้าหมาย ผลสัมฤทธิ์หลัก ๕ ด้าน ที่เชื่อมโยงกัน (five interactive key results - outcomes) และประโยชน์ที่มีต่อประเทศในด้านต่างๆของศูนย์กลางด้านการอุดมศึกษานานาชาติตามแนวทางสากล ที่เห็นได้จากบทเรียนและแนวปฏิบัติที่ดีจากนานาชาติ

ประเทศไทยอยู่ในสภาวะการณ์เดียวกับหลายประเทศที่กำลังเผชิญหน้ากับความท้าทายด้านการอุดมศึกษาที่ไม่ตอบสนองต่อความต้องการและเป้าหมายของยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศสำหรับเร่งพัฒนาเพิ่มพูนสมรรถนะและทักษะตามมาตรฐานสากลของกำลังคนหลายสิบล้านคน ให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงแบบ disruption ซึ่งการจัดตั้งและพัฒนาศูนย์กลางด้านการอุดมศึกษานานาชาติ (international higher education hub) จะช่วยให้ประเทศสามารถตอบโจทย์ความท้าทาย และใช้โอกาสดังกล่าวเพิ่มศักยภาพของการอุดมศึกษาไทยให้เป็นนานาชาติและมีมาตรฐานระดับสากล อีกทั้ง ลดช่องว่างของการเข้าถึงการอุดมศึกษานานาชาติจากการดำเนินงานของประเทศไทยที่ผ่านมาสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่มุ่งเน้นเฉพาะในมิติการเพิ่มจำนวนนักศึกษาต่างชาติและหลักสูตรนานาชาติ นอกจากนี้ ยังไม่มีกรอบแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจนตามแนวทางสากลในการจัดตั้งและพัฒนาศูนย์กลางด้านการอุดมศึกษานานาชาติ ที่ตอบสนองต่อโจทย์ความท้าทายของการอุดมศึกษาไทยในปัจจุบันด้วย

คณะกรรมการได้เห็นถึงความสำคัญกับเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงมอบหมายให้คณะอนุกรรมการการอุดมศึกษา กำหนดกรอบและวิธีการพิจารณาศึกษาเรื่องแนวทางการจัดตั้งและพัฒนาศูนย์กลางด้านการอุดมศึกษานานาชาติ (international higher education hub) และจัดตั้งคณะทำงานด้าน education hub ขึ้น เพื่อศึกษาแนวนโยบาย กฎหมาย รูปแบบ วิธีการและเป้าหมาย ในการจัดตั้งและพัฒนาศูนย์กลางด้านการอุดมศึกษานานาชาติ (international higher education hub) โดยคณะทำงานได้ดำเนินการพิจารณาศึกษาเกี่ยวกับการขับเคลื่อนการอุดมศึกษาสู่สากล และการจัดตั้งศูนย์กลางด้านการอุดมศึกษานานาชาติ (international higher education hub) สอดคล้องและอยู่บนพื้นฐานของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) และแผนการปฏิรูปประเทศ รวมถึงศึกษาแนวทางการจัดตั้งและพัฒนาศูนย์กลางด้านการอุดมศึกษานานาชาติ (international higher education hub) อย่างเป็นระบบ เป็นรูปธรรมและสอดคล้องกับแนวทางสากลโดยคณะทำงานได้มีข้อเสนอแนะออกเป็น ๓ ระดับ ประกอบด้วย ข้อเสนอแนะต่อรัฐบาล ข้อเสนอแนะต่อกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และข้อเสนอแนะต่อสถาบันอุดมศึกษา ดังนี้

ข้อเสนอแนะต่อรัฐบาล

(๑) กำหนดการพัฒนาและจัดตั้งศูนย์กลางด้านการอุดมศึกษานานาชาติ (international higher education hub) ตามแนวทางสากล เป็นนโยบายหลักของประเทศและวาระแห่งชาติ โดยให้จัดสรรงบประมาณเชิงยุทธศาสตร์เพื่อสนับสนุนเป็นพิเศษ

(๒) มอบหมายให้กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เป็นหน่วยงานกลางระดับชาติที่เป็น game changer มีพันธกิจรับผิดชอบในการอำนวยความสะดวกทั้งระบบแบบเบ็ดเสร็จ (one stop body) มีความคล่องตัว ทันสมัย และสร้างความเชื่อมโยงกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

(๓) ร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภาครัฐและเอกชนทั้งในประเทศและต่างประเทศ ในการสร้างจุดเด่นของศูนย์กลางด้านการอุดมศึกษานานาชาติ (international higher education hub) และแรงจูงใจเพื่อโน้มน้าวดึงดูดกลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้อง

(๔) สร้างระบบและกลไกการบริหารงานบุคคล และงบประมาณที่สนับสนุนในการขับเคลื่อนความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษา และระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับภาคเอกชนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง รวมทั้งสามารถที่จะปรับปรุงแก้ไขปัญหากฎระเบียบที่จะเป็นอุปสรรคในการดำเนินการและการร่วมมือ

(๕) สร้างระบบนิเวศและโครงสร้างพื้นฐานใหม่ (ecosystem and infrastructure) ที่ออกแบบโดยเฉพาะเพื่อให้การจัดตั้งและพัฒนาศูนย์กลางด้านการอุดมศึกษานานาชาติ (international higher education hub) เป็นไปตามแนวทางสากล

(๖) ปรับกระบวนการงบประมาณซึ่งรวมถึงการจัดทำคำขอ การพิจารณาและจัดสรรงบประมาณจากภาครัฐให้เป็นแบบ agenda-based financing ในการสนับสนุนการจัดตั้งและพัฒนาศูนย์กลางด้านการอุดมศึกษานานาชาติ (international higher education hub)

(๗) กำหนดภูมิภาคและประเทศเป้าหมายของศูนย์กลางด้านการอุดมศึกษานานาชาติ (international higher education hub) โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาเซียน (asean) เอเชียใต้ และเอเชียตะวันออก

ข้อเสนอแนะต่อกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

(๑) ร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาจัดทำกรอบการทำงาน (framework) แผนที่นำทาง (roadmap) และออกแบบการบริหารจัดการร่วมกับ international strategic partners โดยกำหนดการดำเนินงานเป็นระยะ (phasing) และบางอย่างสามารถทำคู่ขนานกันไป (parallel) ตามความพร้อมและศักยภาพของแต่ละสถาบันอุดมศึกษา

(๒) กำหนดเป็นนโยบายและมีมาตรการสนับสนุนด้านงบประมาณ ทรัพยากรมนุษย์และอื่น ๆ ให้ภารกิจหลักของศูนย์กลางด้านการอุดมศึกษานานาชาติ (international higher education hub) ต้องจัดการสอนและฝึกอบรมควบคู่ไปกับการวิจัยและการสร้างนวัตกรรม ด้วยการมีส่วนร่วมของสถานประกอบการและหน่วยงานที่ต้องการกำลังคน

(๓) กำหนดเป็นนโยบายและมีมาตรการสนับสนุนด้านงบประมาณ ทรัพยากรมนุษย์และอื่น ๆ ให้ศูนย์กลางด้านการอุดมศึกษานานาชาติ (international higher education hub) มุ่งเน้นการจัดระบบการศึกษาตลอดชีวิต (lifelong learning) รวมถึงระดับปริญญา และการวิจัยและฝึกอบรมหลังปริญญาเอก (postdoctoral research and training program) อีกทั้งจัดการฝึกอบรมระยะสั้นเพื่อความก้าวหน้าในอาชีพ (non-degree/short course certificate/diploma) และการพัฒนาสมรรถนะและทักษะ (upskill, reskill and new skills) ให้แก่กำลังคนในสถานประกอบการ

ข้อเสนอแนะต่อสถาบันอุดมศึกษา

(๑) ดำเนินการตามแนวทางสากลสำหรับองค์ประกอบหลัก เป้าหมาย ผลสัมฤทธิ์ของศูนย์กลางด้านการอุดมศึกษานานาชาติ (international higher education hub) และประโยชน์ที่มีต่อประเทศ อีกทั้งเป็นไปตามยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ และนโยบายรัฐบาล

(๒) กำหนดองค์ประกอบและขอบเขตในการเป็นศูนย์กลางด้านการอุดมศึกษานานาชาติ (international higher education hub) และความเป็นสากลของการอุดมศึกษา (internationalization of higher education) ตามแนวทางสากล

๕.๙ คณะทำงานพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ในส่วนที่เกี่ยวกับการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

คณะกรรมการได้ตั้งคณะทำงานพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ในส่วนที่เกี่ยวกับการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม โดยมอบหมายให้รองศาสตราจารย์ พลเอก ไตรโรจน์ ครุฑเวช กรรมการ ในฐานะผู้แทนกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ดำเนินการพิจารณาศึกษา ให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวของคณะกรรมการ โดยคณะทำงานได้มีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะดังนี้

(๑) ด้านการผลิตบัณฑิต ซึ่งให้ความสำคัญกับคุณภาพและคุณค่าของบัณฑิตที่มีลักษณะของผู้ที่สนใจใฝ่รู้ และเรียนรู้ตลอดเวลา เพื่อพัฒนางานและพัฒนาดน เป็นบัณฑิตที่สามารถวิเคราะห์ มีความคิดสร้างสรรค์ที่นำไปสู่การแก้ปัญหาและการสร้างนวัตกรรม ตลอดจนมีทักษะด้านต่าง ๆ ในยุคปัจจุบัน รวมถึงทักษะด้านภาษา ดิจิทัล การสื่อสาร ตลอดจนทักษะเกี่ยวกับคนและสังคมและการปรับตัวเพื่อให้งานและอยู่ร่วมกับคนอื่นได้

(๑.๑) โครงการบัณฑิตพันธุ์ใหม่ ให้บัณฑิตมีความพร้อมที่จะทำงานหรือสร้างงานได้ กระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ควรจะมีนโยบายที่ชัดเจนที่จะสนับสนุนโครงการ “บัณฑิตพันธุ์ใหม่” เป็นโครงการหลัก เนื่องจากเป็นฐานสำคัญในการสร้างทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพสูง มีความรู้ ทักษะ สมรรถนะตอบโจทย์ความต้องการของตลาดแรงงานและพร้อมที่จะปรับตัวตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในอนาคต ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ได้ เรียนรู้จากการปฏิบัติในสถานประกอบการ จบแล้วทำงานได้จริง คิดเป็น และเป็นการพัฒนาอย่างยั่งยืน มหาวิทยาลัยต้องกำหนดหลักสูตรให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ โดยเฉพาะหลักสูตรมุ่งเป้าไปที่ ๑๐ อุตสาหกรรมเป้าหมาย (10 s-curve) ปัจจุบันมีหลักสูตรที่เข้าเกณฑ์โครงการบัณฑิตพันธุ์ใหม่เพียง ๑๐๐ หลักสูตร จาก ๔ พันกว่าหลักสูตรและมี ๒๐ มหาวิทยาลัยจาก ๑๕๗ แห่ง เข้าร่วมในโครงการนี้

(๑.๒) การเสริมสร้างศักยภาพของกำลังคนในวัยทำงานและผู้สูงวัยให้พร้อมเข้าสู่ศตวรรษที่ ๒๑ ซึ่งเป็นการเรียนรู้ตลอดชีวิต (lifelong learning) และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์ความต้องการของผู้ประกอบการ ซึ่งมีเป้าหมายไม่เฉพาะการผลิตบัณฑิตจากมหาวิทยาลัยเท่านั้น แต่มุ่งหมายเพื่อพัฒนาคนทุกช่วงวัย เน้นการเพิ่มพูนทักษะ (reskill) และการปรับปรุงทักษะ (upskill) ซึ่งมีความจำเป็นต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี โดยใช้แนวทางของโครงการบัณฑิตพันธุ์ใหม่แต่เน้น

หลักสูตรประกาศนียบัตร (non-degree) ๖ เดือน – ๑ ปี แล้วคืนตลาดแรงงานให้เร็วที่สุด เพื่อให้คนวัยทำงานและผู้สูงวัยสามารถพัฒนาศักยภาพ ทั้งความรู้ทักษะ สมรรถนะให้สามารถทำงานได้จริงอย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

(๑.๓) ส่งเสริมให้มหาวิทยาลัยที่มีความเชี่ยวชาญหรือจุดแข็งต่างกันมาทำหลักสูตรร่วมกัน โดยสามารถเรียนข้ามมหาวิทยาลัยได้ ในกลุ่มพื้นที่จังหวัดที่มีมหาวิทยาลัยตั้งอยู่ให้เกิดการทำงานร่วมกันเป็น cluster จะก่อให้เกิดความตระหนักและมีเป้าหมายร่วมกัน โดยบูรณาการกับจังหวัดหรือกลุ่มจังหวัด ภาคเอกชน ภาคอุตสาหกรรม และภาคประชาสังคม เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมเชิงพื้นที่ (area-based approach)

(๑.๔) ส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการศึกษาและวิจัยในภูมิภาค (international higher education hub) เพราะประเทศไทยมีจุดแข็งในด้านต่าง ๆ ที่จะสามารถพัฒนาให้เป็นศูนย์กลางการศึกษาและวิจัยในภูมิภาคได้ เช่น มีจำนวนสถาบันอุดมศึกษาไทยจำนวนมากและหลากหลาย มีหลักสูตรนานาชาติที่จะรองรับนักศึกษาต่างชาติได้ มีสาขาวิชาบางสาขาที่มีความเข้มแข็งและมีความเชี่ยวชาญเฉพาะที่เป็นที่ยอมรับ ค่าธรรมเนียมและค่าครองชีพในประเทศไทยค่อนข้างต่ำเมื่อเทียบกับประเทศในตะวันตก สถานที่ตั้งเหมาะสมเพราะเป็นจุดเชื่อมโยงกับประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาค ทำให้การเดินทางระหว่างกันสะดวกและรวดเร็ว ทั้งนี้ การให้ความสำคัญในการส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการศึกษาและวิจัยจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศ ส่งผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและรายได้ รวมถึงมีการสร้างนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่มาจากสถาบันอุดมศึกษาภายในประเทศของตนเอง

ในปัจจุบัน มีนักศึกษาต่างชาติเข้ามาเรียนในประเทศไทย ประมาณ ๒๒,๐๐๐ คน ศึกษาในมหาวิทยาลัยเอกชนที่มีจำนวนมากสุด ๓ อันดับ ได้แก่ ๑) มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ๒) มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ และ ๓) มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ซึ่งทำให้มีการเพิ่มรายได้เข้าประเทศได้จำนวนหนึ่ง จึงควรมีการศึกษาปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานเพื่อพัฒนาให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการศึกษาของภูมิภาคอาเซียนและเอเชียได้อย่างแท้จริง

(๑.๕) การพัฒนาโครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (eastern economic corridor: EEC) มีความจำเป็นที่ต้องมีการกำลังคน การวิจัยและนวัตกรรม ที่มีคุณภาพอย่างพอเพียง จึงควรให้มีการรวมพลังของสถาบันอุดม และสถาบันการวิจัยไม่ใช่เฉพาะมหาวิทยาลัยที่อยู่ในเขต EEC เท่านั้น เพื่อสนับสนุนโครงการนี้และโครงการในลักษณะเดียวกันในพื้นที่อื่น

(๒) ด้านวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม: วิทยาศาสตร์เป็นพื้นฐานที่สำคัญยิ่งในการพัฒนา ช่วยปลูกฝัง ให้เกิดการคิดแบบมีเหตุและผล เมื่อเชื่อมโยงกับเทคโนโลยี วิศวกรรม การผลิต ตลอดจนการพาณิชย์จะช่วยให้การพัฒนาเป็นไปด้วยความเข้มแข็งและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันได้อย่างมีประสิทธิภาพ การวิจัยและนวัตกรรมเป็นกระบวนการที่สำคัญในการนำประเด็นปัญหาหรือการพัฒนา มาศึกษาเพื่อก่อให้เกิดความรู้และปัญญาในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นสืบไป นวัตกรรมที่เกิดขึ้น มีหลายมิติทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาที่เกิดความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

(๒.๑) กระทรวงอุดมศึกษาฯ ควรให้ความสนใจกับสถาบันอุดมศึกษาและหน่วยงานต่าง ๆ ในระบบการวิจัยตลอดจนหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องถึงโครงสร้างและภารกิจของการอุดมศึกษา ตลอดจน ระบบวิจัยและนวัตกรรมที่มีการปรับเปลี่ยนตามพระราชบัญญัติหลายฉบับที่ประกาศใช้ในปี ๒๕๖๒

(๒.๒) งบประมาณสำหรับการวิจัยและนวัตกรรมที่ภาครัฐลงทุนควรมีให้มากพอ และเพิ่มมากขึ้นเพื่อการพัฒนากำลังคน การวิจัยและนวัตกรรม ตลอดจนโครงสร้างพื้นฐานการวิจัย อันจะทำให้ประเทศไทยมีความสามารถในการแข่งขันในระดับภูมิภาคและระดับนานาชาติ และเป็นพลัง ในการพัฒนาประเทศตามแนวปฏิรูปและยุทธศาสตร์ชาติ

(๒.๓) การจัดสรรงบประมาณเพื่อส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม ตลอดจน งบประมาณด้านบูรณาการ ควรเน้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ควบคู่ไปกับการพัฒนาและการใช้ประโยชน์ ผลงานวิจัยและนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาและเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน ควรมีเป้าหมายที่ชัดเจน มีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล นวัตกรรมเทคโนโลยีมาช่วยทุกขั้นตอน รวมทั้ง การติดตามและประเมินผลตลอดจนการนำผลจากการวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ และควรมี การประชาสัมพันธ์งานด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและนวัตกรรมที่ได้ถูกนำไปใช้ประโยชน์ ให้แพร่หลายยิ่งขึ้น

(๒.๔) การดำเนินการในปีงบประมาณ ๒๕๖๓ ถือเป็นระยะการปรับตัว ของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม งบประมาณด้านการวิจัยและนวัตกรรม ของมหาวิทยาลัยที่มีแผนงานวิจัยและนวัตกรรมแล้วไม่ควรที่จะถูกตัดลง ทั้งนี้ เพื่อให้มหาวิทยาลัยสามารถ ดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง

๕.๑๐ คณะทำงานพิจารณาแนวทางการลดผลกระทบจากการว่างงานของนักศึกษา ในสถาบันอุดมศึกษา ในช่วงการระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19)

จากสภาพปัญหาการระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) นอกจากส่งผลกระทบต่อสุขภาพโดยตรง ยังส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยอย่างรุนแรงในหลายมิติ ทั้งในการท่องเที่ยว และบริหาร การชะลอการลงทุน การปรับลดคนงาน การปรับลดค่าจ้าง ด้านการปิด สถานประกอบการ การจ้างงานที่ลดลง จากสถานการณ์ดังกล่าวส่งผลกระทบต่อนักศึกษาที่กำลัง ก้าวเข้าสู่ตลาดแรงงาน เนื่องจากเมื่ออัตราการว่างงานมากขึ้น โอกาสในการหางานทำของนักศึกษาจบใหม่ ยากขึ้นไปตามลำดับ และจะส่งผลกระทบต่อเรื่องไปยังบริบทต่าง ๆ รอบตัวนักศึกษาเหล่านั้น จึงมีความจำเป็น อย่างยิ่งในการมีข้อเสนอเชิงระบบเพื่อลดผลกระทบจากการว่างงานของนักศึกษา ในสถาบันอุดมศึกษา ในช่วงการระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19)

ด้วยเหตุผลและความจำเป็นดังกล่าว คณะกรรมการจึงได้ตั้งคณะทำงานพิจารณา แนวทางการลดผลกระทบที่อาจเกิดจากการว่างงานของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ในช่วงการระบาดของ เชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) โดยให้มีหน้าที่ในการพิจารณาศึกษาและรวบรวมข้อมูลจำนวน นักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ที่อาจว่างงานจากผลกระทบของการระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) และศึกษาแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง มหาวิทยาลัยในแต่ละพื้นที่ดำเนินการบูรณาการความช่วยเหลือ ส่งเสริมและสนับสนุนนักศึกษาที่อาจได้รับ ผลกระทบจากสถานการณ์ดังกล่าว ร่วมกับจังหวัดและชุมชนท้องถิ่น ในการเพิ่มทักษะและการเรียนรู้ ในการประกอบอาชีพ การดำรงชีพ และการสำรวจเพื่อให้ความช่วยเหลือชุมชนท้องถิ่น ตลอดจนเสนอมาตรการ เพื่อลดผลกระทบจากการว่างงานของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา โดยคณะทำงานได้มีข้อเสนอแนะ แบ่งออกเป็น ๕ นโยบาย ๑๓ มาตรการ ดังนี้

(๑) นโยบายรายจ่ายภาครัฐ

- (๑.๑) มาตรการสร้างงานใหม่ ด้วยแนวคิดใหม่ โดยคนรุ่นใหม่ (job creation)
- (๑.๒) มาตรการจ้างนักศึกษาสำรวจผลกระทบที่เกิด และความต้องการให้รัฐช่วยเหลือ
- (๑.๓) มาตรการ matching แรงงานในจังหวัดภูมิลำเนาหรือใกล้เคียง
- (๑.๔) มาตรการบรรเทาภาระค่าไฟฟ้า ค่าน้ำประปา และค่าอินเทอร์เน็ต
- (๑.๕) มาตรการเติมกำลังซื้อผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐสำหรับนักศึกษาที่มีบัตร

สวัสดิการแห่งรัฐ

(๒) นโยบายสินเชื่อ

มาตรการสินเชื่อสำหรับผู้ประกอบการรายใหม่ที่เพิ่งจบการศึกษาหรือเรียนไปด้วย

ทำงานไปด้วย

(๓) นโยบายที่ให้สถาบันการศึกษาช่วยเหลือ

- (๓.๑) มาตรการให้ทุนการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นในปีการศึกษาหน้า
- (๓.๒) มาตรการให้ทุนในสาขาที่ต้องการและจำเป็นเร่งด่วน และให้โอกาสทำงานต่อ

ในภาครัฐ

(๓.๓) มาตรการเพิ่มทักษะและฟื้นฟูทักษะ (upskill & reskill) สำหรับนักศึกษา

ที่เรียนไปด้วยทำงานไปด้วย

(๔) นโยบายเงินกู้กองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.)

มาตรการพักหนี้เงินกู้ กยศ. สำหรับนักศึกษาที่กู้กองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.)

(๕) นโยบายที่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

- (๕.๑) มาตรการพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการทำงานผ่านช่องทางออนไลน์
- (๕.๒) มาตรการเปิดพื้นที่ให้มีตลาดนัดออนไลน์ (marketplace) ให้สามารถค้าขาย

และสร้างรายได้ให้แก่นักศึกษา

(๕.๓) มาตรการสร้าง platform การทำธุรกิจในยุค digital (free digital seminar)

ซึ่งทั้ง ๕ นโยบาย และมาตรการ ๑๓ ข้อ เป็นเพียงมาตรการการลดผลกระทบที่อาจเกิด

จากการว่างงานของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาในช่วงการระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) เพื่อให้การทำงานของนักศึกษา มีประสิทธิภาพมากขึ้นและสามารถนำไปใช้ได้ในอนาคต

๖. แผนการดำเนินงาน ไตรมาสที่ ๔ (กรกฎาคม - กันยายน ๒๕๖๓)

คณะกรรมการได้พิจารณาแผนการดำเนินงานในไตรมาสที่ ๔ ของปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ โดยจะดำเนินงานตามกรอบภารกิจของคณะกรรมการ ดังนี้

๖.๑ กำหนดสัมมนารับฟังความคิดเห็นเรื่อง “นโยบายการส่งเสริม สนับสนุน การพัฒนา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัยและนวัตกรรม” ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (สกสว.) สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สอวช.) และสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

๖.๒ การติดตามพัฒนางานวิจัย การบูรณาการด้านงบประมาณการวิจัยของภาคอุตสาหกรรม/ภาค SMES และส่วนท้องถิ่นให้มีความสอดคล้องกัน พร้อมทั้ง ศึกษาศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับยุทธศาสตร์ และแผนการดำเนินงานของกระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เพื่อพิจารณาศึกษา

ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่และอำนาจในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการบูรณาการระหว่างกระทรวงกับภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดทำรายงานข้อเสนอเชิงนโยบายในด้านที่เกี่ยวข้องกับนโยบายแนวทางการพัฒนาและปัญหาอุปสรรคในการพัฒนางานวิจัยและนวัตกรรม

๖.๓ ศึกษากฎหมายที่มีความเกี่ยวข้องเกี่ยวกับกองทุนอุดมศึกษา กองทุนวิจัย กองทุนพัฒนาบุคลากร กองทุนส่งเสริมอุตสาหกรรม สร้างความรู้ ความเข้าใจโดยรวมเกี่ยวกับเจตนารมณ์ของกฎหมายต่าง ๆ ที่มีการปรับแก้ไขแล้ว เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาทุกภาคส่วนมีความเข้าใจไปในทิศทางเดียวกัน โดยมุ่งเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติเป็นแนวทางการพัฒนาด้านการอุดมศึกษาในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านการสร้างบัณฑิต ด้านการสร้างธรรมาภิบาล ด้านมหาวิทยาลัยดำเนินการตามพันธกิจ และด้าน education hub เพื่อเสนอรายงานการพิจารณาศึกษาแนวทางการพัฒนาด้านการอุดมศึกษาต่อที่ประชุมวุฒิสภา

๖.๔ วิเคราะห์ข้อมูลการปฏิรูปประเทศในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และติดตามผลการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศของคณะรัฐมนตรี เพื่อให้เกิดความพร้อมต่อคณะกรรมการในการอภิปรายการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศด้านการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และติดตามรายงานความคืบหน้าการดำเนินการปฏิรูปประเทศที่คณะรัฐมนตรีรายงานต่อรัฐสภาทุก ๓ เดือน

๖.๕ กำหนดพิจารณาศึกษาแนวทางการพัฒนาด้านการอุดมศึกษาของประเทศ ในประเด็นต่าง ๆ ได้แก่ ๑) ความเป็นอิสระทางวิชาการของมหาวิทยาลัย ๒) การสร้างความร่วมมือระหว่างกระทรวงฯ ภาคเอกชน และมหาวิทยาลัยในการถ่ายทอดเทคโนโลยี ๓) แนวทางการจัดให้มีกฎหมาย sand box ในมหาวิทยาลัย และ ๔) ระบบฐานข้อมูลความต้องการและอัตราการผลิตกำลังคน (data to decision)

๖.๖ ร่วมผลักดันและสนับสนุน พร้อมติดตามความคืบหน้าการดำเนินการสนับสนุนงานวิจัยกับการพัฒนาสินค้าการเกษตร ผลิตภัณฑ์ชุมชน ร่วมกับมหาวิทยาลัยราชภัฏ/มหาวิทยาลัยในพื้นที่ในการสนับสนุนงานพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตร พร้อมทั้งเสนอแนะประเด็นแผนการพัฒนาจังหวัดร่วมกับมหาวิทยาลัยราชภัฏในส่วนภูมิภาค โดยเปิดโอกาสให้มหาวิทยาลัยราชภัฏได้มีส่วนร่วมนำเสนอด้านงานวิจัยและการวางแผนต้องสอดคล้องกับนโยบายการขับเคลื่อนของกระทรวงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๖.๗ การเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาแรงงาน โดยการพัฒนาทักษะ upskill & reskill และการบริหารจัดการด้านงบประมาณลดปัญหาความซ้ำซ้อนของการพัฒนาแรงงาน รวมถึงการสร้างเครื่องมือในการพัฒนาแรงงานร่วมกับมหาวิทยาลัยให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

๖.๘ การเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาผลกระทบจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) และแนวทางการรองรับวิถีชีวิตรูปแบบใหม่ (new normal) ในส่วนของการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

๖.๙ นำเสนอข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินการโครงการพัฒนาดิจิทัลแพลตฟอร์มเพื่อการเรียนรู้แห่งชาติ (national digital learning platform: NDLP) ตามแผนการปฏิรูปประเทศ ด้านการศึกษาไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๖.๑๐ นำต้นแบบโครงการการกำกับแผนงานและโครงการวิจัยขยายผลความรู้ในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งเป็นการบูรณาการโดยความรู้จากการวิจัยและนวัตกรรมของมหาวิทยาลัยและสถาบันการศึกษาในพื้นที่ไปพัฒนา โดยความร่วมมือของภาคประชาชน ภาคเอกชน ภาคอุตสาหกรรม ภาคการผลิตและภาคการบริการ อันเป็นประโยชน์ในการนำงานวิจัยและนวัตกรรมมาช่วยพัฒนาเศรษฐกิจ

ชุมชน เพิ่มรายได้และคุณภาพชีวิตของประชาชน สำหรับประยุกต์ใช้ในพื้นที่อื่น ๆ โดยเฉพาะในพื้นที่ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือต่อไป

๗. ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการวิชาการ

จากการพิจารณาศึกษาตามกรอบหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการระหว่างเดือนตุลาคม ๒๕๖๒ ถึงเดือนมิถุนายน ๒๕๖๓ ซึ่งเป็นช่วง ๙ เดือนแรกของประจวบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ คณะกรรมการวิชาการ ได้เห็นถึงปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานด้านการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ของหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้อง คณะกรรมการจึงได้มีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเสนอต่อที่ประชุม วุฒิสภาพิจารณาและอภิปราย จากนั้นจึงสรุปประเด็นเพื่อเสนอไปยังคณะรัฐมนตรีเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาแก้ไขปัญหาของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป โดยคณะกรรมการได้มีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ซึ่งแบ่งออกเป็นด้านต่าง ๆ ดังนี้

๗.๑ ด้านการดำเนินนโยบายของกระทรวง

จากปัญหาความไม่ชัดเจนของนโยบายด้านการอุดมศึกษาของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม รวมถึงความไม่ชัดเจนด้านโครงสร้าง หน่วยงานภายใน และบุคลากร ส่งผลต่อความเชื่อมั่นในกำหนดทิศทางการทำงานของมหาวิทยาลัย โดยคณะกรรมการพบว่า ผู้ประกอบการ ไม่มีความเชื่อมั่นต่อคุณภาพของนักศึกษา ส่งผลให้บัณฑิตที่จบออกมาไม่มีงานทำ และไม่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน ดังนั้น กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ควรประชาสัมพันธ์ สื่อสาร และทำความเข้าใจกับมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับการกำหนดนโยบาย ด้านการอุดมศึกษาที่ชัดเจน โดยส่งเสริมให้มหาวิทยาลัยดำเนินการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งจะช่วยให้มหาวิทยาลัยได้รับงบประมาณสนับสนุน ตามนโยบายของรัฐบาล ส่งผลให้สถานประกอบการเกิดความเชื่อมั่นในคุณภาพการจัดการศึกษา และบัณฑิตที่จบก็จะมีงานทำอีกด้วย

๗.๒ ด้านกฎหมาย

๗.๒.๑ กฎหมายที่เป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการดำเนินการ

ควรดำเนินการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย กฎ และระเบียบต่าง ๆ ที่เป็นปัญหาและอุปสรรค ต่อการบริหารงานและการดำเนินการตามพันธกิจของมหาวิทยาลัย เช่น การสร้างความรับรู้และความเข้าใจ ให้กับสถาบันอุดมศึกษาตามโครงสร้างของระบบกฎหมายด้านการอุดมศึกษา ได้แก่ ๑) พระราชบัญญัติ การอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ ๒) พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ ๓) พระราชบัญญัติสถานนโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ และ ๔) พระราชบัญญัติการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ การวิจัย และนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ หรือสภาพปัญหาด้านสวัสดิการและความมั่นคงในอาชีพของพนักงานมหาวิทยาลัยในสถาบันอุดมศึกษา ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ตลอดจนกฎระเบียบ เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและอาจารย์ที่หลายกรณีมีความแตกต่างกันทั้งบริบทเชิงพื้นที่และความจำเพาะ ของแต่ละหลักสูตรที่ต้องอาศัยความชำนาญและประสบการณ์เฉพาะด้านของอาจารย์ผู้สอนที่มีคุณวุฒิ ไม่ตรงตามกฎระเบียบที่กำหนด เป็นต้น

นอกจากนั้น ยังรวมถึงการแก้ไขกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อการบริหารงาน และการทำงานตามพันธกิจของมหาวิทยาลัย เช่น ระเบียบการจัดซื้อจัดจ้าง กฎระเบียบที่ไม่เอื้อต่อการพัฒนา หลักสูตรและอาจารย์ เช่น การประเมินค่างานของอาจารย์ที่ไม่นับชั่วโมงการทำงานในสถานประกอบการ ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการส่งเสริมหลักสูตรการเรียนการสอนที่เน้นการฝึกปฏิบัติงานในสถานศึกษา เช่น โครงการบัณฑิตพันธุ์ใหม่ หรือการจัดทำหลักสูตรออนไลน์ที่จะต้องมีอาจารย์ประจำวิชาเพิ่มขึ้น กฎระเบียบที่ไม่เอื้อให้มหาวิทยาลัยนอกพื้นที่โครงการระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) เข้าไปมีส่วนร่วมในการผลิตบัณฑิตรองรับ EEC ซึ่งอาจจะส่งผลให้ EEC ไม่สามารถหาแรงงานได้ทันตามความต้องการ และส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศไทย และกฎระเบียบที่ไม่เอื้อต่อการส่งเสริมให้ประเทศไทย เป็นศูนย์กลางด้านการศึกษาและวิจัยในระดับอุดมศึกษา (international higher education hub) เช่น การขอวีซ่า การอนุญาตให้นักศึกษาต่างชาติทำงานในประเทศไทยในขณะที่ศึกษาต่อ เป็นต้น

จากปัญหาที่พบดังกล่าว กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ควรมีการรับฟังความคิดเห็นของมหาวิทยาลัย เพื่อใช้ประกอบแนวทางการยกเว้นกฎระเบียบต่าง ๆ ให้เอื้อต่อการบริหารจัดการและส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย และการส่งเสริมให้มหาวิทยาลัย มีอิสระในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา รวมถึงแก้ไขกฎหมายที่ไม่เอื้อต่อการส่งเสริมให้ ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางด้านการศึกษาและการวิจัยในระดับอุดมศึกษา (international higher education hub) นอกจากนี้ ควรประชาสัมพันธ์เพื่อทำความเข้าใจในกฎหมายหรือกฎระเบียบที่ได้ปรับแก้ไขแล้ว ให้มหาวิทยาลัยมีความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกัน

๗.๒.๒ การดำเนินงานตามพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒

พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ เป็นกฎหมายหลักสำหรับการจัดการอุดมศึกษาของประเทศ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้การจัดการการศึกษาเป็นไปในแนวทางเดียวกัน โดยตอบสนองต่อยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท แผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาชาติ แผนอุดมศึกษา และต้องเชื่อมโยงกับการศึกษาในระดับที่ต่ำกว่าระดับอุดมศึกษา เพื่อเตรียมความพร้อมไปสู่ระดับอุดมศึกษา รวมทั้งมีการอบรมเพื่อเสริมสร้างทักษะในการประกอบอาชีพของบุคคล และการศึกษาตลอดชีวิต ซึ่งมหาวิทยาลัยทุกแห่งต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยมุ่งเน้นเกี่ยวกับการเรียน การสอน การวิจัย การบริการทางวิชาการ เพื่อนำไปช่วยเหลือสังคมหรือท้องถิ่น ให้อยู่ดีมีสุข มีรายได้ โดยการนำความรู้เข้ามาส่งเสริมและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และการผลิตงานวิจัยในมหาวิทยาลัยแล้ว นำไปสู่การทำธุรกิจ หรือเชิงพาณิชย์ร่วมกับภาคเอกชน

๗.๓ ด้านการจัดสรรงบประมาณและการสนับสนุนการลงทุน

๗.๓.๑ การจัดสรรงบประมาณด้านการวิจัยของภาครัฐ

รัฐควรจัดสรรงบประมาณสำหรับการวิจัยและนวัตกรรมให้มากพอและเพิ่มมากขึ้น เพื่อการพัฒนากำลังคน การวิจัยและนวัตกรรม ตลอดจนโครงสร้างพื้นฐานการวิจัย อันจะทำให้ประเทศไทย มีความสามารถในการแข่งขันในระดับภูมิภาคและระดับนานาชาติ และเป็นพลังในการพัฒนาประเทศ ตามแนวปฏิรูปและยุทธศาสตร์ชาติ โดยการจัดสรรงบประมาณเพื่อส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม ตลอดจนงบประมาณด้านบูรณาการ ควรมีเป้าหมายที่ชัดเจน โดยเน้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ควบคู่ไปกับการพัฒนาและการใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัยและนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาและเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน ของประเทศ รวมทั้งควรมีการติดตามและประเมินผล ตลอดจนการนำผลจากการวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์

๗.๓.๒ การเพิ่มสัดส่วนการลงทุนด้านการวิจัยและนวัตกรรมของภาคเอกชน

ที่ผ่านมา ประเทศไทยมีข้อจำกัดในเรื่องของงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการวิจัยและนวัตกรรม ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนประเทศและสร้างความสามารถในการแข่งขัน รวมถึงช่วยให้คุณภาพชีวิตของประชาชนดีขึ้น จะเห็นได้ว่า ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ นั้น มหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ถูกปรับลดงบประมาณ โดยเฉพาะงบด้านการวิจัย ทำให้ไม่สามารถพัฒนางานวิจัยระดับสูงได้ ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรหาแนวทางสนับสนุนจากภาคเอกชนให้มากขึ้น โดยเฉพาะมาตรการในการสร้างแรงจูงใจเพื่อเพิ่มสัดส่วนการลงทุนด้านการวิจัยและนวัตกรรมของผู้ประกอบการภาคเอกชน ดังนี้

(๑) กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ควรสร้างความร่วมมือกับสถานประกอบการภาคอุตสาหกรรม ในการทำการวิจัยและพัฒนา นวัตกรรมร่วมกัน เพื่อแก้ปัญหา ด้านงบประมาณการวิจัยที่ถูกปรับลดลง และจะได้ผลงานวิจัยที่มีคุณค่าและสามารถพัฒนาต่อยอดในภาคธุรกิจได้อย่างแท้จริง

(๒) กระทรวงการคลัง ควรพิจารณาดำเนินการเกี่ยวกับมาตรการภาษี โดยขยายเวลา มาตรการภาษีร้อยละ ๓๐๐ เพื่อการวิจัยพัฒนาและนวัตกรรม และสิทธิประโยชน์ ๒ เท่าของมาตรการภาษีเงินบริจาคเข้ากองทุนวิจัย พัฒนา และนวัตกรรม (ระยะที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๖๓ ถึง ๒๕๖๙)

ทั้งนี้ นอกจากการเพิ่มงบประมาณเพื่อการวิจัยจะมีความสำคัญในการสนับสนุนให้เกิดการวิจัยและสร้างนวัตกรรมแล้ว การเข้าถึงแหล่งเงินทุน ตลอดจนการบริหารจัดการตลอดห่วงโซ่การวิจัย ก็มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนกว่ากัน เนื่องจากงบประมาณเพื่อการวิจัยเป็นเพียงตัวชี้วัดและเป็นเพียง input ของระบบวิจัย แต่ผลผลิต (output) ผลลัพธ์ (outcome) และผลกระทบ (impact) คือส่วนสำคัญที่แท้จริง

๗.๓.๓ การบูรณาการฐานข้อมูลงบประมาณ/กองทุนด้านการวิจัยและนวัตกรรม

มหาวิทยาลัยเอกชนส่วนใหญ่ยังไม่ทราบว่า สามารถยื่นขอสนับสนุนงบประมาณวิจัยจากกองทุนวิจัย กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ได้แล้ว ดังนั้น กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ควรมีหน่วยงานกลางในการประสานความร่วมมือและจัดทำฐานข้อมูลกลางในการพิจารณาจัดสรรงบประมาณการวิจัยของกองทุนเพื่อการวิจัยที่มีอยู่ในกระทรวงต่าง ๆ ให้กับมหาวิทยาลัย เพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนในการของบประมาณ พร้อมทั้งควรเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดโครงสร้าง บทบาทหน้าที่ หลักเกณฑ์ในการสนับสนุนทุนวิจัยและนวัตกรรม และแหล่งทุนวิจัยต่าง ๆ รวมถึงการติดตามประเมินผลของหน่วยงาน เพื่อให้ผู้สนใจ ตลอดจนสาธารณชนได้ทราบ เพื่อสามารถเข้าถึงงบประมาณ/กองทุนด้านการวิจัยและนวัตกรรมได้อย่างสะดวก

๗.๔ ด้านการบูรณาการด้านการจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มศักยภาพกำลังแรงงาน

เนื่องจากยังคงพบปัญหาแรงงานในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) มีจำนวนที่ไม่เพียงพอและไม่มีความสามารถและศักยภาพรองรับอุตสาหกรรมในรูปแบบใหม่ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องบูรณาการด้านการจัดการศึกษาในระบบอุดมศึกษา โดยตั้งเป้าหมายในการยกระดับมาตรฐานและเพิ่มศักยภาพกำลังแรงงานทั้งระบบ ดังนี้

๗.๔.๑ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ควรพัฒนาหลักสูตรระยะสั้น และการฝึกอบรมทักษะเฉพาะทาง เพื่อเสริมสร้างทักษะและความสามารถให้กับแรงงานและผู้ประกอบการรุ่นใหม่เพื่อยกระดับการศึกษาโดยการพัฒนาหลักสูตร MOOCs (massive open online coursewares) ผ่านช่องทางออนไลน์ รวมถึงการพัฒนาระบบเทียบโอนหน่วยกิต พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้มหาวิทยาลัยนอกพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษที่มีความสามารถและประสิทธิภาพได้เข้าร่วมในการผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ ความสามารถในโครงการ EEC

๗.๔.๒ กระทรวงแรงงาน ควรกำหนดมาตรฐานทางวิชาชีพและคุณภาพของบุคลากร เพื่อให้บุคลากรมีสมรรถนะตรงตามมาตรฐานวิชาชีพตามความต้องการของผู้ประกอบการและรองรับเทคโนโลยีขั้นสูงในเขตพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ

๗.๕ ด้านธรรมาภิบาลในสถาบันอุดมศึกษา

จากสถานการณ์ปัญหาธรรมาภิบาลที่เกิดขึ้นในวงการอุดมศึกษาไทยในปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นปัญหาในประเด็นสำคัญดังต่อไปนี้ อันได้แก่ การร้องเรียนเกี่ยวกับความไม่โปร่งใสในการจัดการ การได้มาซึ่งผู้บริหารระดับสูงของสถาบันอุดมศึกษา ได้แก่ การสรรหาอธิการบดี และการได้มาขององค์ประกอบของสภามหาวิทยาลัย หรือปัญหาเกิดจากโครงสร้างของฝ่ายบริหารและสภามหาวิทยาลัยตามกฎหมาย รวมทั้งขาดผู้รับผิดชอบหลักในการกำกับธรรมาภิบาลของสถาบันอุดมศึกษา สิ่งเหล่านี้คือเครื่องสะท้อนถึงการกำกับดูแลที่ไม่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของสภามหาวิทยาลัย และการบริหารมหาวิทยาลัยย่อมส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยและวงการอุดมศึกษาไทย

ธรรมาภิบาลเป็นแนวความคิดหลักการพื้นฐาน และวิธีการปฏิบัติงาน เป็นแนวทางในการจัดการและการควบคุม ดูแลการดำเนินการต่าง ๆ ภายใต้ความคาดหวังจะทำให้มหาวิทยาลัยสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ความเป็นธรรม ความสุจริตโปร่งใส คำนึงถึงบทบาทและการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น ธรรมาภิบาลจึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่นำไปสู่การพัฒนามหาวิทยาลัย ซึ่งการพัฒนาอย่างยั่งยืนจะทำได้ หากปราศจากหลักธรรมาภิบาลของการบริหารจัดการที่ดี (good governance) โดยเฉพาะในองค์การทางการศึกษา หากนำธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารมหาวิทยาลัยด้วยแล้ว จะเป็นต้นแบบการบริหารที่สามารถทำให้ทุกฝ่ายสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข และการมีธรรมาภิบาลจะช่วยสร้างแรงจูงใจในการทำงานและรักษาบุคลากรดี ๆ ให้อยู่กับมหาวิทยาลัย ทำให้เกิดการเรียนรู้ และนวัตกรรมใหม่ ๆ ช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และสร้างจุดยืนขององค์การ ตลอดจนเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน และเป็นที่ยอมรับในสังคม

คณะกรรมการการึงเห็นว่าการให้ความสำคัญกับการมีธรรมาภิบาลในภาคส่วนต่าง ๆ เป็นกลไกสำคัญที่จะนำมาซึ่งการลดการขัดแย้งและส่งผลให้การพัฒนาประเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งเป็นองค์กรหลักในการสร้างบุคลากรเพื่อรองรับการพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ ดังนั้น การบังคับใช้พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ หมวด ๒ ว่าด้วยหลักการของการจัดการอุดมศึกษา ส่วนที่ ๖ ว่าด้วยธรรมาภิบาล จะเป็นกลไกสำคัญสำหรับหน่วยงานกำกับดูแลและสถาบันอุดมศึกษาที่จะนำมาใช้ในการบริหารจัดการแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยคณะกรรมการการึงมีข้อเสนอเชิงนโยบายในการส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งต้องจัดให้มีประมวลจริยธรรมของนายกสภาสถาบันอุดมศึกษา กรรมการสภาสถาบันอุดมศึกษา ผู้บริหารและบุคลากรของสถาบันอุดมศึกษา และผู้เรียน โดยมีกลไกการส่งเสริม ตรวจสอบ และบังคับใช้ที่มีประสิทธิภาพ

ตามมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยคณะกรรมการการอุดมศึกษา ควรเร่งรัดให้มีการดำเนินการให้แล้วเสร็จโดยเร็วและอยู่ในบรรทัดฐานเดียวกัน เพื่อป้องกันการใช้ดุลยพินิจที่ไม่ถูกต้องเหมาะสมต่อการบริหารงานบุคคล

๗.๖ ด้านผลกระทบจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19)

ในปีที่ผ่านมาประเทศไทยมีภาวะการณ์ชะลอตัวทางเศรษฐกิจอย่างมีนัยสำคัญ อันเป็นผลจากปัจจัยทั้งภายนอกและภายในประเทศ อัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจ GDP มีเกณฑ์ที่ตกต่ำลงอย่างมาก ความไม่แน่นอนของทิศทางมาตรการกีดกันทางการค้า การแข็งค่าของค่าเงินบาท ผลกระทบจากปัญหาภัยแล้งภาคอุตสาหกรรมและการส่งออกมีข้อจำกัดจากการขยายตัวที่ยังมีความไม่แน่นอนสูงและผลกระทบจาก world disruption จากเทคโนโลยี และที่สำคัญอย่างยิ่ง คือการซ้ำเติมของการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) นับเป็นวิกฤตการณ์ร้ายแรงต่อสภาพเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยและทั่วโลก อย่างไรก็ตามไม่เคยปรากฏมาก่อน ซึ่งส่งผลกระทบอย่างรุนแรงทั้งทางด้านมนุษยชาติ (humanity) และผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ (global economic recession) ประเทศต่าง ๆ ทุกประเทศ ทั้งในทวีปเอเชีย ยุโรป อเมริกา และทุกภูมิภาคทั่วโลก จะต้องดำเนินการเยียวยา ฟื้นฟู และพัฒนาทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ทำให้เกิดการแข่งขันทางด้านเศรษฐกิจอย่างรุนแรง กำลังการใช้จ่าย spending power ของทุกประเทศจะลดลง เงินทุนและกองทุนสำรองของแต่ละประเทศจะลดลง คนจะตกงานมากขึ้นทั่วโลก โดยเฉพาะในประเทศที่ไม่สามารถควบคุมสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) ได้

ในช่วงที่ประเทศไทยอยู่ในภาวะการระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) ธุรกิจส่วนใหญ่ไม่สามารถทำงานได้แบบเดิม พนักงานไม่สามารถออกไปทำงานได้ ทำให้มีการพึ่งพาเทคโนโลยีดิจิทัลในการทำงาน ทั้งในการทำงานจากที่บ้าน (work from home) รวมถึงการนำมาสร้างธุรกิจใหม่ ๆ เพื่อความอยู่รอดจากรูปแบบเดิม ๆ จึงจำเป็นจะต้องหาแนวทางในการทำธุรกิจใหม่ผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล อีกทั้งการแพร่ระบาดของไวรัสทำให้ต้องมีการเว้นระยะห่างทางสังคม (social distancing) ผู้คนไม่สามารถออกมาพบปะสังสรรค์กันแบบเดิมได้ งดการทานอาหารนอกบ้าน หันมาใช้บริการสั่งอาหารผ่านการส่งเดลิเวอรี่ นอกจากนี้ ผู้คนกลัวการใช้กระดาษที่อาจเป็นพาหะนำเชื้อโรค รวมถึงการใช้เงินสด ทำให้เราใช้สื่อออนไลน์ชำระเงินออนไลน์มากขึ้น แม้กระทั่งรูปแบบการเรียนออนไลน์ที่ต้องเกิดขึ้นด้วยความจำเป็นจากวิกฤตินี้ เทคโนโลยีดิจิทัลหลายอย่างมีมานานแล้วแต่คนอาจไม่ได้ใช้กันอย่างจริงจัง แต่วิกฤตครั้งนี้เป็นการบังคับให้คนต้องหันมาใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างจริงจัง สุดท้ายแล้วผู้คนจะคุ้นเคยกับการใช้ชีวิตรูปแบบใหม่ ตั้งแต่การทำงานจากที่บ้าน การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลต่าง ๆ การประชุมออนไลน์ การลงเวลาทำงานออนไลน์ การเรียนหนังสือทางไกล การสั่งอาหารออนไลน์ การชำระเงินออนไลน์ การอ่านหนังสือพิมพ์ออนไลน์ และพฤติกรรมอื่น ๆ

ดังนั้น การฟื้นฟูและขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศอย่างยั่งยืน โดยกระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อบูรณาการทั้งภาครัฐและภาคเอกชน การเดินทางประเทศไทยภายหลังวิกฤติของเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) จึงเป็นวาระแห่งชาติที่มีความสำคัญยิ่ง มิได้เป็นเพียงความท้าทายของรัฐเท่านั้น หากแต่จะเป็นอีกความท้าทายและบทพิสูจน์ในพลังแห่งความร่วมมือของคนไทยทุกคนที่จะร่วมฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ เพราะโลกภายใต้บรรทัดฐานใหม่ new normal ที่เกิดขึ้นในภาวะเศรษฐกิจโลกถดถอยอย่างรุนแรงต่อมวลมนุษยชาติภายหลังการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) ประเทศที่ปรับตัวฟื้นฟูได้เร็วกว่า พื้นฐานที่แข็งแกร่งกว่า มียุทธศาสตร์การฟื้นฟูและ

การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน จะสามารถนำพาประเทศให้รอดพ้นจากวิกฤตการณ์ในครั้งนี้ได้

จากปัญหาการระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) คณะกรรมการได้พิจารณาโดยได้มีข้อสังเกตและข้อเสนอแนะให้หน่วยงานภาครัฐ โดยเฉพาะหน่วยงานภายใต้กระทรวง การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ดำเนินการวิจัยและสร้างนวัตกรรมในการป้องกัน การวินิจฉัย และการรักษาเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) ทั้งในระยะเร่งด่วน และวางแผนสำหรับระยะกลาง และระยะยาว โดยเฉพาะการฟื้นฟูทางเศรษฐกิจภายหลังวิกฤติ ดังนี้

๗.๖.๑ การจัดสรรงบประมาณช่วยเหลือของรัฐบาล

รัฐบาลควรพิจารณาโอนงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ในส่วนของรายจ่ายประจำที่ยังไม่มีการเบิกจ่ายและไม่มีข้อผูกพันหรือสามารถชะลอข้อผูกพันได้ เช่น ค่าใช้จ่ายในการสัมมนา ฝึกอบรม ประชาสัมพันธ์ จ้างที่ปรึกษา/ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการต่างประเทศ รวมทั้ง ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้อง อาทิ ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าเช่าที่พัก และค่าพาหนะ รวมถึงรายการและงบประมาณที่สามารถชะลอการดำเนินการได้โดยไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อราชการ เพื่อนำมาป้องกันและบรรเทาผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น

๗.๖.๒ การแก้ไขปัญหากรณีนักศึกษาว่างงาน

ในการแก้ไขปัญหาผลกระทบจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล คณะกรรมการจึงเห็นควรแต่งตั้งคณะทำงานพิจารณาแนวทาง การลดผลกระทบที่อาจเกิดจากการว่างงานของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ในช่วงวิกฤติจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) เพื่อหาแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งมหาวิทยาลัยในแต่ละพื้นที่ ดำเนินการบูรณาการความช่วยเหลือ ส่งเสริม และสนับสนุนนักศึกษาที่อาจได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ดังกล่าว ร่วมกับจังหวัด และชุมชนท้องถิ่น ในการเพิ่มทักษะและการเรียนรู้ในการประกอบอาชีพ การดำรงชีพ และการสำรวจเพื่อให้ความช่วยเหลือชุมชนท้องถิ่น โดยคณะกรรมการได้มีข้อเสนอแนะในเบื้องต้น ดังนี้

๗.๖.๒.๑ รัฐบาลควรกำหนดมาตรการจูงใจให้บัณฑิตที่จบการศึกษาในปีนี้ เข้าสู่ตลาดแรงงานในภาคการเกษตร การเกษตรอาหาร รวมถึงการแปรรูปอาหาร ให้มากขึ้น เพื่อลดอัตราการว่างงานที่คาดว่าจะมีมากขึ้นเนื่องจากภาคบริการและภาคอุตสาหกรรมที่ปิดตัวลง

๗.๖.๒.๒ รัฐบาลควรให้การช่วยเหลือนักศึกษาที่ทำงานในระหว่างเรียน รวมถึงนักศึกษาที่เรียนในระดับบัณฑิตศึกษาและทำงานไปด้วยให้ได้รับเงินช่วยเหลือตามมาตรการคนไทยไม่ทิ้งกัน ๕,๐๐๐ บาท โดยอาจกำหนดเป็นกลุ่มพิเศษขึ้นมาเหนือจากกลุ่มอาชีพอิสระเดิมที่กำหนดไว้ เพราะนักศึกษากลุ่มนี้ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) เช่นกัน

๗.๖.๒.๓ ให้นักศึกษานำความรู้ไปพัฒนาท้องถิ่น โดยเฉพาะผลิตภัณฑ์ชุมชนในแต่ละท้องถิ่นซึ่งจะทำให้เกิดการพัฒนาค้าท้องถิ่นขึ้น ผลิตภัณฑ์ OTOP จะได้รับการพัฒนามากขึ้น และมีการเข้าสู่ตลาดการค้าออนไลน์ได้ทันที

๗.๖.๒.๔ นำเทคโนโลยีไปสนับสนุนผู้ประกอบการในพื้นที่ต่าง ๆ โดยเฉพาะด้านการเกษตรให้ทันสมัยเพิ่มผลผลิต เช่น มีการสร้างแพลตฟอร์มเพื่อการขายสินค้าเกษตรขึ้นมา

๗.๖.๒.๕ สนับสนุนการท่องเที่ยวชุมชน วัฒนธรรมชุมชน เมื่อสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) ลดลง ทั้งนี้ นักศึกษาควรที่จะมีการดำเนินงานเชื่อมกับชุมชน เช่น วัฒนธรรมในชุมชน การท่องเที่ยวในชุมชน จะทำให้เกิดการเชื่อมต่อกับชุมชนอันจะทำให้มหาวิทยาลัยในพื้นที่จะมีบทบาทมากขึ้น โดยมีนักศึกษาเข้าไปช่วยชุมชน

๗.๖.๓ มาตรการช่วยเหลือมหาวิทยาลัยการแก้ไขปัญหากรณีนักศึกษาว่างงาน

๗.๖.๓.๑ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม โดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) เป็นหน่วยงานหลักในการส่งเสริมพัฒนาครูอาจารย์ให้มีความรู้ความชำนาญ สามารถออกแบบการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลโดยใช้โปรแกรมการเรียนการสอนแบบออนไลน์ได้ พร้อมทั้งสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ โดยประสานความร่วมมือกับ OEA, TCU เพื่อให้การสร้างหลักสูตรการเรียนการสอนครอบคลุมไปทุกกลุ่มมหาวิทยาลัย ทั้งภาครัฐ เอกชน และวิทยาลัยชุมชน โดยใช้เครือข่ายสารสนเทศเพื่อพัฒนาการศึกษา (inter university network: UNINET) รวมถึงพัฒนา APPLICATION เพื่อใช้ในการเรียนออนไลน์

๗.๖.๓.๒ มหาวิทยาลัยราชภัฏและมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ควรทำความร่วมมือกับสำนักงานการอาชีวศึกษา กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน และภาคเอกชน ในการจัดทำหลักสูตรการเรียน เพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงในระดับปวช. ปวส. และอนุปริญญา ในรูปแบบออนไลน์ ให้มีความหลากหลายตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงาน และเพื่อเปิดโอกาสให้กับประชาชนในทุกช่วงวัยได้มีโอกาสในการพัฒนาศักยภาพของตนเพื่อ reskill/upskill และนำไปปรับใช้กับการทำงานที่เหมาะสมกับบริบทของแต่ละคนได้

๗.๖.๓.๓ เนื่องจากงบประมาณในปี ๒๕๖๔ ในส่วนของงบวิจัยซึ่งคาดว่าจะลดลง มหาวิทยาลัยต่าง ๆ ควรสร้างความร่วมมือระหว่างกันในการทำวิจัยร่วมกัน เพื่อให้มหาวิทยาลัยได้ใช้ทรัพยากรร่วมกัน และทำให้งานวิจัยมีความหลากหลายไม่ซ้ำซ้อน และเกิดประโยชน์กับประเทศอย่างแท้จริง

๗.๖.๓.๔ กระทรวงการอุดมศึกษาฯ ควรประสานข้อมูลร่วมกับกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) และหน่วยงานกองทุนอื่น ๆ เพื่อกำหนดมาตรการเพื่อช่วยเหลือนักศึกษาที่ได้รับผลกระทบจากเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) ได้อย่างครอบคลุม

๗.๖.๔ การสนับสนุนงานวิจัยเพื่อป้องกันเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19)

รัฐบาลควรกำหนดมาตรการฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมจากผลกระทบจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) ทั้งในภาวะวิกฤติและหลังภาวะวิกฤติ โดยเฉพาะในเรื่องของงานวิจัยในการผลิตวัคซีนเพื่อป้องกันและบรรเทาการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) ทั้งในด้านการแพทย์ การสาธารณสุข การศึกษา และการสื่อสาร รวมถึงการพิจารณาสนับสนุนเรื่องระบบสิทธิบัตรจากผลการวิจัย เพื่อช่วยให้เกิดการฟื้นตัวโดยเร็วและสร้างภูมิคุ้มกันให้กับระบบเศรษฐกิจและสังคมให้มีความเข้มแข็งเพื่อรับมือกับภาวะวิกฤติในอนาคต

๗.๖.๕ การช่วยเหลือประชาชนในท้องถิ่น

ปัจจุบันสถานการณ์เศรษฐกิจเริ่มหยุดชะงัก ประชาชนถูกจำกัดให้อยู่ในบ้าน เพื่อป้องกันการแพร่ระบาด มีการหยุดงาน ถูกเลิกจ้าง ต้องกลับไปอยู่ต่างจังหวัดบ้านเกิด รัฐบาลจึงจำเป็นต้องเตรียมมาตรการเพื่อช่วยเหลือประชาชนในท้องถิ่น ดังนี้

๗.๖.๕.๑ มาตรการช่วยกลุ่มที่กลับไปอยู่บ้านในพื้นที่ชุมชนต่าง ๆ ของจังหวัด ให้สามารถมีอาชีพทำงานในชุมชน หมู่บ้าน ภายในจังหวัดที่ตนอาศัย เป็นกิจกรรมหรือโครงการทางเศรษฐกิจภายในท้องถิ่นให้สามารถประคับประคองช่วยเหลือตัวเองได้ภายใน ๓ - ๖ เดือน

๗.๖.๕.๒ การสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนในท้องถิ่นในรูปแบบปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวทางพระราชดำริในรัชกาลที่ ๙ ให้มีการผลิต การจ้างงาน สร้างตลาดทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้เพื่อเพิ่มมูลค่าของสินค้าและบริการ

๗.๖.๕.๓ ใช้วัฒนธรรมและภูมิปัญญาของชุมชนท้องถิ่นและบูรณาการองค์ความรู้ทางวิชาการที่สอดคล้องกับพื้นที่ในทุกมิติเป็นตัวขับเคลื่อน โดยใช้มหาวิทยาลัยในพื้นที่จังหวัด รวมถึงการมีส่วนร่วมของนักศึกษา คณาจารย์ และชุมชนในลักษณะของ area-based เพื่อต่อยอดสร้างสรรค์วัฒนธรรมท้องถิ่นให้มีมูลค่าเพิ่มกลับคืนสู่คนในชุมชน ซึ่งต้องดำเนินการทันทีเมื่อผ่านพ้นวิกฤตการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19)

๗.๖.๕.๔ กลุ่ม SMEs และกลุ่มวิสาหกิจชุมชนหรือสหกรณ์ต่าง ๆ ต้องกระตุ้นให้มีการยกระดับการทำงานหรือให้ช่วยเหลือระบบเศรษฐกิจฐานรากได้ทันทีอย่างเข้มแข็ง โดยมีข้อมูลแต่ละกลุ่มปัญหา เช่น กลุ่มขาดเงินทุนหมุนเวียน กลุ่มไม่มีเงินชำระหนี้ กลุ่มมีสินค้าค้างสต็อกไม่มีที่ขาย กลุ่มยอดขายลดลงมาก หรือกลุ่มที่ไม่มีวัตถุดิบ และมีปัญหาด้านทุนการผลิต ซึ่งต้องได้รับการช่วยเหลือตามปัญหาที่ถูกจำแนกไว้ด้วยข้อมูลที่ถูกต้อง

๗.๖.๕.๕ การปรับโครงสร้างทางสังคมอันเป็นพื้นฐานการพัฒนาที่ยั่งยืน เน้นการกระจายอำนาจ สร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชนและท้องถิ่น สร้างเครือข่ายเศรษฐกิจชุมชน เช่น วิสาหกิจชุมชน สหกรณ์ เครือข่ายโอท็อป หรือวิสาหกิจเพื่อสังคม ให้มีเครือข่ายที่สมบูรณ์ และมีประสิทธิภาพ

๗.๖.๕.๖ ควรหาแนวทางดำเนินการให้แก่ครัวเรือนในการกำหนดให้ ๑ ครัวเรือน ๑ สัญญาหนี้ ซึ่งจะเป็นการช่วยลูกหนี้และไม่เป็นการเพิ่มหนี้

หน้าว่าง

ภาคผนวก

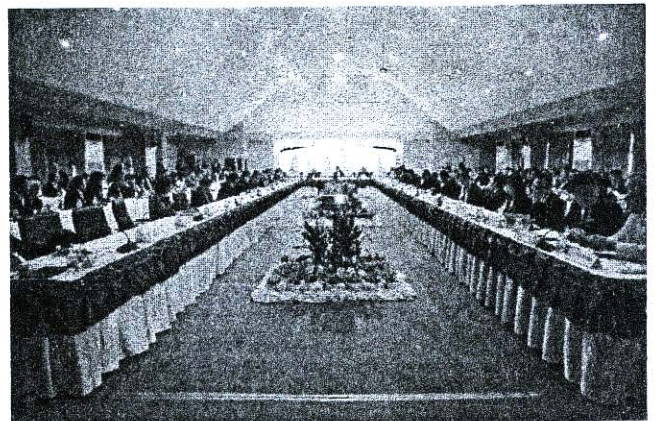
ภาคผนวก ก

การสัมมนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อมูลเชิงพื้นที่ในมหาวิทยาลัย

คณะกรรมการได้จัดให้มีการสัมมนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อมูลเชิงพื้นที่ในมหาวิทยาลัย เพื่อรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาทั่วประเทศ จำนวน ๖ ครั้ง ดังนี้

- ๑.๑ กลุ่มภาคใต้ จำนวน ๑๕ แห่ง ณ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช พื้นที่ทุ่งใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช (๑๖ ตุลาคม ๒๕๖๒)
- ๑.๒ กลุ่มภาคเหนือ จำนวน ๒๕ แห่ง ณ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ (๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๒)
- ๑.๓ กลุ่มภาคตะวันออก จำนวน ๗ แห่ง ณ มหาวิทยาลัยบูรพา จังหวัดชลบุรี (๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๒)
- ๑.๔ กลุ่มภาคกลาง จำนวน ๓๓ แห่ง ณ มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จังหวัดนครปฐม (๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๒)
- ๑.๕ กลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน ๒๘ แห่ง ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี (๑๘ ธันวาคม ๒๕๖๒)
- ๑.๖ กลุ่มกรุงเทพมหานคร จำนวน ๔๘ แห่ง ณ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพมหานคร (๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๒)

โดยการหารือร่วมกับกลุ่มมหาวิทยาลัย กลุ่มภาคอุตสาหกรรม กลุ่มภาคเอกชน (ผู้ประกอบการ) ในพื้นที่ เพื่อหาแนวทางสร้างโอกาสของงานวิจัยในการพัฒนานวัตกรรมที่ส่งเสริมชุมชน การพัฒนาหลักสูตร การศึกษาให้ผลิตบัณฑิตที่มีความพร้อมกับการต้องการของตลาดแรงงาน เพื่อทบทวนเป็นประเด็นในการ พัฒนางานนวัตกรรมที่ส่งเสริมชุมชน เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนได้ร่วมพัฒนาเชิงบูรณาการ อีกทั้งจะเป็นการ ส่งเคราะห์ถึงแนวทางเพื่อผลักดันผลงานวิจัยประโยชน์ให้กับภาคเอกชนและประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งจาก การลงพื้นที่รับทราบข้อมูลและสภาพปัญหาและอุปสรรค พบว่าข้อมูลเกี่ยวกับแผนการดำเนินงานและการ ดำเนินการตามพันธกิจของมหาวิทยาลัย แต่ละกลุ่มในแต่ละภูมิภาคมีรูปแบบที่สอดคล้องกับบริบทของ สภาพเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมในแต่ละชุมชน พื้นที่ อย่างไรก็ตาม มหาวิทยาลัยแต่ละแห่งควรเร่ง ดำเนินการเพื่อให้มีประมวลจริยธรรมตามมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ ที่บัญญัติว่า “สภาสถาบันอุดมศึกษาต้องจัดให้มีประมวลจริยธรรมของนายกสภาสถาบันอุดมศึกษา ผู้บริหาร และบุคลากรของสถาบันอุดมศึกษา และผู้เรียน โดยมีกลไกในการส่งเสริม ตรวจสอบ และบังคับใช้ที่มี ประสิทธิภาพ” สำหรับใช้เป็นกรอบแนวทางในการดำเนินการตามหลักธรรมาภิบาลอย่างเป็นรูปธรรม และ มหาวิทยาลัยมีสภาพปัญหาและอุปสรรคปัญหาในด้านงบประมาณ โดยเฉพาะอย่างยิ่งงบประมาณสำหรับ การวิจัยและการสร้างนวัตกรรม และการวิจัยที่เป็นลักษณะของการบริการ วิชาการแก่สังคมหรือชุมชน ซึ่งเป็นภารกิจหลักของแต่ละมหาวิทยาลัยตามมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ จึงมีความจำเป็นต้องประสานความร่วมมือกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดความชัดเจนเกี่ยวกับการบริหารจัดการงบประมาณการวิจัยโดยรวมของประเทศ และการบริหารจัดการงานวิจัยตามหน้าที่ที่มีอยู่ ตามกฎหมายของมหาวิทยาลัย เพื่อให้มีแนวทางการปฏิบัติที่สอดคล้องกันและเกิดประโยชน์ต่อประชาชน และประเทศชาติโดยรวมต่อไป

ภาคผนวก ข

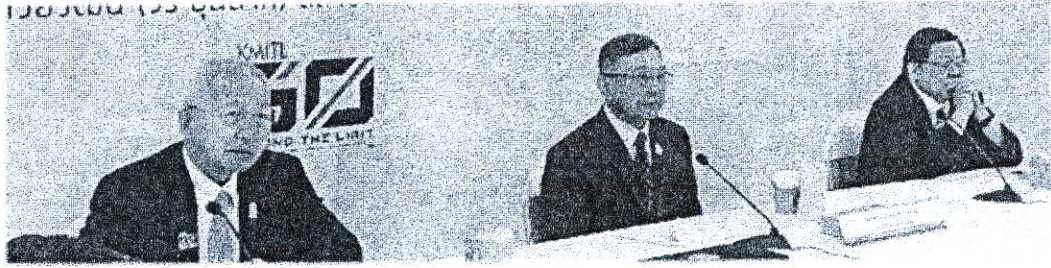
การสัมมนาเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ โดยรวมเกี่ยวกับเจตนารมณ์ของกฎหมาย

คณะกรรมการได้จัดให้มีการสัมมนาเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ โดยรวมเกี่ยวกับเจตนารมณ์ของกฎหมายต่าง ๆ ที่มีการปรับแก้ไขแล้ว เพื่อรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา องค์กร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงปัญหาและอุปสรรคที่เกิดจากการบังคับใช้กฎหมาย จำนวน ๓ ครั้ง

- ๒.๑ สัมมนา เรื่อง ทิศทางมหาวิทยาลัยราชภัฏสู่การขับเคลื่อนประเทศ ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ (วันพุธที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๖๓)
- ๒.๒ สัมมนา เรื่อง ทิศทางมหาวิทยาลัยมุ่งสู่การพัฒนาเทคโนโลยีและส่งเสริมการสร้างนวัตกรรม สถาบันพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง (วันพุธที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓)
- ๒.๓ สัมมนา เรื่อง โครงสร้างของระบบกฎหมายการอุดมศึกษาและความคืบหน้าของกฎหมายลำดับรอง ณ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (วันพฤหัสบดีที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓)

สืบเนื่องจากการลงพื้นที่ของคณะกรรมการ จำนวน ๖ แห่ง (กลุ่มภาคใต้ กลุ่มภาคเหนือ กลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และกลุ่มกรุงเทพมหานคร) พบว่า สถาบันอุดมศึกษาหลายแห่งยังขาดความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายด้านการอุดมศึกษาที่มีการปรับแก้ไข เพื่อให้การพัฒนาทางด้านการอุดมศึกษาในภาพรวมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ และนโยบายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และเพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาทุกภาคส่วน มีความเข้าใจไปในทิศทางเดียวกันโดยมุ่งเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติเป็นหลัก

ภาคผนวก ค

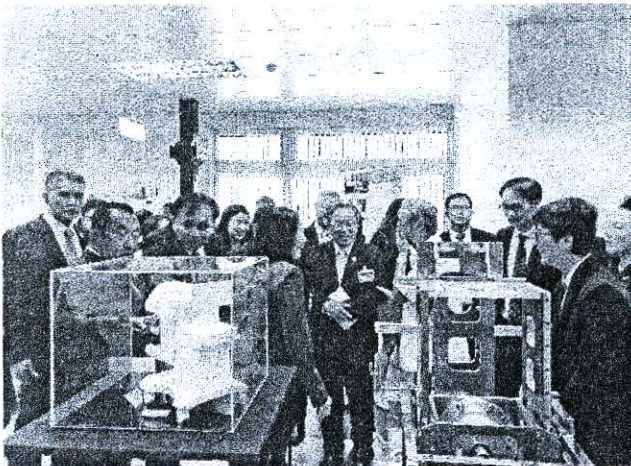
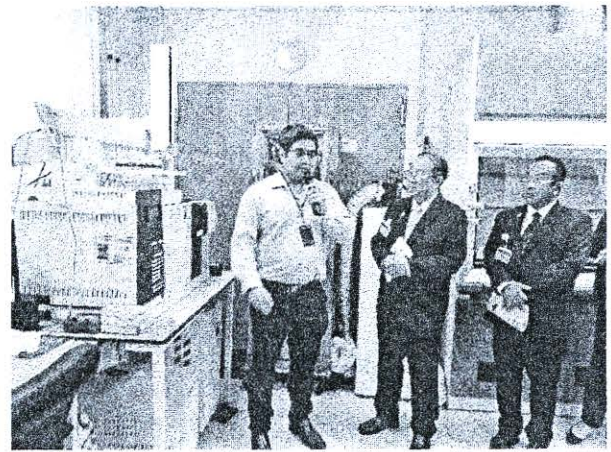
การสัมมนา “การผลิต/พัฒนาบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษา ให้สอดคล้องกับความต้องการของภาคเอกชน”

เมื่อวันอังคารที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๖๒ ณ ห้องประชุม ๒๗๐๒ อาคารสุขประพฤติ คณะกรรมการธิการ ได้จัดสัมมนาเพื่อศึกษาและรวบรวมข้อมูลความต้องการของภาคเอกชนในด้านบุคลากรเพื่อรองรับการพัฒนาศักยภาพในการแข่งขันของภาคธุรกิจและอุตสาหกรรมโดยรวมของประเทศ นำข้อมูลที่ได้รับมาวิเคราะห์และสังเคราะห์รูปแบบและแนวทางการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่ส่งผลต่อเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศ ตลอดจนสภาพปัญหาและอุปสรรคที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ เพื่อให้การบูรณาการแบบมีส่วนร่วมและมุ่งผลสัมฤทธิ์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งนำข้อมูลที่ได้รับจากสัมมนารับฟังความคิดเห็นมาประกอบการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมการธิการ การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ตามหน้าที่และอำนาจต่อไป

ภาคผนวก ง
การเดินทางไปร่วมประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำผลงานวิจัยด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ไปใช้ประโยชน์

ศาสตราจารย์เกียรติคุณไกรสิทธิ์ ตันติศิริินทร์ รองประธานคณะกรรมการวิชาการ คนที่สี่ ในฐานะประธานคณะอนุกรรมการวิชาการวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัยและนวัตกรรม และคณะ ได้เดินทางไปร่วมประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำผลงานวิจัยด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ไปใช้ประโยชน์และร่วมประสานงานด้านการวิจัยระหว่าง สวทช. มหาวิทยาลัย ภาคปกครอง ภาคเอกชน และภาคชุมชน เพื่อให้เกิดความร่วมมือด้านวิจัย วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมอย่างบูรณาการ รวมถึงการปรับงานวิจัยให้สอดคล้องกับเทคโนโลยี ที่มีการเปลี่ยนแปลงและตอบสนองกับความต้องการของตลาดปัจจุบันและอนาคต การใช้ประโยชน์จากบัญชีนวัตกรรมของประเทศให้เกิดประโยชน์สูงสุด อุทยานวิทยาศาสตร์ประเทศไทย สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี เมื่อวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๒

ภาคผนวก จ

การเดินทางไปศึกษาดูงานมหกรรมงานวิจัยส่วนภูมิภาคประจำปี ๒๕๖๓

(Regional Research Expo 2020) ครั้งที่ ๘

“งานวิจัยเพื่อสร้างชุมชนนวัตกรรมและเศรษฐกิจภูมิภาค”

ณ หอประชุมใหญ่ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ (ทุ่งกะโล่) จังหวัดอุดรดิตถ์

นายสวัสดิ์ สมัครพงศ์ กรรมการในฐานะประธานคณะอนุกรรมการบูรณาการแบบมีส่วนร่วม และมุ่งผลสัมฤทธิ์ และคณะ ได้เดินทางไปดูงานมหกรรมงานวิจัยส่วนภูมิภาคประจำปี ๒๕๖๓ (Regional Research Expo 2020) ครั้งที่ ๘ “งานวิจัยเพื่อสร้างชุมชนนวัตกรรมและเศรษฐกิจภูมิภาค” ณ หอประชุมใหญ่ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ (ทุ่งกะโล่) จังหวัดอุดรดิตถ์ เพื่อเป็นกลไกการขับเคลื่อนงานวิจัยเพื่อสร้างชุมชนนวัตกรรมและสร้างเศรษฐกิจภูมิภาคเพื่อการจัดการตนเองได้อย่างยั่งยืนและต่อเนื่องสู่นาคต พร้อมทั้งเยี่ยมนิทรรศการวิจัยของหน่วยงาน นักวิจัยในพื้นที่และเครือข่ายงานวิจัยในภูมิภาค นิทรรศการเฉลิมพระเกียรติ นิทรรศการนำเสนอผลงานนานาชาติและประเทศเพื่อนบ้าน นิทรรศการอุทยานวิทยาศาสตร์ภาคเหนือ และตลาดนัดผลงานวิจัยที่ได้รับการจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา

การส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนบนเส้นทางโครงการความร่วมมือการพัฒนาชุมชนเพื่อสร้างเศรษฐกิจยั่งยืนบนเส้นทางระเบียงเศรษฐกิจหลวงพระบาง อินโดจีน เมาะลำไย (LIMEC : Luangprabang-Indochina-Mawlamyine Economic Corridor) ตลอดจนการนำองค์ความรู้และผลงานวิจัยไปใช้ในการยกระดับศักยภาพพื้นที่สอดคล้องกับการขับเคลื่อนเชิงยุทธศาสตร์

การร่วมเยี่ยมชมโครงการการปรับปรุงบำรุงดินด้วยถ้ำชีวภาพกับสารชีวภัณฑ์ในพื้นที่วนเกษตรไม้ผลจังหวัดอุดรดิตถ์ลงพื้นที่ศึกษาดูงานเกษตรกรต้นแบบของนายสิทธิเดช หล่อวัฒนา ซึ่งเป็นเกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนพันธุ์หลิน-หลง ณ สวนป้อเลี้ยง ตำบลฝายหลวง อำเภอลับแล จังหวัดอุดรดิตถ์ ซึ่งได้นำองค์ความรู้จากการถ่ายทอดเทคโนโลยีจากงานวิจัย ของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์มาเพิ่มมูลค่าวัสดุเหลือทิ้งทางการเกษตร ในการผลิตถ้ำชีวภาพในการปรับปรุงบำรุงดินร่วมกับการใช้สารชีวภัณฑ์ในพื้นที่วนเกษตรไม้ผลจังหวัดอุดรดิตถ์ โดยเป็นวนเกษตรต้นแบบในการนำผลงานวิจัย และนวัตกรรมเพื่อชุมชนที่เป็นรูปธรรม และยังเป็นส่งเสริมคุณภาพชีวิตและให้เกิดผสมผสานการต่อยอดองค์ความรู้จากการวิจัยเชิงพื้นที่กับภูมิปัญญาท้องถิ่นด้วยกระบวนการวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม โดยเป็นการพัฒนาเทคโนโลยีในการปรับปรุงดินที่มีปัญหาสภาพความเป็นกรด ด้วยการนำถ้ำ BioCha ซึ่งได้จากการเพาะเชื้อ เพื่อกักผลแมคคาเดเมีย และเศษไม้ เพื่อแก้ไขปัญหาดินเพิ่มแร่ธาตุสำคัญพร้อมรักษาสภาพความชุ่มชื้นในดิน แก้ไขปัญหาดินกรด และปัญหาเชื้อราที่เกิดขึ้นกับต้นไม้อินในการปลูกทุเรียนพันธุ์หลิน-หลงลับแล รวมทั้งได้มีการคัดเลือกเกษตรกรต้นแบบจำนวน ๓๒ คน เพื่อเป็นกลุ่มเรียนรู้และถ่ายทอดให้กับเกษตรกรในพื้นที่ต่อไป ณ หอประชุมใหญ่ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ (ทุ่งกะโล่) จังหวัดอุดรดิตถ์ และสวนป้อเลี้ยง ตำบลฝายหลวง อำเภอลับแล จังหวัดอุดรดิตถ์ เมื่อวันที่ ๑ - ๒ มีนาคม ๒๕๖๓

ภาคผนวก ฉ

การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์ของประเทศไทย ณ พิพิธภัณฑ์พระรามเก้า องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ จังหวัดปทุมธานี

วันพฤหัสบดีที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ เวลา ๑๓.๓๐ นาฬิกา คณะกรรมการการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม วุฒิสภา นำโดย พลอากาศเอก ประจิน จั่นตอง ประธานคณะกรรมการการ ได้เดินทางศึกษาดูงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์ของประเทศไทย ณ พิพิธภัณฑ์พระรามเก้า องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ (อพวช.) ตำบลคลองห้า อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี โดยมี นางกรรณิการ์ เฉิน รองผู้อำนวยการพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องนำเยี่ยมชมและให้ข้อมูลต่อคณะกรรมการ ดังนี้

เนื่องในมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ อพวช. ได้รับความเห็นชอบให้ “โครงการพิพิธภัณฑ์พระรามเก้า” เป็นโครงการเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เพื่อแสดงให้เห็นหลักการคิด วิธีการทรงงานและกระบวนการค้นหาคำตอบตามกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙ ที่ทรงนำไปแก้ปัญหาหรือพระราชทานแก่พสกนิกรในพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วราชอาณาจักร ตลอดจนเป็นแบบอย่างแก่ผู้สนใจชาวต่างประเทศ และเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านความเข้าใจในความสำคัญและปัญหาของระบบนิเวศ การบริหารจัดการทรัพยากรดิน น้ำ ป่า เพื่อให้มนุษย์อยู่ร่วมกับระบบนิเวศธรรมชาติอย่างยั่งยืน

พิพิธภัณฑ์พระรามเก้า จึงเอื้อประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของประชาชนชาวไทยอย่างลึกซึ้ง และกว้างขวาง ในการส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนัก ในบทบาทความสัมพันธ์ของระบบนิเวศที่สำคัญของโลกและของประเทศไทย อันจะนำไปสู่การมีจิตสำนึกในการรักษา อนุรักษ์ระบบนิเวศ และเตรียมรับมือกับภัยพิบัติทางธรรมชาติอย่างรู้เท่าทัน ตามแนวคิดและวิธีการทรงงานต้นแบบจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙

การจัดแสดงนิทรรศการ ประกอบด้วยส่วนจัดแสดงหลัก ๖ ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ ๑ โลกและการปรับตัวของสิ่งมีชีวิต

นำเสนอเกี่ยวกับกำเนิดความเป็นมาของโลก อิทธิพลขององค์ประกอบต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอก โลก ที่ส่งผลต่อสิ่งมีชีวิตและวิวัฒนาการ การปรับตัวของสิ่งมีชีวิตเพื่อให้สามารถอยู่รอดได้ในระบบนิเวศต่าง ๆ ของโลกที่แตกต่างกัน ประกอบด้วย

ส่วนที่ ๒ ระบบนิเวศและความหลากหลาย

ดาวเคราะห์โลก ประกอบด้วยระบบนิเวศที่หลากหลาย แตกต่างกันไปตามสภาพภูมิประเทศ และภูมิอากาศ มีความเกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงกัน เกิดขึ้นเป็นระบบใหญ่ ซึ่งก็คือโลกของเรา ความสัมพันธ์และความสมดุลระหว่าง สิ่งมีชีวิตและสิ่งแวดล้อมของระบบนิเวศแต่ละระบบ ประกอบด้วยระบบนิเวศเขตร้อน เขตอบอุ่น ทะเลทราย และป่าเขตร้อน ยังนำไปสู่ระดับความสมดุลของระบบนิเวศและของโลกด้วย

ส่วนที่ ๓ การจัดการทรัพยากรน้ำ

แสดงกำเนิดและการหมุนเวียนของน้ำในลักษณะวัฏจักร ความสำคัญของน้ำกับชีวิต ทั้งมนุษย์และสิ่งแวดล้อม ในด้านของการองค์ประกอบในสิ่งมีชีวิต การเป็นที่อยู่อาศัย เป็นแหล่งอาหาร และก่อให้เกิดวัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิตแบบต่าง ๆ ความเปลี่ยนแปลงของน้ำและผลกระทบที่เกิดขึ้น ทั้งในระดับโลกและภายในประเทศไทย อันนำไปสู่วิธีการบริหารจัดการและการแก้ปัญหา น้ำ เพื่อให้เกิดแนวทางในการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืน

ส่วนที่ ๔ การจัดการทรัพยากรดิน

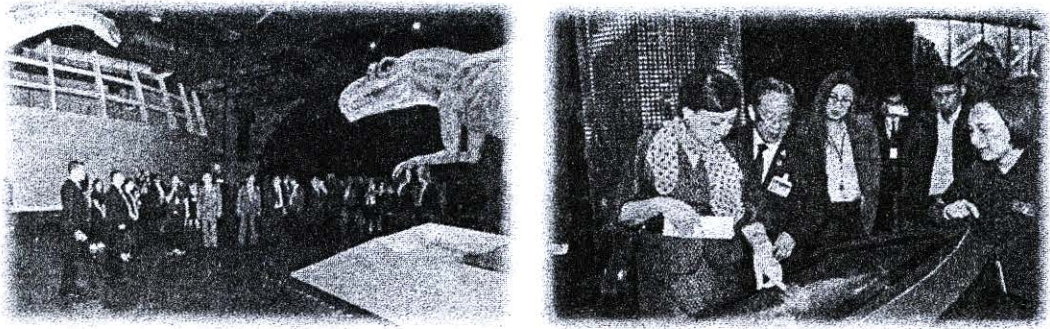
ที่มาและกำเนิดของ “ผืนดิน” และการที่มนุษย์ตั้งแต่ยุคโบราณรู้จักใช้และจัดสรรประโยชน์บนผืนแผ่นดิน และเมื่อเกิดปัญหาจากการใช้ประโยชน์ จึงต้องมีการหาวิธีบริหารจัดการดินอย่างถูกต้อง เพื่อให้มนุษย์ยังคงมีทรัพยากรดินให้ใช้ได้อย่างยั่งยืน

ส่วนที่ ๕ หอเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙

แสดงถึงหลักการทรงงาน พระวิสัยทัศน์ และกระบวนการศึกษาปัญหาในธรรมชาติ อันเป็นที่มาของโครงการในพระราชดำริกว่า ๓,๐๐๐ โครงการ และสิทธิบัตรในสิ่งประดิษฐ์อันเป็นประโยชน์ ๘ รายการ ตลอดจนการเฉลิมพระเกียรติจากหน่วยงานต่าง ๆ ทั่วโลก ต่อโครงการในพระราชดำริ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการยอมรับในพระปรีชาสามารถและผลประโยชน์ของโครงการต่อประชาชนและภูมิภาคต่าง ๆ

ส่วนที่ ๖ การจัดการทรัพยากรน้ำในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก

เป็นการนำเสนอเกี่ยวกับสถานการณ์ของทรัพยากรน้ำในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก การใช้ประโยชน์ในด้านต่าง ๆ ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ คุณค่าของ น้ำต่อวิถีชีวิตของประชากรในภูมิภาค สถานการณ์ที่เป็นปัญหาเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำ รวมทั้งการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารที่สามารถใช้เป็นกรณีศึกษาและพัฒนาแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสม อันจะนำไปสู่การพัฒนาความร่วมมือเพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของภูมิภาคอย่างยั่งยืนต่อไป

ทั้งนี้ คณะกรรมการมีความเห็นว่าพิพิธภัณฑ์พระรามเก้าเป็นแหล่งเรียนรู้ขนาดใหญ่ที่สำคัญของประเทศ โดยถือเป็นพิพิธภัณฑ์มีชีวิตที่สมบูรณ์แห่งหนึ่งในภูมิภาคอาเซียน มีการนำเสนอเนื้อหาสาระผ่านนิทรรศการที่นำวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมมาใช้ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกได้อย่างเหมาะสมและทันสมัย ถือเป็นหน่วยงานที่ช่วยเสริมสร้างความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ให้กับเยาวชนและประชาชนได้เป็นอย่างดี โดยอาศัยหลักแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตและตลอดเวลา และจะช่วยส่งเสริมสนับสนุนให้เยาวชนเกิดการคิดวิเคราะห์ได้อย่างเป็นระบบอันจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป

ภาคผนวก ข

การประชุมหารือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวง เกี่ยวกับนโยบายและแนวทางการดำเนินงานด้านการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

๑. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และผู้บริหารกระทรวง

เมื่อวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๒ ณ อาคารรัฐสภา คณะกรรมาธิการได้ให้การต้อนรับ นายสุวิทย์ เมษินทรีย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และรองศาสตราจารย์สรนิต ศิลธรรม ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม รวมถึงผู้บริหารกระทรวง เข้าร่วมประชุมเพื่อหารือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายและแนวทางการดำเนินงานของกระทรวง โดยมีประเด็นหารือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม แผนหรือกิจกรรมที่จะขับเคลื่อนภายใต้แผนแม่บทของยุทธศาสตร์ชาติ การกำหนดยุทธศาสตร์และนโยบายของกระทรวง การจัดทำแผนตามกรอบงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ และปัญหาและอุปสรรคของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง รวมถึงแนวทางการร่วมมือระหว่างกระทรวงและคณะกรรมาธิการในอนาคต

นอกจากนั้น กระทรวงยังได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมในส่วนของงานดำเนินการจัดตั้งโครงการ “Youth Startup Fund” หรือ “กองทุนยุสตาร์ทอัพ” คือ กองทุนสนับสนุนเยาวชนและสถาบันการศึกษา พัฒนาศักยภาพเยาวชนไปสู่การเป็นผู้ประกอบการสตาร์ทอัพ มุ่งเน้นสู่การเป็นมหาวิทยาลัยแห่งผู้ประกอบการ (Entrepreneurial University) โดยจะดำเนินการร่วมกับมหาวิทยาลัยทั่วประเทศ และ “โครงการอาสาประชารัฐ” ที่จะใช้พลังของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยที่มีอยู่ทั่วประเทศในการเข้าไปช่วยเหลือชุมชนในพื้นที่ และร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรมชุมชนในรูปแบบต่าง ๆ ให้เกิดขึ้น โดยมีพี่เลี้ยงที่มาจากเครือข่ายหน่วยงานต่าง ๆ ให้การช่วยเหลือสนับสนุน ซึ่งจะช่วยพัฒนาชุมชนอย่างเป็นรูปธรรมได้จำนวนมาก โดยคณะกรรมาธิการได้มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

(๑) กระทรวงการอุดมศึกษาฯ ควรศึกษาพระราชบัญญัติ กฎหมายลำดับรองที่เกี่ยวข้อง และเรื่องกองทุน เพื่อที่จะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงาน รวมถึงสามารถที่จะเผยแพร่ข้อมูลและให้ความรู้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้

(๒) กระทรวงการอุดมศึกษาฯ ควรติดตามและผลักดันการดำเนินการ เช่น การวิจัย การพัฒนาครู การสร้างบัณฑิต กองทุนสนับสนุนการวิจัย เป็นต้น ให้เกิดผลลัพธ์ในปี ๒๕๖๔ รวมถึงควรมีการให้ข้อมูลเพื่อสร้างความเข้าใจให้แก่มหาวิทยาลัย เกี่ยวกับนโยบายและการดำเนินงานของกระทรวงการอุดมศึกษาฯ เช่น เรื่องการปรับหลักสูตรการเรียนการสอน การเรียนสะสมหน่วยกิต เป็นต้น

(๓) กระบวนการระบบวิจัยเพื่อพัฒนาคนทุกระดับต้องอาศัยการหารือร่วมกับกระทรวงที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงแรงงาน เป็นต้น เพื่อนำไปสู่การรู้จักคิดวิเคราะห์ ซึ่งการพัฒนากำลังคนต้องอาศัยข้อมูลจากความล้มเหลวที่ผ่านมาวิเคราะห์เพื่อสร้างสรรค์พื้นฐานความรู้ที่เหมาะสมกับปัจจุบัน และตอบสนองอนาคต ซึ่งเรื่องการศึกษาตลอดชีวิตนั้น เห็นควรให้มีการดำเนินการเป็นเจ้าภาพร่วมระหว่างกระทรวงการอุดมศึกษาฯ และกระทรวงศึกษาธิการ และรัฐบาลควรส่งเสริมความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัย ด้านหลักสูตรและปริญญาฯ ร่วม

(๔) กระทรวงการอุดมศึกษาฯ ควรสร้างความตระหนักและส่งเสริมเรื่องธรรมาภิบาลภายในมหาวิทยาลัย ซึ่งการลงพื้นที่เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อมูลเชิงพื้นที่ในมหาวิทยาลัย ควรจะมีการกระตุ้นให้แต่ละมหาวิทยาลัยแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องธรรมาภิบาล เพื่อหาแนวทางแก้ไข

ปัญหาและรับฟังแนวทางการดูแลและช่วยเหลือความเป็นอยู่ของอาจารย์ให้ดีขึ้น ทั้งนี้ คณะกรรมการการอุดมศึกษาควรมีบทบาทในการพิจารณาและกำกับดูแลเรื่องคุณธรรมและจริยธรรมของอาจารย์อย่างจริงจัง

(๕) การให้มหาวิทยาลัยภูมิภาคที่มีศักยภาพ ๕ แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยนเรศวร มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยบูรพา และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เป็นพี่เลี้ยงช่วยเหลือในการทำวิจัย การบูรณาการมหาวิทยาลัยในภูมิภาคให้มีการวิจัยเฉพาะด้านร่วมกันเพื่อสร้างความเข้มแข็งในพื้นที่ รวมถึงการเปิดโอกาสให้มหาวิทยาลัยสามารถตั้งบริษัทได้ กระทรวงการอุดมศึกษาฯ ควรลงพื้นที่เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อมูลเชิงพื้นที่ในมหาวิทยาลัย เพื่อรับทราบข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการเพื่อรับทราบปัญหาและอุปสรรค จะเป็นกลไกที่ช่วยให้การบริหารจัดการและการควบคุมเกิดผลลัพธ์ที่ดีได้ ทั้งนี้ ควรมีการวิจัยเชื่อมโยงกับการวิจัยทางด้านสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ให้มีความชัดเจน

(๖) การยกระดับกำลังคน โดยการพัฒนาทักษะ (Upskill and Reskill) ในส่วนของนักวิจัย ควรจะเป็นเรื่องของการเพิ่มพูน (Upskill) และสร้างทักษะใหม่ (New Skill) ไม่ควรที่จะเป็นการทบทวน (Reskill) ส่วนการสร้างทักษะใหม่ (New Skill) ในมหาวิทยาลัยควรจะเริ่มต้นจากอาจารย์ก่อน และควรมีงบประมาณที่สนับสนุนอย่างเพียงพอ เช่น เรื่องอากาศยานไร้คนขับ ซึ่งการประเมินคุณภาพของอาจารย์ควรใช้งานวิจัยเป็นตัวชี้วัด

(๗) งานวิจัยหรือนวัตกรรมที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ กระทรวงการอุดมศึกษาฯ ควรมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้สังคมได้รับรู้ ส่งเสริมให้มีการนำไปใช้อย่างแพร่หลาย และควรคำนึงถึงเรื่องทรัพย์สินทางปัญญา เมื่อมีการวิจัยแล้วนำไปใช้ประโยชน์จะต้องมีการจดสิทธิบัตรด้วย

๒. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ และผู้บริหารกระทรวง

เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ คณะกรรมการการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม วุฒิสภา ได้ให้การต้อนรับ นายณัฏฐพล ทีปสุวรรณ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ พร้อมคณะผู้บริหารกระทรวง เข้าร่วมประชุมเพื่อปรึกษาหารือและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้านนโยบายและแนวทางการดำเนินงานของกระทรวงศึกษาธิการ ในประเด็นต่าง ๆ ได้แก่

(๑) การขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมที่ผ่านมาและแนวทางการดำเนินการในอนาคต

(๒) ปัญหาหรืออุปสรรคของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

(๓) แผนหรือกิจกรรมที่จะขับเคลื่อนภายใต้แผนแม่บทของยุทธศาสตร์ชาติ

(๔) ความร่วมมือในการปฏิรูปด้านการศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมระหว่างคณะกรรมการและกระทรวงศึกษาธิการ

โดยกระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินการจัดการศึกษาและการบริหารจัดการการศึกษาที่เน้นให้มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ เป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ วัตถุประสงค์ของแผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา และนโยบายของรัฐบาล โดยเฉพาะนโยบายเร่งด่วนเรื่องการเตรียมคนสู่ศตวรรษที่ ๒๑

นอกจากนั้น คณะกรรมการได้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ อาทิ เรื่องการศึกษาทุกช่วงวัย การพัฒนาศักยภาพครูเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต การพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนที่จะตอบสนองความต้องการในอนาคต ทักษะและสมรรถนะของแรงงานที่ต้องการในอนาคต และการส่งเสริมผู้เรียนในสถาบันอาชีวศึกษา เป็นต้น โดยคณะกรรมการได้มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

(๑) ภารกิจเร่งด่วนของกระทรวงศึกษาธิการคือการสร้างคนเพื่อตอบโจทย์ความต้องการของผู้ประกอบการ เทคโนโลยีกับคน ซึ่งคนจะต้องสามารถใช้เทคโนโลยีในการที่จะสร้างผลผลิตที่มีคุณภาพเพื่อตอบสนองภาคอุตสาหกรรม

(๒) กระทรวงศึกษาธิการควรเน้นสอนเรื่องคุณธรรมจริยธรรมและระเบียบวินัย ปัจจุบันนี้สิ่งสำคัญที่สุดคือคนต้องมีคุณธรรมและจริยธรรม ซึ่งถือว่าเป็นพื้นฐานสำคัญ

(๓) การปฏิรูปการศึกษามีแผนแม่บทตามยุทธศาสตร์ชาติ มีแผนปฏิรูปด้านการศึกษาและแผนงานของกระทรวงมีความชัดเจน ดังนั้น ควรจะนำพระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ มาใช้บังคับ เพราะจะทำให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการปฏิรูปและสามารถสำเร็จได้

(๔) โครงสร้างจำนวนประชากรเปลี่ยนไป เนื่องจากเด็กเกิดน้อยลงและผู้สูงอายุมีปริมาณเพิ่มขึ้น ดังนั้น ระบบการศึกษาจะควรมีการปรับปรุงและทำงานประสานกับกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

(๕) ควรจะดำเนินการอย่างไรให้ครูมีความรู้เฉพาะทาง ซึ่งครูที่จบปริญญาเอกมาแต่ขาดประสบการณ์การสอน ซึ่งครูจะต้องมีการเพิ่มพูนทักษะ (Reskill) การปรับปรุงทักษะ (Upskill) และทักษะด้านอารมณ์ (Soft Skills) ที่ดี เช่น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีเข้าร่วม “โครงการโรงเรียนเครือข่าย”

(๖) การผลิตครูอาชีวศึกษาเป็นเรื่องสำคัญ ซึ่งครูอาชีวะจะมีวิธีการถ่ายทอดให้เด็กเข้าใจทักษะได้ง่ายเพราะครูอาชีวะต้องเป็นช่างก่อนมาเป็นครู ทั้งนี้ เงินเดือนสายเฉพาะทางควรเป็น ๑๘,๐๐๐ บาท ไม่ควรเริ่มต้นที่ ๑๕,๐๐๐ บาท ดังนั้นการพัฒนาอาชีวศึกษาควรมีการพัฒนาครูซึ่งการพัฒนาครูอาชีวศึกษา

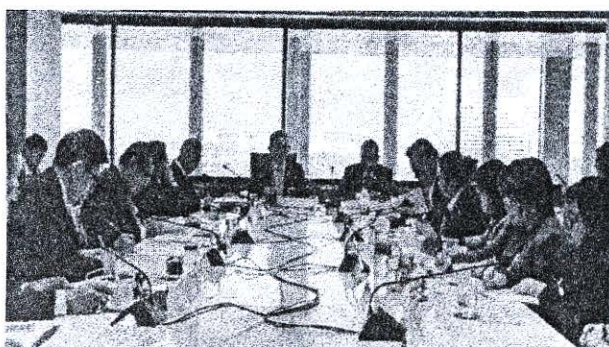
ควรแตกต่างจากครุฑมัธยมซึ่งต้องเน้นปฏิบัติการและนวัตกรรม และควรจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติมให้แก่ อาชีวศึกษา ทั้งนี้ ควรมีการกำหนดมาตรฐานของอาชีวศึกษาของประเทศให้เป็นมาตรฐานของคนไทย และใช้ได้ทั่วโลก

(๗) สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาซึ่งยังติดขัดประเด็นปัญหาการกระจายอำนาจ เพราะผู้บริหารสถาบันจะมีความเกรงใจเฉพาะส่วนกลาง ดังนั้น ควรจะมีการปฏิรูปผู้บริหารให้เป็นไปตาม พระราชบัญญัติที่กำหนดโดยเน้นกระจายอำนาจ

(๘) ศูนย์วิจัยยุทธศาสตร์ระบบพฤติกรรมไทย (ศท.) สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) มีการวิจัย เกี่ยวกับพฤติกรรมคนไทยเพื่อนำมาใช้กำหนดนโยบายและทิศทางในการพัฒนาประเทศ และการพัฒนาคนไทย ในทุกระดับ ให้เป็นคนดี ที่เก่ง และมีความสุข โดยมีความสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ควรนำมาสังเคราะห์เพื่อพัฒนาพฤติกรรมคนไทยโดยมีแกนหลักที่จะส่งต่อคุณธรรมและจริยธรรมได้ โดยสามารถนำมาปลูกฝังตั้งแต่ระดับอนุบาลซึ่งจะทำให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดี

(๙) ระบบฐานข้อมูลกลาง (Big Data) เป็นนโยบายระดับชาติในการกรอกข้อมูลเด็กปฐมวัย ซึ่งกระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงศึกษาธิการ ไม่สามารถกรอกข้อมูลให้ตรงกันได้ มีแนวทางการดำเนินการอย่างไรเพื่อให้ได้ข้อมูลตรงกันทั้ง ๓ กระทรวง

ทั้งนี้ คณะกรรมการธิการและกระทรวงศึกษาธิการมีความยินดีที่จะร่วมมือกันในการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาการศึกษาของประเทศทุกช่วงอายุตั้งแต่วัยเรียนจนกระทั่งผู้สูงอายุอย่างจริงจัง เพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขัน เกิดการพัฒนาคนอย่างยั่งยืนต่อไป

ภาคผนวก ข
การประชุมหรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้บริหารส่วนราชการ
เพื่อติดตามการดำเนินงานตามนโยบายของกระทรวง

๑. การติดตามการดำเนินงานด้านการวิจัยและนวัตกรรมตามนโยบายของกระทรวง และปัญหาอุปสรรค ตลอดจนแนวทางแก้ไข

เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ ณ ห้องแสงเทียน องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ ตำบลคลองห้า อำเภอกลองหลวง จังหวัดพทุมธานี คณะกรรมการได้เดินทางไปศึกษาดูงานและติดตามการดำเนินงานด้านการวิจัยและนวัตกรรมตามนโยบายของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และปัญหาอุปสรรค ตลอดจนแนวทางแก้ไข โดยมีผู้อำนวยการองค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย และผู้อำนวยการสถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติ ให้การต้อนรับ

องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ (อพวช.) มีฐานะเป็นรัฐวิสาหกิจในสังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม มีหน้าที่รับผิดชอบในการพัฒนาและจัดการพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์และศูนย์การเรียนรู้ต่าง ๆ ประกอบด้วย พิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์ พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติวิทยา พิพิธภัณฑ์เทคโนโลยีสารสนเทศ พิพิธภัณฑ์พระรามเก้า ซึ่งพิพิธภัณฑ์ทั้งหมดตั้งอยู่ ณ เทคโนโลยีธานี ซึ่ง อพวช. ถือเป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Life-long Learning) แหล่งสาระบันเทิง (Edutainment) แหล่งพัฒนาวิชาชีพ (Career Development) และแหล่งท่องเที่ยวอย่างมีสาระ (Edu-tourism Attraction)

ปัญหาและอุปสรรค ได้แก่ ความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมของประชาชน การคมนาคมและระบบขนส่งสาธารณะ งบประมาณและการจัดการรายได้ของสำนักงาน รวมถึงความก้าวหน้าของการดำเนินงานของ อพวช. ซึ่งมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงบประมาณ จะดำเนินการบูรณาการอย่างไรที่จะทำให้กระทรวงศึกษาธิการนำเด็กมาชมพิพิธภัณฑ์ ในพิพิธภัณฑ์มีการฝึกนักเรียน มีกิจกรรมให้นักเรียนทดลองทำด้วยตนเอง หรือสนับสนุนส่งเสริม อพวช. ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวในเชิงวัฒนธรรมในด้านวิทยาศาสตร์ ซึ่ง อพวช. มีทำเลที่ตั้งอยู่ไม่ไกลจากสนามบินสามารถเดินทางมาได้แต่การคมนาคมอาจจะไม่ค่อยสะดวก

สถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติ (มว.) เป็นหน่วยงานของรัฐที่มีระบบบริหารงานเป็นอิสระ (Public Agency) อยู่ภายใต้การกำกับของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และให้เป็นองค์กรหลักในการพัฒนาระบบมาตรวิทยาของชาติให้สอดคล้องกับระบบมาตรวิทยาสากล โดยมีพันธกิจสำคัญ คือ การพัฒนามาตรฐานการวัดแห่งชาติให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล และถ่ายทอดความถูกต้องของการวัดต่าง ๆ ในประเทศ รวมทั้งเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจด้านมาตรวิทยาแก่สังคมไทย เพื่อให้ตระหนักถึงความสำคัญของมาตรวิทยา อีกทั้งเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันทางการค้าระหว่างประเทศ การคุ้มครองผู้บริโภคในประเทศ และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ปัญหาและอุปสรรค ได้แก่ การที่รัฐลงทุนโครงสร้างขั้นพื้นฐานน้อยมากเพียงร้อยละ ๐.๐๐๑ เท่านั้น และความสำคัญของการผลิต คือ ต้องทำให้ดีกว่ามาตรฐาน

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.) มีฐานะเป็นรัฐวิสาหกิจที่จัดตั้งขึ้นเพื่อดำเนินการตามนโยบายพิเศษของรัฐ ปัจจุบันเป็นหน่วยงานในกำกับของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

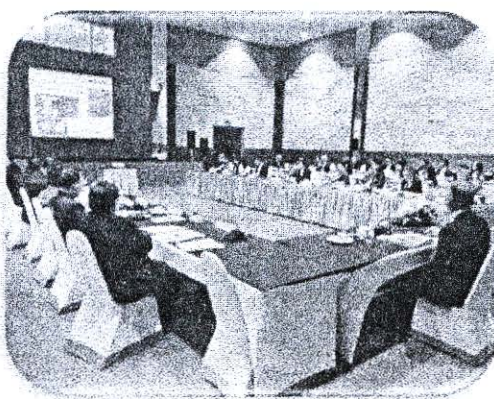
ปัญหาและอุปสรรค ได้แก่ ในภาคอุตสาหกรรมไม่ค่อยมีปัญหา จะมีเฉพาะชุมชนเพราะผลิตภัณฑ์ชุมชน (OTOP) ต้องลงทุนสูงในการขอมาตรฐานจากสำนักงานอาหารและยา (อย.) มาตรฐานการผลิตผลิตภัณฑ์เป็นเกณฑ์ควบคุมการผลิต (Good Manufacturing Practice : GMP) เช่น การผลิตน้ำพริก ซึ่งส่วนมากจะเป็นบริษัทขนาดเล็กหรือวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมธุรกิจ (Small and Medium Enterprises : SME) จะขอมาตรฐานการผลิตผลิตภัณฑ์ผลิตอาหาร ดังนั้น จึงอยากจะให้สนับสนุนสหกรณ์ในชุมชนทำหน้าที่แบ่งปันข้อมูลรายละเอียดขั้นตอนในการดำเนินการขอมาตรฐานจาก อย. เพื่อให้ชุมชนเข้าถึงข้อมูลมากขึ้น ซึ่ง วว. มีเทคโนโลยีเข้าไปช่วย SME หรือชุมชน แต่ยังคงงบประมาณ โดยขอให้เป็นการแบ่งปันข้อมูลซึ่งกันและกัน ทั้งนี้ ในการขอมาตรฐาน GMP มีขั้นตอนยุ่งยากเพราะจะต้องมีการวิเคราะห์และตรวจสอบผลิตภัณฑ์ และจะต้องใช้งบประมาณ

โดยคณะกรรมการได้มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

(๑) สินค้า OTOP ของประเทศไทย ไม่ผ่านการรับรองมาตรฐานจากสำนักงานอาหารและยา (อย.) ในด้านมาตรฐานการผลิตผลิตภัณฑ์เกณฑ์ควบคุมการผลิต (Good Manufacturing Practice : GMP) จึงทำให้ลูกค้าไม่มั่นใจในมาตรฐานสินค้า จึงควรสนับสนุนหรือหาแนวทางให้ผลิตภัณฑ์ชุมชน (OTOP) ขอรับ GMP ซึ่งจะทำให้ลูกค้ามั่นใจมาตรฐานสินค้าและได้รับการตอบรับที่ดีจากประชาชน ดังนั้น สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย ควรประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของหน่วยงานให้ประชาชนทราบ

(๒) บริเวณใกล้เคียงกับองค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ เป็นพื้นที่รับผิดชอบของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงคมนาคม และกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม จึงควรมีการหารือในประเด็นการคมนาคมขนส่งของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงต่าง ๆ เพื่อให้การคมนาคมสะดวกและรวดเร็ว ซึ่งจะทำให้ประชาชนและนักท่องเที่ยวเดินทางไปพิพิธภัณฑ์ที่ อพวช. และไปเที่ยวสถานที่ใกล้เคียงอันจะทำให้เกิดการสร้างงานและสร้างรายได้ให้แก่หน่วยงานต่าง ๆ และชุมชน

(๓) ทั้งสามหน่วยงานควรเน้นการประชาสัมพันธ์หน่วยงานให้มากกว่าเดิมโดยผ่านสังคมออนไลน์ (Social Media) เพราะเข้าถึงประชาชนได้ง่ายและประหยัดงบประมาณ

๒. การติดตามการดำเนินการด้านกฎหมายการอุดมศึกษาและโครงสร้างองค์กรด้านการอุดมศึกษาของกระทรวงฯ

เมื่อวันอังคารที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ ณ อาคารรัฐสภา คณะกรรมาธิการได้ให้การต้อนรับผู้บริหารกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เลขานุการคณะกรรมการการอุดมศึกษา เลขานุการคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา ผู้อำนวยการสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ และผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม) เข้าร่วมประชุม เพื่อให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง และอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการบังคับใช้กฎหมาย หรือผลกระทบจากรูปแบบโครงสร้างการจัดองค์กรตามกฎหมายว่าด้วยการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ตลอดจนแนวทางการแก้ไข

โดยมีประเด็นข้อสังเกตและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกฎหมายการอุดมศึกษาและโครงสร้างองค์กรด้านการอุดมศึกษาในการหารือร่วมกับผู้บริหารกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ดังนี้

๒.๑ ด้านการบังคับใช้กฎหมายการอุดมศึกษา

๒.๑.๑ กฎหมายที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานของมหาวิทยาลัย

กฎ ระเบียบ ที่เป็นอุปสรรคในการดำเนินงานตามพันธกิจของมหาวิทยาลัยเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก เช่น ปัญหาและอุปสรรคการจัดซื้อจัดจ้างในการวิจัยและสร้างนวัตกรรม ตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยหลักการ หน่วยงานของรัฐต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติดังกล่าวดังกล่าว เพื่อความโปร่งใสและป้องกันการทุจริต อย่างไรก็ตามพระราชบัญญัติสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๑๔ บัญญัติเงื่อนไขว่า เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการวิจัยและส่งเสริมนวัตกรรมด้านใหม่ที่มีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาประเทศหรือเป็นประโยชน์ยิ่งต่อประชาชนหรือเพื่อประโยชน์ในการผลิตกำลังคนระดับสูงเฉพาะทางที่มีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ โดยข้อเสนอสภานโยบายฯ คณะรัฐมนตรีมีอำนาจออกพระราชกฤษฎีกาสำหรับการยกเว้นมิให้นำบทบัญญัติของพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างฯ มาใช้บังคับแก่การดำเนินการวิจัยหรือสร้างนวัตกรรมด้านใหม่ ๆ ดังนั้น หากมีข้อเสนอเกี่ยวกับสภาพปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีเหตุผลและความจำเป็นที่เหมาะสมและเป็นรูปธรรม เสนอต่อสภานโยบายฯ เพื่อพิจารณาแก้ไขปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๖๒ ต่อไป

๒.๑.๒ กฎหมายที่ส่งผลต่อหลักสูตรการเรียนการสอนและอาจารย์มหาวิทยาลัย

กฎ ระเบียบ ที่ไม่เอื้อต่อการพัฒนาหลักสูตร และอาจารย์ เช่น การกำหนดภาระงานในมาตรฐานภาระงานทางวิชาการของอาจารย์ผู้สอน ไม่เอื้อต่อการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนที่เน้นการฝึกปฏิบัติจริงในสถานประกอบการ หรือกฎระเบียบเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรที่ต้องมีคุณสมบัติของครูผู้สอนตามหลักเกณฑ์กลางที่กำหนด ซึ่งหลายกรณีสถาบันอุดมศึกษาไม่สามารถดำเนินการจัดหาอาจารย์ที่มีคุณสมบัติตรงตามหลักเกณฑ์กลางดังกล่าว เนื่องจากมีความจำเพาะเจาะจงที่จำเป็นต้องใช้บุคลากรผู้สอนที่มีทักษะและความชำนาญเฉพาะด้าน

๒.๑.๓ กฎหมายเกี่ยวกับอัตราเงินเดือนและค่าตอบแทนของข้าราชการพลเรือน ในสถาบันอุดมศึกษาและพนักงานมหาวิทยาลัย

กฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับเกี่ยวกับอัตราเงินเดือนสำหรับข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา มีความแตกต่างกับข้าราชการครู ก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำและแม้จะมีการแก้ไขพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ (แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๖๒) มาตรา ๘/๑ โดยบัญญัติว่า “ในกรณีที่มีเหตุผลและความจำเป็น เพื่อเป็นการเยียวยาให้ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาได้รับเงินเดือนหรือเงินประจำตำแหน่งที่เหมาะสมและเป็นธรรม ก.พ.อ. อาจกำหนดให้ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาได้รับการเยียวยาโดยให้ได้รับเงินเดือนหรือเงินประจำตำแหน่งตามที่เห็นสมควรเป็นกรณี ๆ ไปก็ได้ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะรัฐมนตรีกำหนด” ก็ตาม แต่เนื่องจากวาระของคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา (ก.พ.อ.) ชุดเดิมสิ้นวาระลง ส่งผลให้ยังไม่มี การเสนอแก้ไขในประเด็นดังกล่าว จึงควรมีการเร่งรัดเพื่อให้มีการดำเนินการตามกฎหมายที่มีการปรับแก้ไขแล้วโดยเร็วต่อไป

นอกจากนี้ กรณีการจ้างพนักงานมหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีนั้น เนื่องจากงบประมาณที่ได้รับจัดสรรเป็นงบประมาณเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับการจ้าง ในหมวดเงินอุดหนุนทั่วไป สถาบันอุดมศึกษาสามารถกำหนดจำนวนบุคคลที่จะจ้างและอัตราค่าจ้างได้ตามเหตุผลความจำเป็น โดยต้องได้รับความเห็นชอบจากสภาสถาบันอุดมศึกษานั้น ๆ และอยู่ภายในวงเงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรร ดังนั้น สถาบันอุดมศึกษาที่เกี่ยวข้องควรกำหนดข้อบังคับเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวให้มีความชัดเจน และเผยแพร่ให้ทุกภาคส่วนได้รับทราบเป็นการทั่วไป โดยในอนาคตหากมีความจำเป็นต้องปรับแก้ไขกฎหมายในส่วนที่เกี่ยวข้อง ควรดำเนินการปรับแก้ไขอัตราค่าตอบแทนของบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษา ทั้งระบบให้มีความเหมาะสมและไม่ก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำอันจะส่งผลต่อการพัฒนาการด้านการอุดมศึกษาของประเทศต่อไป

๒.๑.๔ การออกกฎหมายลำดับรอง

ความล่าช้าในการออกกฎหมายลำดับรอง ส่งผลให้หน่วยปฏิบัติทั้งในส่วนขององค์กรหรือหน่วยงานภายในกระทรวงฯ และสถาบันอุดมศึกษา ขาดความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องและเหมาะสม และขาดทิศทางการทำงานที่ชัดเจน

๒.๑.๕ ธรรมาภิบาลของมหาวิทยาลัย

สภาพปัญหาด้านธรรมาภิบาลของมหาวิทยาลัย ส่งผลให้มหาวิทยาลัยหลายแห่งไม่สามารถแต่งตั้งอธิการบดีได้ในหลายมหาวิทยาลัย การบริหารจัดการจึงเกิดปัญหาและอุปสรรคเป็นอย่างมาก คณะกรรมาธิการพิจารณาเห็นว่า แนวทางการแก้ไขในเบื้องต้น คือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรกำกับและติดตามให้มหาวิทยาลัยทุกแห่งจัดทำประมวลจริยธรรมตามมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ สำหรับใช้เป็นกรอบแนวทางการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลอย่างเป็นรูปธรรม

๒.๒ ด้านโครงสร้างองค์กรการอุดมศึกษา

๒.๒.๑ นโยบายด้านการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

การกำหนดโครงสร้างในส่วนของเลขานุการสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ อาจไม่สอดคล้องกับภารกิจบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงานของสภานโยบาย

อย่างแท้จริง ตลอดจนนโยบายจากคณะกรรมการยังขาดความชัดเจนเพียงพอที่จะไปสู่หน่วยงานรับนโยบาย และมีข้อสังเกตเกี่ยวกับการหลอมรวมโครงสร้างหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องให้มาอยู่ภายใต้สถานียโยบาย การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ อาจทำให้หน่วยงานบางแห่งไม่สามารถคิดหรือ ดำเนินการนอกรอบในลักษณะที่เป็นนวัตกรรมใหม่ ๆ ได้

๒.๒.๒ โครงสร้างสถานียโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

โครงสร้างสถานียโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ กำหนดให้อำนาจคณะกรรมการบางคณะมากเกินไป มีอำนาจตัดสินใจให้คุณให้โทษได้ ซึ่งหาก ผู้ที่เข้ามาดำรงตำแหน่งคณะกรรมการดังกล่าวไม่ได้รู้ข้อเท็จจริงหรือไม่มีความรู้เชิงลึกในเรื่องนั้นก็ทำให้ ผลการตัดสินใจคลาดเคลื่อนไปได้ และองค์ประกอบของกรรมการสถานียโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติสถานียโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ ควรมีตัวแทนจากภาคเอกชน ได้แก่ ประธานสภาอุตสาหกรรม แห่งประเทศไทยและประธานสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นสถาบันหลักทางอุตสาหกรรม การผลิต การค้าและบริการของประเทศ โดยภาคเอกชนลงทุนการวิจัยและสร้างนวัตกรรมเป็นสัดส่วนที่สูงกว่าภาครัฐ มาก และเป็นทั้งผู้ใช้งานกำลังคนทีผลิตจากสถาบันอุดมศึกษาและเป็นผู้วิจัยและสร้างนวัตกรรม ดังนั้น ควรให้ ประธานสภาฯ ทั้ง ๒ แห่ง ร่วมกำหนดนโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ ด้วย โดยอาจเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๖ (๕) และ (๖) ตามพระราชบัญญัติสถานียโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ หรือให้เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง

๒.๓ ด้านการวิจัย

๒.๓.๑ การติดตามประเมินผลการวิจัย

เนื่องจากปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ เป็นปีแรกที่ใช้วิธีการจัดสรรงบประมาณแบบใหม่ เพื่อให้ตอบสนองต่อยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐ และแผนการปฏิรูปประเทศ ดังนั้นโครงการวิจัย และสร้างนวัตกรรมส่วนหนึ่งเป็นโครงการที่จัดทำขึ้นก่อนแล้วค่อยหาความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศ จึงอาจมีบางโครงการที่ไม่ตอบสนองประเด็นยุทธศาสตร์ชาติและแผน การปฏิรูปประเทศมากนัก ดังนั้น ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จึงต้องพิจารณาให้ทุกโครงการสอดคล้อง กับยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ นอกจากนั้นการติดตามประเมินผลตลอดห่วงโซ่การวิจัย และสร้างนวัตกรรมเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากผลสัมฤทธิ์สำคัญของการวิจัยและสร้างนวัตกรรม คือ การใช้ประโยชน์หรือผลกระทบทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม รวมทั้ง ลดความเหลื่อมล้ำ และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ดังนั้นการติดตามประเมินผลอย่างเข้มข้น จะได้ผลงาน ที่มีประโยชน์และเสร็จตามกำหนดเวลาเพื่อส่งต่อให้หน่วยจัดการความรู้จากงานวิจัยและนวัตกรรม เนื่องจากองค์ความรู้ในปัจจุบันเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดเทคโนโลยีใหม่ ๆ ขึ้นเป็นจำนวนมาก ทำให้ เทคโนโลยีเก่า ล้าสมัยอย่างรวดเร็ว ซึ่งก็มีผลต่อผลงานวิจัยและนวัตกรรมถ้าหากเสร็จช้า อาจล้าสมัย และไม่มีประโยชน์หรือเกิดประโยชน์ไม่คุ้มค่า

๒.๓.๒ หลักเกณฑ์การให้ทุนวิจัย

การให้ทุนวิจัยแก่อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาซึ่งควรทำวิจัยเพียง TRL (Technology Readiness Levels) ในระดับ ๑ (Basic) – ๓ (Applied) เท่านั้น โดยในระดับ ๔ – ๕ (Prototype) ควรส่งต่อ งานวิจัยดังกล่าวให้ภาคเอกชนดำเนินการเพื่อนำไปสู่นวัตกรรมเชิงพาณิชย์ จึงจะมีความเหมาะสม แต่ในทางปฏิบัติกลับพบว่ามีการกำหนดให้อาจารย์ต้องทำวิจัย TRL ในระดับ ๗ - ๙ ด้วย จึงเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง เหมาะสม

